GÖNÜLDEN
ESİNTİLER

NECDET ARDIÇ
İZ-TERZİ BABA

MUHTELİF SOHBET
ARASI SOHBETLER

(KİTAP - 151-19)

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
MUHTELİF SOBETLER
TASAVVUF SERİSİ (151-19)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER

NECDET ARDIÇ
"İZ-TERZİ BABA"

MUHTELİF SOHBET ARASI SOHBETLER.

(KİTAP-151-19)

İRFAN SOFRASI

NECDET ARDIÇ

TASAVVUF SERİSİ

MUHTELİF SOHBET ARASI SOHBETLER.

(151-19)

NECDET ARDIÇ

TERZİ BABA

Adres

Büro: Ertuğrul Mahallesi Hüseyin

Pehlivan Caddesi No: 29/5

Servet Apt. 59 100

Tekirdağ

Ev: 100 yıl Mahallesi Uğur Mumcu Caddesi

Ata Kent Sitesi A Blok Kat 3, D. 13.

Tekirdağ

Tel: (0282) 408 93 84

(0533) 7743937

www.terzibaba13.com

terzibaba13@gmail.com

ÖN SÖZ

BİSMİLLÂHİRRHMANİRRAHÎM:

Muhterem okuyucularım her ne vesile ile elinize geçmiş olan bu ve devamı olan (30) kitap, uzun senelerden beri yapmaya çalıştığımız konulu sohbetlerimiz aralarında, verdiğimiz çay molalarında, ayrıca herhangi bir yerde sorulan sorular üzerine ve daha bir çok vesile ile her hangi bir seyir takib etmeden, bu konuşmaların kayda alınmış seslerinin sonradan yazıya dönüştürülmesi yoluyla oluşmuştur.

Gerçekten oldukça uzun bir çalışma süresinden sonra kayda alınan bu kitapların oluşumu adeta bir ekip çalışması ile meydana gelmiştir.

Kardeş ve evlâtlarımızdan hangisinin işleri ve durumu uygun ise kendilerine verdiğim ses kayıtlarını bilgisayarda dinleyerek kayda almışlardı. Bende bunları tarih sıraları itibari ile (30) bölüme bölüp bu kadar kitap meydana gelmiş oldu.

Bu kitapların sayfa ve yazı düzenleme ve kontrollarını yapıp okunacak hale getirdikten sonra kitaplarımızın arasında yerlerini almış oldular. Bunların içinde bazı mevzuların tekerrürü olabilir. Çünkü bu sohbetler değişik mahallerde ve değişik kimselere yapılmış olduğundan ve aynı mevzuun başka kimselere de aktarılması gerektiğinden, kitapların hepsini okuyanlar bazı tekrarları görebilirler.

Aslında bunlar tekrar değil eğitim gereği başkalarına da aktarılması gereken bilgilerdir. Ancak aynı mevzu değişik zamanlarda değişik mertebeleri itibari ile yine de aynı sohbet değildir, her sohbetin kendine ait özelliği olduğundan, yine onların hepsi ayrı sohbetlerdir. Bu vesile ile ses kayıtlarını yazı kayıtlarına döndüren bütün kardeş ve evlâtlarımıza emekleri yönü ile teşekkür eder, Cenâb-ı Hakk'tan dünya ahret saadeti ve ilâh-i idrakler dilerim.

Sayın okuyucularımızın da azami istifade etmelerini niyaz ederim, Cenâb-ı Hakk idrak ve anlayışlarımızı arttırsın inşeallah.

"İz-Terzi Baba" Necdet Ardıç Tekirdağ

9-1-SOHBET ARASI SOHBET

MERTEBELERE GÖRE AMEL

Bir bakıma hayatta "yapamadım!" ezikliği, "yaptım!" gururunun yanında daha hassas iştir, daha güzel iştir. "Ben bu işi yaptım, namazımı kıldım, orucumu tuttum!" gururu içerisinde olmaktan, "yapamadım, tutamadım!" ezikliği daha iyidir. Biri kendine güvenir, ameline güvenir, "yaptım," diye. Allah'a güvenmez, ameline güvenir. Diğerinin ameli olmadığı için zaten, Allah'a güvenir. Hangisi daha sağlam?

Ama bu tabi amelleri terk etmeye bir kapı teşkil etmez. İlk anda yapamadığı şeyi, ilk boşluk bulduğu anda samimiyetiyle yapması lazımdır, samimiyetimizle yapmamız lazımdır. Tabi gücünün yettiği kadar, aklının erdiği kadar. Ama bütün bunların hepsinden maksat iyi niyet üzere olmak. Saf, temiz, hulüsü kalp ile... Ne yaptığının mümkün olduğu kadar idrakinde, şuurunda olmak ile... Nefsinin bazı hakikatlerini idrak ederek, o yönde ona karşı çıkmak veya onu kontrolüne almak ile.

Mesela bazen çok yapılan işler vardır. Çok yapılmış gibi görünür ama hakikatte mânâ yönünden fazla birşey kazandırmaz, ama zaman kaybetmiş olursun, çok zaman harcarsın. Bazı küçük küçük gibi görünen şeyler vardır ama maneviyatı ağırdır, mânâsı ağırdır, o çok yaptığın şeylerden daha fazla sana getiri kazandırır.

İşte ona da ne diyorlar? Yaşam sanatı diyorlar. Nasıl bir işte çalışırken verimlilik esas şimdiki çalışmalarda... Yani her eleman nasıl verimliyse onun üzerinden değerlendirilmekte, gerek maaş olsun, gerek işte primlendirilmesi kişinin randımanı üzere. İşte bizim de Hakk yolunda da bunu daha çok tatbik etmemiz gerekiyor. Ne kadar kaliteli bir ibadet yaparsak (ibadetimiz) o kadar çok verimli olmuş oluyor.

Arabayla bir saatte yapılan yolculuk-gidiş, yaya gidişiyle bir saat yapılan yolculuğa nispet yapılabilir mi? Ölçü tutulabilir mi? İşte kafanı çalıştırıp yaya gittiğin yere

arabaya atlayıp gideceksin. Diyelim ki yaya olarak yürüdün, 24 saatin bir saatini harcadın. Ne kadar kilometre gittin bir saatte, yaya yürüşüyle, yani fiziki gücünle? Mesela 10 kilometre. Biraz bol keseden atalım. Yürüyemezsin ama hesap kolay olsun diye... Aşare-i kâmile olsun diye. (Koşarsın) Ama arabaya bindiğin zaman bir saatte... Heh! İşte neden arabaya binip gitmiyorsun o yolu? İmkânın var. Hiç bir imkânın yoksa otostop yaparsın, vicdanlı birisi çıkar alır seni. Yarıyola da götürse yine de yaya yürümekten evladır, o kadar da yorulmazsın ayrıca. 10 kilometre yol gittiğin (yürüdüğün) zaman 10 gün de yatman lazım sonra, dinlenmen için, alışmamış olduğundan.

İşte şeriat mertebesinde yaptığın çalışmalar kas gücüyle, yani yaya, fizik bedeninle aldığın yolculuğa benzemekte. Tarikat mertebesi itibari ile yaptığın aynı ibadet arabaya binip de gitmek hükmünde. Yani sürat almakta... Ama hakikat mertebesinde yaptığın ibadet, bir saatlik uçak yolculuğu ölçüsünde. Uçakla bir saatte ne kadar yol gidersin? Hadi ölçüler tutsun diyelim, ses hızını aşan uçaklar var, 1000 kilometre. Yani yaya 10 kilometre, arabayla 10 misli 100 kilometre, uçakla 10 misli 1000 kilometre... Bakın misli misli ne kadar artıyor sürat. Neden artıyor? Salt idrakin gelişmesinden artıyor işte.

Uçağa da binsen aslında yine yerçekimine tabisin çünkü dünyanın etrafında dönüyorsun. Dünyanın kutrunu aşmış değilsin. Yaya yürümeye göre süratli gidiş ama yine döndün döndün 40.000 kilometre (saatte 1000 kilometre gitsen, 40 saatte dünyanın etrafını döndün). Ama yine aynı yerdesin. Ankara'dan çıktın yola, belirli saat sonra yine Ankara'ya geldin, bi yere gitmedin. O bile yeterli değil. Bak, hakikat mertebesi bile yeterli değil. İşte kutrunu aşman için, marifet mertebesi, yani füze, yani dünya çekim alanında kurtulmak. O zaman mirac olmakta. Çünkü mirac burada değil.

Hani nasıl demişler? Bir şeriat ki, tarikatı yoksa atıldır. Ama bir tarikat ki şeriatı yoksa batıldır, hiç sokulma yanına. Ama biz de diyoruz ki, bir tarikat ki hakikatı yoksa, yani tarikat mertebesi var ama hakikate ulaştıramıyorsa, o da

atıldır. Tekrar bir hakikat ki marifete ulaştıramıyorsa o da bulunduğu yerde atıldır, yani diğerlerine göre üsttedir, ama bulunduğu yerde orada kalmıştır.

Tabi kişi gidebildiği kadar gider İyi niyetiyle nereye kadar gidebilirse. Sonu yok, yani bir sınır yok.

İşte mirac gecesinde namazın 50 vakit başlayıp 5 vakte indirilmiş olması, hepsi rahmet. Eğer 50 vakit farz olsaydı, gücü yetmeyenler zorlanacaktı, yapamayacaklardı. Ama 5 vakit bildirilmiş olsaydı, bu sefer yükselme imkanı olanlar, yükselme kabiliyeti olanların önü kesilmiş olacaktı. 5 vakit asgari müşterek. İşin en kolayı yani.

Bir başka türlü anlatırlarken hani nasıl demişler: Şeriatta seninki senin, benimki benim. Tarikatta seninki senin, benimki de senin.

(Dinleyicilerden biri: E güzel valla!)

Ama ya sana derlerse aynı şeyi? Seninki senin, benimki de senin. O zaman işte iş zorlaşır.

Sonra, hakikatta ne seninki senin, ne benimki benim, hepsi hayal. Marifette, ne diyeceğiz? Hepsi benim!

Anlaşıldı mı birşey?

İlâhiler

Hamidiye İlâhisi

Allah bize lütfetti, şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu hu, la ilahe illallah
Yiyelim nimetini, övelim rahmetini
Analım hazretini, şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu hu, la ilahe illallah

Gönderdi doğru yola
Kullar kulluk eyleye
Hakk bize kulum diye
Şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu hu, la ilahe illallah

Muhammed kadem bastı
Şefi olmaktır kastı
Hakk'ın sevgili dostu
Şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu, la ilahe illallah

Ol habibin yarları,
Cennettedir canları,
Severiz biz Allah'ı
Şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu hu, la ilahe illallah

Bağdadinin bu sözü
Kabul eyle niyazı
Dergaha sürdük yüzü
Şükür elhamdülillah
Allaaah, la ilahe illallahuuu hu, la ilahe illallah

Allah Yolu Yektir Yek

Allah yolu yektir yek,
La ilahe illallah,
O birdir bir tektir tek,
La ilahe illallah.

Gelin gönül diliyle,
Diyelim hep ya Allah!
Rahim de o Rahman da,
La ilahe illallah.

Hu, hu, hu Allah,
Hu, hu, hu Allah,
Hu, hu, hu Allah,
La ilahe illallah.

Allah yolu nurdur nur,
La ilahe illallah.
Hep o yolda yürü dur,

La ilahe illallah.

Eğer iki cihanın,
Aydın olsun istersen,
O'na inan ve sığın,
La ilahe illallah.

Hu, hu, hu Allah,
Hu, hu, hu Allah,
Hu, hu, hu Allah,
La ilahe illallah.

Cân-ı Dilde hâne Kıldın Âkıbet

Cân-ı dilde hâne kıldın âkıbet
Gönlümü virâne kıldın âkıbet

Ol cünun zincirini tahrik edip
Sen beni divâne kıldın âkıbet

Aşk-ı bî pervâya mahrem eyledin
Akıldan bigâne kıldın âkıbet

Dâne-i nâçiz idim ben zir-i hâk
Dâne-i yüz dâne kıldın âkıbet

Dâne iken bağ ü bostan eyledin
Hâki pür kâşâne kıldın âkıbet

Cümleden kat' eyledin çün gönlümü
Vâsıl-ı cânâne kıldın âkıbet

Hamr-ı vahdetten içirdin tab'ıma
Rûhumu peymâne kıldın âkıbet

Sâkı-i gülzâr-ı cansın dembedem
Gönlümü meyhâne kıldın âkıbet

Ey Fakîrullah bu Hakkı bendeni

Âşık-ı ferzâne kıldın âkıbet

ERZURUMLU İBRAHİM HAKKI

***

İlâhi mertebeler ve mertebelere göre önderler

(Dinleyicilerden biri: Konuştuğumuz zaman aradaki farkı anlıyorlar. Şöyle bir teklif getirdiler bize: Şeyhimize söyleyelim, gençlerden bir grup yapalım, kendimiz dediler ders yapalım, biz de isifade edelim, ve bizden de kabul…)

Neden kabul etmedin?

(Dinleyicilerden biri: Neden kabul etmedim? Samimi olarak söyleyeyim, aradan üç ay ya da bir ay geçti zamanını tam bilemem. Dedikodu çıkarmışlar. Grup kurdular. Şeyhlik yapıyorlar. Bilmem ne yapıyorlar. Yani iyi tanıdığım için, yani o hale girmek istemedim.)

İyi yapmışsın. Tabi bu da bir değerlendirme. Tabi biraz da geleceği görmek lazım. Belki oradan alacaklar birkaç tane poğaça moğaça, satmaya başlayacaklar sonra kendi malları diye her iki taraf da. Böylesi çok oluyor yani.

(Dinleyicilerden biri: Bu sefer orada da ikilik çıkacak.)

Orada da ikilik çıkacak, zıtlık çıkacak. Gidebildiği kadar gitsin…

(Dinleyicilerden biri: Peki hocam, hep yollar aynı yerde birleştiği halde niye bu gruplaşmalar oluyor?)

Maalesef aynı yerde birleşemiyor. Birleşse zaten böyle gruplaşmalar olmaz. Birleştiği zannediliyor. Bakın o kadar çok mertebeler var ki, hepsi Hakk yolu. Biz bunu yatay zannediyoruz. Halbuki bu şakûlî bir yükseliş. Barometre gibi. Hava ısındığı zaman nasıl barometre yukarı çıkıyor? Yine aynı yol. Aynı yol ama aynı mertebede birleşmiyor, yolda birleşiyor da. Yukarıya çıkanın hali başka oluyor. Aşağıdaki

kalan aşağıdan değerlendiriyor. Yukarı çıkan yukarıdan değerlendiriyor. Onun için ihtilaf oluyor.

Ama yukardakinin ihtilafı olmaz hiçbir zaman, çünkü o yerini bildiği için hepsini kabul eder bünyesinde hazmeder. Ama aşağıdaki yukarıya ulaşamadığı için onu reddeder, oradan gelen bilgileri, sözleri reddeder. Veya gücü yetmez...

(Dinleyicilerden biri: Şimdi, şundan olabilir mi hocam? Aynı isim altında tarikat şeyhleri var. Ama bir şeyh vardır ki şeriat şeyhidir. Bir şeyh vardır ki tarikat şeyhidir. Bir şeyh vardır ki hakikat şeyhidir. Yani, aralarındaki mertebe farkından kaynaklanan, görüş ayrılıklarından kaynaklanan, sebep olabilir…)

İşte onu diyorum ben de zaten. O barometrenin hadisesi… Ef'al mertebesinde kalmıştır. Oranın şeyhidir. Gerçektir yerinde. Ancak yukarıya göre nâkıstır. Tarikat mertebesindedir, şeriate göre yüksek olsa bile, hakikate göre nâkıstır, yani noksandır. Onun için her şeyh mutlaka arif demek değildir. Burada biz yanılıyoruz. Her şeyhi iyi niyetimizle irfan ehli zannediyoruz.

Bakın şimdi… İslam'ın içerisinde dört mertebe var ve dört mertebenin de imamı/önderi ayrıdır.

Şeriat mertebesinin imamı cami hocaları ve üniversiteki hocalar. Üniversite ilahiyat fakültesi olsun isterse, ismi birşey ifade etmiyor. İlahiyat demek Allah ilmini öğreten yer demektir, sûret ilmini öğreten yer demek değil. Dinin içinde iki ilim, biri ebdan ilmi (yani bedenler ilmi), biri de ruh/irfaniyet ilmi, muhabbet ilmidir. İlahiyat dediği bu ikincisi esastır. Allah bilgisi, yani marifetullah bilgisidir.

Onların ilahiyat dedikleri, yanlış o isim. Ama dinle ilgili olduğu için ilahiymiş gibi zannediliyor. İlahiyat değil şeriat muamelât fakültesi orası. Onu öğretiyor, başka bir şey öğretmiyor. Tarikatı inkar eden bir anlayışın ismi, isterse Allah okulu açık olarak desin... Tarikatı inkar eden Allah'ın okulu mu olur? Böyle bir okul mu olur? Nedir orada yapılan şey? Şirk üzere, yani ikilik üzere, bu fizik bedenin sosyal yaşantının düzenlenmesinden başka birşey değil. Uluhi, yani

ilahi, bir hal orada öğretilmiyor ki. İşte iş burada sıkışıyor kalıyor zaten.

Millet ilahiyat denilince Allah ilimleri okutuluyor zannediyor ama okutulan şey şeriat ilmi (yani sünnet, farz, müstehap, vacip). Bunlar dinin içinde değil mi? Evet, dinin içinde... Ama bunlar ilahiyyat ilmi değil, suret ilmi, şekil ilmi. Kravatını nasıl takacaksın, ayağını nasıl giyeceksin, çorabını ne kadar çekeceksin, saçını nasıl traş edeceksin... Bedenin düzenlemesini yapıyor bu ilim. Yani sosyal bir ilim. Sosyal bilimler ilmi. Sosyal bilimleri dışarıda da okutuyorlar. Burada Allah kelâmı giriyor sosyal ilimlerin içerisine. Orada Allah kelâmı girmiyor, sûret ve şekil olarak eğitiliyor insanlar. Burada Allah, peygamber ismiyle eğitiliyor. O mertebe öğretiliyor, eğitilmiyor da aslında, öğretiliyor.

İşte bu şeriat mertebesi dinimizin %20'sini kapsamına alıyor. Yani, ne kadar yüksek olursa olsun ilahiyat fakültesinin profesörleri, isterse ordinaryus profesör olsun, yani ne kadar büyük ünvan alsalar da, yine %20'nin içinde çalışıyorlar. İyi niyetle söylüyoruz. %20 de hakkıyla kullanılmıyor ayrıca. Yani %80'ininden haberleri yok. Ama %20'yi çok yaymışlar, yani çok teferruatına girmişler, tarih sıralamasında birçok insanların hayatlarını ezberlemişler, işte şu şunu dedi, bu bunu dedi de diye gidiyor.

Orada bakın öyle enteresan şeyler oluyor ki. Bizim kardeşlerimiz var; ilahiyyat fakültesinde okuyanlar da var, bitirenler de var. Çocuk diyor ki: "Efendim! Biz oraya girdik, halimizden şüphe etmeye başladık." Yani bunu herhangi bir kötülük için söylemiyorum, haşa! E peki neden? "halimizden şüpheye düştük, tereddüte düştük biz, " diyor.

"Ben," diyor, "oraya gitmezden evvel daha salim, daha sahih bir imanım vardı, muhabbetim vardı, onu da kaybettim orada," diyor. "Ama bunu söyleyemiyoruz kimseye," diyor.

Şimdi, kendi cevap veriyor, neden? "O kadar çok teferruata boğuyorlar ki," diyor, "açık net birşey söylemeden, işte efendim, İmâm-ı Azam bu meselede böyle

böyle dedi, sayfalar dolusu bir hadis hakkında, yahut bir abdesti bozan, orucu bozan şeyler, teferruat, teferruat, teferruat... Birisi diyor, iğne battı, kan olduğu yerde kalırsa (abdest) bozulmaz. Öteki diyor, iğne battı, kan çıktı mı bozulur."

(Dinleyicilerden biri: İçtihatlar farklı.)

İçtihatlar… "Birisi kesin olarak bozulur diyor. Öteki kesin olarak bozulmaz diyor. Ve bunları derinlemesine incelemeye başladıkları zaman birbirlerine zıt, hem zıt hem de kabul gören hadiseler diye imanımız şüpheye düşüyor," diyor, "yani hangisini yapalım?" İşte o çocuklara, belirli bir, işte yapılması lazım gelen şey çoktan ama ne yazık ki herkes fırkalaşmış, sahip çıkmış, "ben bu mezheptenim başkasını tanımam," diyor adam. "Ben şafiyim, başkasını tanımam!" E hani tevhid ilmiydi?

Bunların imamlarının toplanmaları lazım, temsilcilerinin. Bir tek mezhep bırakmaları lâzım, bu da İslâm mezhebi... Başka bir isim, insana atfedilen mezhep ismi olmaz. Allah'ın mezhebi. Yahut Şeriat-ı Muhammedi diye, kesin olarak, başka birşey kabul görmeden.

Tarikatlar aynı şekilde. Hepsinin bir araya toplanması lazım. Tek bir tarikat, tek bir yol olsun. Ama bunu yapacak aklı başında insanlar, ulema nerde? Tabi bunlar akılsız insanlar demek istemiyorum. Ama herkes kendi partisi gibi, kendi futbol takımı gibi, "ben sarı-lacivert hayranıyım, siyah-beyaz beni ilgilendirmez," diyor. Yahu o da senin gücünde bir varlık işte, seni niye ilgilendirmesin? Milli takım kurulduğu zaman nasıl oluyor? Sarı-lacivert, siyah-beyaz, sarı-kırmızı oluyor mu? Sadece bir bayrak oluyor. İşte milli takım kurmamız lazım böyle. Yani milli bir din kurmamız lazım. Bütün mezhepleri bir araya toplayıp, hepsinden en güzel tarafını alıp, ictihad edip, budur deyip bir tek fıkıh kitabı ortaya getirmek. Ve de bugünün haline yaraşır bir fıkıh kitabı oluşturmal.

Mesela sular bahsini açıyorsunuz. İşte kuyu suyu... Şuna şu kadar damlarsa necis olur... O kadar büyük teferruatla

kafa doluyor ki. Artık bugün ne kuyu kaldı ne birşey kaldı. Yani, mesela… Hukuku düşmüş şeylerle, bunlar hala faaliyetteymiş gibi, eğitim yapıyoruz. Tabi diyanetin burada çok büyük mes'uliyeti vardır.

Sonra bir faiz meselesi var. Bir mert insan çıkıp da, gerek devlet yöneticilerinden, gerek diyanetin iradeli elemanlarından (orada bir sürü din, şer'i kurulu var, 15-20 kişi, hepsi bunların profesör), bir araya gelip de bu hususta bir karar verip de milleti rahatlatmıyorlar. Ve bütün milletin sıkıntısının yükünü de onlar yükleniyorlar, farkında değiller. Hem devlet büyükleri, hem de din diyanet büyükleri, ve de fakülte büyükleri de, onlar bunların dışında değil. Diyanet işleri ilahiyat fakülteleri ile anlaşamıyor, ilahiyat fakülteleri diyanet ile anlaşamıyor. Geri kaldılar, diyor. O onu suçluyor, o onu suçluyor. Kimsede suç yok. Hepsi tertemiz! Kime baksanız en üstün olan o! Veya ak hocası, kara hocası, bilmem ne hocası…

Bu garip millet ne yapsın bunların ellerinde. Yoksa bu millet güzel eğitilse bu milletin yapmayacağı hiçbir şey yok, elinden kurtulacak hiçbir şey yoktur. O kadar saf bir hammade var ki alt yapıda. Ama yukarıya doğru çıktıkça çıktıkça bozuluyor, yukarıya doğru çıktıkça bozuluyor. Çünkü yukarıda yaşatmıyorlar zaten temiz, saf insanları.

İşte belki bu hükümet biraz daha güçlü kalabilirse, belki o zaman düzelir. Ama kanunlar öyle, elleri kolları bağlı. Kendileri ne kadar saf temiz olsalar da, kanun o, dışına çıkamıyorlar. Atama yapıyoruz, diyorlarmış. "İşte bu dinden biridir," reis-I cumhur imzalamıyor o görevliyi. Ne yapsın birşey diyemiyor. E onunla ben çalışacağım, kafam onunla uyuyor, onunla koşacağım aynı yolda, başkası koşamıyor ki benimle, diyor. Kim kiminle koşabilecekse onu alacak takıma. Ama diğerleri geldiği zaman, kim olursa olsun, hemen imzala.

(Dinleyicilerden biri: Futbol klubünde teknik direktör kimi isterse başkan onu alıyor. Başkan karışmıyor…)

Yaa… İşte öyle yapmak lazım…

Şimdi, şeriat mertebesinde bu imamlar önder. İmam önder demek zaten. Ama bunların yeri bu kadar. Daha ileriye çıkamıyorlar. Neden? İnkar ediyorlar zaten. Tarikat diye birşey yoktur, diyor. Böyle birşey dinimizde yoktur, diyor, inkar ediyor. İşte kendi kendini boğazladı, kendi kendini astı yani. Neyse biz asanı, keseni bırakalım, yolumuza devam edelim.

Kişi araştırmaya başlıyor. Yani beş vakit namazını kıldı, orucunu tuttu, ama yetmiyor, doymuyor. Eğer şeriat mertebesi doyurmuş olsaydı insanları, imamdan başka birşey aramaya gerek kalmazdı. Herkes huzurlu olurdu, bir başka yere müracaat etmezdi. Neden bu araştırma ve müracaatlar? Ruhaniyetinin doymaması bakımından, yetmemesi bakımından. Sadece bir kuru ekmektir, şeriat mertebesi, diğer hallere bakarak.

O zaman ne yapıyor? İlk araştırdığı şey tarikatler çıkıyor. Onlar istedikleri kadar biz kapattık desinler, kapatacağız desinler, yok desinler. Ama bu bir gerçek... Gizlide, şöyle veya böyle, 3-5 kişiyle, ya daha kalabalık, ya daha az, neyse... Bunlar başlıyor. Araştırma başlıyor. Böyle bir yerlere ulaşılıyor. Bu da dinin bir %20'sini kapsamına alıyor.

İşte hataların bir kısmı buradan kaynaklanıyor. Eğer tarikat şeyhi kendi derecesinin gerçekten nerede olduğunu bilmiş olsa, yani açık kalplilikle yanına gelen bir şahsı belirli bir yere kadar getirir. Sonra "Oğlum! Evladım! Benim yerim burası. Sen ya falan yere git, eğer biliyorsa, veya böyle bil, kalacaksan da böyle kal," demesi gerekiyor. Ama hiç bunu uyarmadan ömür boyu oraya bağlıyorlar.

(Dinleyicilerden biri: Bildiğinden mi bilmediğinden mi?)

Bilmediğinden. Ama bilmemesi onun mazereti değil. Daha büyük suçu. Hem kendini şahsi olarak geri bırakmış oluyor, hem de çevresini o düzeyde bırakmış oluyor. Onun çevresi onu aşamaz.

(Dinleyicilerden biri: Ben ilkokul öğretmeniyim, ortaokula bırakmıyorum talebeyi.)

Heh, bırakmıyor. Biz ortaokul seviyesi diyelim. Liseyi öğretmiyor. Lise diye birşey yok, hepsi bunun içerisindedir, diyor. Ama lafzen böyle diyor, ama manen o lise ve üniversite eğitimini veremiyor, çünkü yeri değil, yok, kapasitesi yok.

(Dinleyicilerden biri: Peki hocam, burada bir parantez açalım mı? Şimdi, diyelim ki mürid mürşidinden yeteri kadar istifade edemediğini farketti. Doymadığını farketti. Bir başka yöne yöneldiği zaman neden bir suçlama geliyor diğer arkadaşlardan?)

İşte bu işin farkında olmamalarından. Yanlış bir suçlama... Yanlış bir tatbikat yapmalarından... Bakın biz her zaman söyleriz. Kardeşim, geldin, hoşgeldin. Karar vermek gerekiyorsa, karar verme hemen. Git dolaş. Aynen böyle deriz. Git dolaş, istediğin yere git. Araştır grupları, nerede en güzelini bulursan orada kal. Onların yaptıkları, sahip olmak. Sayı çok oldukça da kendi benliğinin artması. Sayının artması kendi benliğinin artması oluyor. Yani, güya kendine daha çok güven geliyor, güya ben daha çok biliyorum, daha çok çevrem oluyor gibilerde. Bu bireysel (nefsi) benlik içerisine girmiş oluyor.

Bakın bunun tarihte en belirgin ve en çok bilinen misallerinden bir tanesi Seyyid Burhaneddin Tırmızi ile Mevlâna Hazretleri arasındaki yaşantıdır. Hikaye olarak dinleriz biz bunları. Mevlâna Hazretleri'nin şeriat hocası Sultan Ulema Bahaeddin Veled (babası). Babası, onu Seyyid Burhaneddin Tırmızi Hazretleri'ne emanet ediyor. Ne için? Tarikatı öğretsin diye. Burhaneddin Tırmızi onun tarikat şeyhidir, Mevlâna Hazretleri'nin, gençliğinden beri.

Fakat Burhaneddin Tırmızi o kadar dengeli, iradeli, irade sahibi bir kimse ki, Mevlâna Hazretleri'nden, dervişinden, izin istiyor. Efendim diyor, bana izin veriniz, ben Kayseri'ye gitmek istiyorum, diye... Şimdi düşünün, 70 küsür 80 kişi kader birliği yapmışlar, Horasan'dan kervanlarla yola çıkmışlar. Bunlar ölüm-kalım birliği içerisinde, muhabbeti içerisinde. Bir aile fertlerinden daha yakın bir ilâhî muhabbet içerisinde. Hem aile fertleri, hem manevi bireyler olarak.

İşte Karaman'a gelmişler, kalmışlar. Sonra bir müddet orada kaldıktan sonra Konya'ya gelmişler, yerleşmişler. Epey bir eğitimler, çalışmalar devam ediyor. O arada, seneler de birbirini kovaladığı için, Mevlâna Hazretleri de belirli bir yere geliyor. Bakın bize burada gerçek şeyhlik nedir onun asaletini gösteriyor. Bunları tarihi hikaye gibi okuyoruz ama bunlar yaşamdır. Bunlar gerçek yol ehlinin yaşamıdır.

Mevlâna Hazretleri'ndeki yüksek kabiliyeti gördüğünden ve ona artık verecek birşeyi kalmadığından, önünden çekiliyor. Eğer Burhaneddin Tırmızi Hazretleri Konya'da kalsaydı, ne olurdu? Hazreti Mevlâna Hazreti Şems'e gidip de onunla arkadaşlık yapmazdı. Neden? Hocasına olan hürmeti yönünden. Yapamazdı. İşte Mevlâna'daki bu geniş ihatayı gördüğünden, kendisinin de artık orayı dolduramayacağını anladığından, dervişinin önünden çekiliyor şeyh, dervişinin yolunu açmak için. Ne irfaniyet! Ki kendisi tarikat şeyhi olduğu halde bu irfaniyeti gösteriyor. Ve izin istiyor, dervişinden izin istiyor.

Ve hocasına olan muhabbetinden ötürü Mevlâna Hazretleri gönülden izin vermiyor. Ama tabi nezaketen mutlaka bağlayıp da tutacak hali yok. Ama o Hazret kararını vermiş bir sefer, gidecek. Verse de vermese de gidecek. Ama bakın ne kadar hoş insanlar, izinle gitmek istiyor, gönül kırmadan gitmek istiyor. Yoksa kim ne karışır ki ona. "Gideceğim," der gider.

Yalnız bakın, onun yaptığı fedakarlığa bakın! Gideceğim deyip gitmek, öyle kolay iş değil o. "Gitmek mi zor, kalmak mı zor?" Bakın, o kadar uzun yollardan kader birliği yaparak yol kat etmişler, birlikte bir grup halinde, kavim olarak yaşamışlar, birbirlerine sımsıkı bağlı. O kadar dostu, arkadaşı, yârânı bırak, yalnız başına bilinmeyen bir Kayseri'ye uzak bir yere git. Kolay bir iş mi bu? Hangimiz yapabiliriz bunu? Şöyle bir düşünelim... Toplumun içinde, hiçbir şey ortada birşey yokken, alıp başını gitmek... Tabi hiçbir şey yok değil. Topluluğa faydalı olmak için o topluluğun içinden çıkıp gitmek. Ne büyük ızdıraptır o giden

için. Bütün dostlarını bir tarafta bırak, yalnız başına meçhule git, gurbete git.

(Dinleyicilerden biri: Kendini feda ediyor.)

Kendini feda ediyor. Dervişi için şeyh efendi kendini feda ediyor, şeyhlik buna denir işte. Şeyhlik demek kendi nefsini düşünmek değil, dervişinin halini daha evvel düşünmek demek. Bir babanın evladını düşünmesi gibi. Baba gerçek babaysa zaman geliyor nefisini oğlu için feda ediyor. İşte gerçek şeyhlik böyle bir muhabbet halidir. Babadan daha fazla muhabbet gösterir.

Hazreti Mevlâna daha bu işin pek farkında olmadığından, o günlerde, şeyhine karşı muhabbetinin çok olmasından, onu gönülden bırakmadı. Ama gönlünü koparırcasına, Seyyid Burhaneddin Hazretleri "Allahu Ekber!" dedi, bütün herşeyi arkaya attı ve yalnız başına yola çıktı. Atına bindi, gidiyordu. 5 kilometre, 10 kilometre, atının üzerinde giderken, at bir tökezledi, küt yere ayağı kırıldı. Haydi, geri döndü. İşte doktorlar geldiler, bağladılar, sardılar. Tabi Mevlâna Hazretleri de şeyhinin geriye döndüğünü, kaza geçirdiğini duyunca kendisini ziyarete gitti. (Burhaneddin Hazretleri kendisine) "dost dosta böyle yapar mıydı?" dedi. Mevlâna'nın gönül koyması atın tökezlemesine sebep oldu. Bak, bırakmıyor! Ruhen, mânen bırakmıyor...

Sonra, Mevlâna anlıyor işi tabi. Ama tabi yine karar karardır. Belirli bir süre daha Konya da kaldıktan sonra, sıhhati yerine gelince, o yine dinlemiyor kimseyi... Bakın ne irade! Ne fedakarlık! Ve gidiyor. Zaman içerisinde Mevlâna daha çok kendi iç âlemine dönüyor. Ayna arıyor kendisine. Yani onun yerini dolduracak birisini arıyor. İşte o hâleti ruhiye içerisinde Hazreti Şems ona mülâki oluyor. Eğer Seyyid Burhaneddin Hazretleri Konya'da kalsa idi "Celâddin-i rumi" "Mevlânâ" olamazdı. Hz. Şems-in ve Celâdd-ni Rumi'nin birleşmesinden "Hz. Mevlânâ" gibi bir deha ortaya çıkmış oldu. Bu oluşta Seyyid Burhaneddin Tırmizinin rolü büyüktür.

SOHBET ARASI SOHBET 9-2

İLÂHİ MERTEBELER VE MERTEBELERE GÖRE ÖNDERLER (DEVAMI)

Tarikat mertebesinde şeyh efendiler. Ama şeyh derken, ismi şeyh olanlar değil, gerçek şeyh olanlar, hakiki olanlar. Bunlar da tarikat mertebesinin eğiticileri oldular.

Şeriat mertebesi ile tarikat mertebesi arasında, yani imam ile şeyh arasında ne fark var? Şeyh imamlık yapabilir ama imam şeyhlik yapamaz. Çünkü salahiyeti yoktur.

İmam efendi ile şeyh efendi arasındaki fark nedir? İmam efendi kuru bir namaz kıldırıp veyahut kuru bir hutbe okuduktan sonra işi biter. Fiziki olarak hareketlerin önderidir. Ama tarikatta şeyh efendinin çevresinde fazladan muhabbet oluşur. İşte imam efendi cemaate bu muhabbeti veremez. Onun için imamların etrafında insan toplanmaz.

Bir köyde bir imam ile bir şeyh efendi varmış. Şeyh efendi Kur'an okumasını da pek düzgün bilmiyor. Okuyor ama şu ya da bu şekilde okuyor. İmam efendi ise bir güzel Kuran okuyormuş ki aynları, sinleri, zeleri tam böyle mahrecinden çıkartıyor. Şimdi, camiye gidiyor 5 kişi, tekkeye gidiyor 25 kişi, 105 kişi...

Şimdi bunlar güya aynı köyde oturuyorlar, dost gibi gözüküyorlar, ama din adamı diye ikisi de bir yerde oturmuşlar. İmam efendi cama karşı oturuyor. Şeyh efendi de onun karşısına camın arkasına doğru. İşte böyle hoş beş, çay kahve faslı bitince.

İmam efendi şeyh efendiye der ki: Efendi Hazretleri! Benim aklım bu işe ermiyor, biraz açık konuşacağım ama, bu işin ne olduğunu anlayamıyorum. Biz, diyor, bu işin tahsilini yaptık, Kur'an okumaksa Kur'an okumak, mevlüt okumaksa mevlüt okumak, alfabe öğretmekse alfabe öğretmek... Bunların hepsi bizde var. Size bakıyorum, diyor,

Kur'an okurken düzgün bile çıkmıyor. E bu cemaat nasıl oluyor böyle? Diyor.

Şeyh efendi diyor ki: Hoca efendi! Cevabını veririz, diyor. Bir Zilzal Suresi'ni okusana bana, diyor.

Zilzal Suresi... "**İzâ zulziletil ardu zilzâlehâ**" İmam Efendi bir Zilzal patlatıyor. Aynıyla, şınıyla, zısıyla, tam kaidesine uygun, mahrecleriyle. Tabi çok fazla bağırarak değil de bulunduklar yerde rahatsız etmeyecek kadar. Şimdi eline geçti ya top, hoca efendi diyor: "Şeyh efendi! Bir de siz okur musunuz?" diyor. Şimdi farketmeden, şeyh efendi tam onun istediği gibi birşey talep etti ya...

İmam efendi cama doğru oturuyor, şeyh efendi arkada. Başlıyor şeyh efendi... "**İzâ zulziletil ardu zilzâlehâ**" derken imama birşeyler oluyor, gözü camdan dışarıya rastlıyor. Karşıda dağlar. Bir bakıyor "**İzâ zulziletil ardu**" derken dağlar başlıyor sallanmaya. İmam Efendi, "yeter yeter yeter, anladım şimdi"... Arkasını dinleyemiyor. Ama tabi bu şeyh diye bahsedilen arif, irfan ehli, şeyh. Sadece ilâhi şeyhi, zikir şeyhi değil.

İşte, tarikat mensupları önderleri ile imamların arasındaki fark, ilkinin biraz muhabbet oluşturmasıdır. Tabi bu muhabbet de kolay oluşturulacak birşey değildir.

Yalnız bu muhabbetin daha sonra ilme dönüştürülmesi lâzımdır. Çünkü bu muhabbet her ne kadar ilâhî muhabbet gibi görünüyor olsa da hayali ve nefsi duygusallık muhabbetidir. Yani nefisten kaynaklanan duygu muhabbetidir. İlmi muhabbet değildir.

İşte bir şeyh gerçek şeyhse bu yeri tespit eder, karşısındaki kişinin halini anlar, bakar ki zorluyor, kendisi de götüremiyorsa ona tavsiyede bulunması gerekir. Nitekim ki tarihte bu tip hadiseleri çok dinliyoruz.

Bir şeyh efendiye birisi geliyor, talip olarak. Şeyh efendi onunla konuşuyor, bakıyor, diyor ki: "Oğlum sen falan yere git." Yaa, işte ne kadar gerçekçi! Geldi de benim malım olsun, yanımda kalsın, benim şöhretim artsın yok. Çünkü

bakıyor kendi kapasitesi ona yetecek kadar değil. Açık seçik olarak bunu görünce kendinden daha üstün bir yere yolluyor. Birçok kitaplarda yazılıdır bu tür hadiseler.

İşte bu kişinin düzeyi sadece tarikat düzeyi ise, şeriatın üstünde muhabbet oluşturur. Zikir yaparlar. İlâhi okurlar. Biraz da geçmiş, menkıbe okurlar. Düzeyi budur, bu kadar, daha ileri gidemezler. Keramet de anlatırlar, menkıbe anlatırlar geçmişlerden. Hep kişiler hayale yönlendirilir, gerçeğe değil. Dışa doğru dönük yaşarlar, içe doğru dönük değil.

İşte bunun üstünde hakikat mertebesinin yürütücüleri de ariflerdir. Bakın, şeyh değil bunlar. Peki bunlar ne yaparlar? Yine biraz ilâhiler okunur ama tamamen ilâhi ve zikir üzerine dayanmaz. Zikir kaynaklı değildir. O bir yönüdür sadece. Nedir gerçeği? Kendini tanımadır. Yani kişiye kendisini tanıtmaktır. Yani kendine yöneltmek, kendine döndürmektir. Bu tarikatta olmaz. Yani tarikat düzeyi bunu yapamaz, çünkü işi de değildir. Bunlar hakikat ehli yani ariflerdir.

Peki **marifet ehli?** Onlar da arif-i billahlardır. Arif-i billah ne demek? Allah'ı anlatan demek. Bakın Allah eğitimi, uluhiyyet eğitimi nerede başlıyor! İlahiyat eğitimi bu işte. Fakültede okutulan sünnet, farz eğitimi gibi değildir. Tabi o da din içinde ama dinin zahiri kısmıdır. İşte biz dinin zahiri kısmını ilâhî ilim, uluhiyyet ilmi olarak isimlendirmiş oluyoruz.

Ve **İnsân-ı Kâmil** bütün bu mertebeleri kendi bünyesinde toplamış olan. Gerektiğinde imamlık yapabilen, gerektiğinde şeyhlik yapabilen, dervişlik yapabilen, gerektiğin de ariflik yapabilen, gerektiğinde marifet mertebesini, hakikat mertebesini anlatabilen... Gerektiğinde en aşağıdan, gerektiğinde hem fikir yapısı olarak hem hareket olarak. Tefekkür yönü ile en yukarıdan hareket edebilen; bir irfaniyete sahiptir.

Şimdi. Arif-i billah gerektiğinde ariflik yapabilir, yani o mertebenin öncüsü olabilir, tarikat mertebesinin öncüsü

olabilir yani şeyhlik yapabilir, gerektiğinde imamlık yapabilir. Neden? Çünkü oralardan geçmiştir. Ama bir imam şeyhlik yapamaz. Şeyh de imamlık yapabilir ama ariflik yapamaz. Eğer ariflik yapıyorsa, artık o isim şeyhlikten çıkmış arif olmuştur. Şeyh ismi kalmaz. Şeyhlik vasfını taşımaz üstünde. Şeyhliğin bir vasfı vardır bildiğimiz gibi, potur, sakal, saç. Sahne, kostüm tam tarikat tarifi. Zaten o da avlamakta insanı.

(Dinleyicilerden biri: Hocam, bu vahdet ilmi geliyor Resulullah Efendimiz'den beri… Değil mi? Resulullah Efendimiz nasıl tenzih ve teşbihi birleştirdi ve bunu aktardı, böyle geldi bu. Bu tarikatlarda da, mesela diyelim ki, farz-ı mahal, Pir Hasan Hüsamettin Uşşaki Hazretleri kurdu bu Uşşakilik tarikatını, bu geliyor. Bu terbiye, yani, evladım sen tarikat şeyhisin, bu kültür de bilinçle gelmedi mi?)

Yok. Her zaman bunlar açık olarak anlatılmadı, anlatılamadı. O yüzden zaten bu sıkıntılar çekiliyor. Yaşadılar kendilerinde ama izah etmediler. Veya izah edenler daha az izah etti. Onlar daha az izah etti, kapalı kaldı.

Mesela şöyle diyelim. Bir ordu. Orduyu kim idare ediyor? Ordu kumandanı. Ordu kumandanı rahmetlik olduktan sonra, diyelim ki onun peşinden gelenler içinde en ileri gelen kişi bir Albay. O zaman ne oldu? Generalden sonra Albay oldu. Ordu Albay seviyesine geriledi. Albaylık da az bir şey değil. Albay da yarbay yetiştirebildi ancak. Kendi kıratında (seviyesinde) birisini bulamadı. Ama o bunun eksikliği midir, çevrenin eksikliği midir o da ayrı konu. Yarbay ne yaptı, yerine yüzbaşı yetiştirebildi. Bakın hep kalite düşüyor süre içinde. Yüzbaşı ancak üst teğmen yetiştirebildi. Üst teğmen teğmeni üretebildi. Daha daha düştü, astsubayın eline kadar düştü işler. Astsubay da kendini kral zannetti, ordu kumandanı; kendini general zannetti. Ama o da körükleniyor, pompalanıyor kendi çevresi tarafından. Hani derler ya: "Şeyh uçmaz, devişler uçurur." Bunlar iyi niyetle yapılan ama yanlış olan işler. Bir iş ne kadar iyi niyetle yapılırsa yapılsın, niyet yanlışlığı

affettirmez, hoşgördürmez, o aptalca iyi niyet olur, kusura bakmayın.

Arif-i billah gerektiğinde ariflik yapar, gerektiğinde şeyhlik de yapar, gerektiğinde imamlık da yapar. Ama imam şeyhlik yapamaz, şeyh ariflik yapamaz, arif arif-i billahlık yapamaz. Allah selâmet versin cümlemize!

(Dinleyicilerden biri: Hocam, şöyle söylenebilir mi, tarikat şeyhinin hedefi arif olmak ve çalışması, şeyhliğini o şekilde yürütmesi gerekmez mi?)

Aslı o zaten. Yani, bütün şeyh efendilerin arif-i billah olmaları gerekli, statü onu icab ettiriyor. İşte karşısına gelen kişi hangi düzeyde ise onu oradan alıp yükseltmesi gerekiyor. Karşısına gelen kişinin kafası çalışıyorsa, tarikatı aşmış da ve hakikata doğru çırpınıyorsa, yol arıyorsa, bunun araştırmasını yapıyorsa... Geliyor bir şeyhe, diyorlar ki meşhur, şöyle böyle çevresi var. O da geliyor orada bir müddet dizinin dibinde yetişmeye başlıyor. Bir-iki sohbet değişik geliyor. Ama üçüncü beşinci sohbet bakıyor ki aynı sohbet, yetmiyor ona. Hadi, gidiyor başka yere. Yetmiyor ona çünkü... Aramaya çalışıyor, arayıcı ise eğer. Ama arayıcı değilse, eyvallahçı ise orada oturup kalıyor zaten. Diyecek de birşey kalmıyor.

Şimdi bir böyle durağan bir halde yaşamak var. Kişinin eyvallah deyip de sabrederek durması var. Bu da tabi akıllıca bir iş değil. Nezaket işi değil bu işler. İşte ben nazik olayım da... Ya da tarikat baskısıyla orada kalıyor, çevre baskısı ile kalıyor. Ya eyvallahçı kafası işlemiyor. Ya da oh ne güzel! Geldik çay içtik, bir iki ilahi okuduk, birkaç arkadaşla görüştük. Tamam bu tarikattır diyor orada kalıyor. Bir de biraz çırpınsa da çevre baskısıyla kalıyor orada. İki şekilde kalıyor orada.

Bunları aşmak kolay değil, mertlik gerçekten. Çıkarsan günah. İşte "minareden düşenin parçası bulunur da gönülden düşenin parçası bulunmaz," gibi bir sürü de manevi baskılar bu şekilde... Hadi ayrılabilirsen ayrıl. Ayrılsan da karşıdan geçerken "işte bu dönek adam!

(afedersiniz!) Geldi bizim efendiye de bıraktı, zor geldi... gibilerde bir sürü aleyhte laflar. Ama bunların hepsini karşılayacak güçte olması lâzım samimi bir insanın. Bunların hiçbirine paça vermemesi, topuk sallamaması lazım. Ne derlerse desinler. Benim ebedi hayatımın kararması veya aydınlanması bu. Üç-beş kişinin söylediği sözle gerçek yolundan döner mi?

Ve bu gerçekten çok samimiyet isteyen bir iştir. Uzun seneler Hakk'a yalvarması lazımdır kişinin. "Ya Rab! Benim karşıma irfan ehli, gerçek Hakk ehlini çıkar," diye yalvarması lazım. Kolayca ulaşılacak şeyler değil tabi bunlar. Ama Cenâb-ı Hakk lütfediyor bazen, belirli sebeplerle kolayca ulaşılıyor, o zaman da pek kıymeti bilinmiyor. O ayrı konu... Kolay kazanılan kolay kaybedilir.

Çok enteresan işler bunlar tabi ya! Serden geçmeden bu işler pek hızlı gitmez. Yani o fedakarlığı göze almadan. Maddi, mânevi... Can pazarı... Hz. Şems Cenâb-ı Hakk'tan bakın böyle çok gönülden bir Hakk ehli istediği zaman, "ne vereceksin ya Şems karşılığında?" diyor. Tamam birşey istiyorsun ama onun bir pahası var, değeri var. Garibin bir şeyi yok ki zaten, hemen "kellemi vereceğim," diyor ilk anda. Yok ki zaten. Bir sırtında poturu var, abası var, bir de elinde tokmağı var. Bir de şapkası var. Başka birşeyi yok.

Kelleyi vermedikten sonra kendimizi bulamayız ki! Ne diyor bakın: "Bu pazarda can alınır, can satılır. Tezgahımızda can tezgahı var." Canını koyamıyorsan tezgaha hiç davada bulunma. Canının diyeti Hakk. Hakk'ın diyeti can. Ne diyor bak: "*Sen sende olduğun sürece ibadet bile etsen Kâbe meyhaneye döner*," diyor. Senin gönül Kâbe'n meyhane olur. Benlik necâsetinden kurtulmadıkça kendi saf temiz hakikatine ulaşmak mümkün değildir. Onu da diyor: "*Velâyet suyuyla yıkanmadıkça, kişi benliğinden temizlenmez.*"

(Dinleyicilerden biri: Hangi markette satılıyor hocam?)

Uluhiyet marketinde satılıyor.

O kadar çok grupların içerisine girmek-çıkmak lazım, o kadar çok kitaplar okumak lazım. Bazı tarikatlere gidersiniz, ″kitap okumayın,″ derler, alırlar elinden neyin varsa. ″Başka hiçbir yere de gitmeyin,″ derler. E ne yapacağız? Sadece buraya geleceğiz. E orada ne var? Orada "**Ven necmi izâ hevâ**" yani heva yıldızı var. Heva yıldızından aydınlanma var. Bunu gerçek yıldız gibi takdim ediyorlar, söylüyorlar, ya da zannediyorlar. Bakın Necm Suresi'nin başında bu hevâ yıldızının sönmesi mutlaka lazımdır. Nefsin heva yıldızından aydınlandığın sürece ilâhî bedirden (kamerden) nur alamazsın. Çünkü önünde perden olan bir yıldızın var.

Şeyh efendilerin dervişlerine en büyük zararı ne biliyor musunuz? Önünde durup da ona perde olmalarıdır. Muhabbet perdesiyle önünde. Devamlı "şeyh efendi, şeyh efendi..." En büyük perde farkında olmadan o olur. Allah'a ulaşmaya en büyük perdedir.

Aslında şeyh efendinin kişinin perdelerini açacak en büyük âmil olması gerekiyor. Niçin var orada? Hakk'a ulaştırmak için değil mi? E kendisi Hakk ile onun arasında durduğu sürece, senin şeyhin önünde durduğu sürece, Hakk'a ulaşabilir misin? Yani şeyh sevgisini aşıp da Hakk'a ulaşabilir misin? Ulaşamazsın. Şeyhin senin mabûdun olur, Rabbın olur.

Yanlış anlaşılmasın. Bizim kimsenin ne lehinde ne aleyhinde söz söyleyemeye hakkımız yoktur. Ama birşeyleri ortaya çıkarmaya hakkımız vardır. Sadece benim değil, hepimizin vardır. Çünkü bu bir kişinin hayatı değil. Herbirerlerimizin özel hayatıdır. Ve bu hayatın bir daha tekrarı yoktur. Zaten de uçlarına gelmiş vaziyetteyiz, geriye dönüşü de yok, sonradan tekrarı da yoktur.

O reenkarnasyoncular gibi düşünsek içimizde bir umut olurdu. Bir dahaki geldiğimizde irfan ehli oluruz diye. Ama o hayale de düşersek ondan sonra hiçbir şey beklemeyelim zaten.

Bazı mevzular, tarikatlerde anlatılıyor, ama hikaye tarikiyle anlatılıyor. Onun özü açılmadan, ne olduğu fark

ettirilmeden. Mesela hangi tarikat kitabını alsanız elinize... "**ve nefahtu fîhi min rûhî**" dolu içerisinde, "**küntü kenzen mahfiyyen**" dolu içerisinde. Ama "nedir bu?" dendiği zaman, o bir gizli hazineydi, bilinmekliğini istedi... Klasik ezber karşılığı, kelime ibaresi. Bu kadar. E peki nerede bu küntü? Hangi makamda? Nerede satılıyor? Nerede alınıyor? Yaa..

"**ve nefahtu fîhi min rûhî**". Nerede üflendi bu? "Ezelde üflendi Âdem'e." Tamam işte hikaye oldu gitti. Elindeki en büyük malzemen, binlerce sene milyarlarca sene geriye gitti, senin hayaline hitap etti, hayal oldu senin için. Halbuki bu binlerce sene geride değil. Anında, bugün burada senin yaşamında da bu var. Bugün bunu idrak etmezsek, Âdem nasıl olacağız? Âdem olamazsak, mertebe-i Muhammediye'yi nasıl idrak edeceğiz? Onu da bırak, dünyaya gelmemişiz daha. Burada yaşıyoruz, ayaklarımızla toprağa basıyoruz. Ancak biz hayal âleminde yaşıyoruz. Hayalde yaşıyoruz.

İşte onun için tarikat ehlinin yapacağı ilk şey kişiyi hayal âleminden yere indirmek, ayaklarının üstüne bastırmak. Ben neyim hükmünü kendisinde ortaya çıkarmaya çalışmaktır.

Ben neyim? Bunu ön plana almadıktan sonra, bunun üzerinde yaptığın bütün oynamalar hep hayali olur. Bütün ölçüler, ibreler hep hayali düzenlemeler olur. Yani zannında yaptığın işler olur. Zikir de yapsak hayalidir. Hep hayalimizde oluşturduğumuz yaşantıdır. İşte tarikat şeyhlerinde görülen o olağanüstü hadiseler buna dayanıyor aslında. Hayalde oluşuyor o keramet gibi şeyler. Bu da hayalde olanın hayalini daha çok arttıyor. Hayalini yoğunlaştırıyor. Kendine gelmesi için o kadar büyük bir perde oluyor ki aşılması çok zor. Maddi perdeyi aşmak onun yanında daha kolay. Manevi perdeyi aşmak daha zordur. Çünkü maddi perde bakıyorsun belirli, içki içme diyor, içki içmiyorsun... Perde belli. Ama manevi perde latif birşey, göremiyorsun.

Yani sözleri anlatılıyor ama isabet ettiği yer neresidir bu meçhul. "Nefs-i emmaredesin," diyor birisi mesela. Gelmişler "nefs-i emmareden nasıl geçeyim ben?" diye Arif

bir efendiye ricaya geliyor. Arif efendi diyor ki, “kardeşim, sen nefs-i emmareyi geçmeyi bırak da oraya nasıl gelinir evvela onu öğren.” Yani gelmediğin bir yerden nasıl geçeceksin? Yani nefs-i emmare şuuruna var evvela. Onu tespit et. Ondan sonra orayı geçmenin planlarını yap. Bilmediğin şeyin planını nasıl yaparsın?

Evvela anlayış değişikliği gerekiyor. Hayata bakış değişikliği. Klasik şeriat, tarikat bakışı değil. Gerçek bakış. Ve delip geçen bir bakış gerekiyor. Delip derken keramet gibi duvarın arkasını delip geçecek mânâsına değil. Mevzuları delip geçecek, kendi nefsaniyetini delip geçecek, nefs kutrunu aşacak bir düşünce gerekiyor. Başımızın üstünde oluşan o kireçlenmeleri aşıp geçecek.

Sohbet başladığı zaman kafası allak bullak olur insanın, sanki çatırdar kafası, çatır çatır hisseder çatırdağını. Neden? İşte o kireçlenmiş, kurumuş, kaskatı olmuş o duvarlar, o sınırlar başka türlü de aşılmaz zaten. “La” kılıcıyla, “la” keskisiyle ancak onlar açmak münkün. Bunlar açılmayınca, yani zindandan bir delik açılmayınca, hür olması mümkün değil insanın. İnsanı tutan dört duvar zindanı değil, akıldaki zindan en büyük zindan. Bu da şartlanma zindanı. İşte kuyuya atılması Yusuf (a.s.)’ın, zindana atılması, hep oradaki yaşantılar bunları ifade ediyor.

Tabi zindan kişilere göre değişiyor. Yusuf (a.s.) o zindana zindelik kazanmak için girdi. Çevrenin tasallutundan kurtulmak için kendini muasaraya aldırttı, aldırdılar veyahut. Orada ne yaptı. Erbaine girdi, çileye girdi. Aynen derviş halini yaşadı. Ne dedi? “Seni zindana atacağız,” dedikleri zaman “sizin yanınızda olmaktansa zindan bana daha hayırlıdır, daha sevimlidir,” dedi. Neden? Çünkü o zindanda kendi kendine kalmaktadır.

Benim bahsettiğim zindan o zindan değil. Esas zindan hapishanede olmaktır. Yani düşüncedeki sınırlamadır esas zindan. Şartlanmalarıdır. Alışkanlıkları ve şartlanmalarıdır insanın esas zindanı.

Hakk'a giden yolda kişi gerçekten bunu talep ediyorsa önünde hiçbir mania olamaz, olmaz. Aşar yani, tüm maniaları. Ancak bazen tabi ki çok keskin manialar olur, keskin virajlar olur. Orada biraz yavaşlaması, itidale gelmesi, biraz beklemesi, yeri geldiği zaman orayı aşması gerekir. "İlla ki ben şu anda bunu aşacağım, geçeceğim, kıracağım, dökeceğim," derse o da yanlış olur. Çünkü daha büyük darbelerle karşılaşır sonra. Siyasetle, yani siyasetle dediğim, etteenni ile, yavaş yavaş... Ama yavaş olacak diye çok uzun seneler beklemeye de tahammülümüz yoktur. Belirli bir süre içerisinde. Cenâb-ı Hakk'a niyaz ederek. "Ya Rabbi! Benim yolumu aç," diyerek. "Şu sıkıntıdayım." O bilmiyor mu yoksa? Tabi biliyor da bizi biraz sınama yapıyor. Deniyor bakalım, buradan geri dönecek mi, biraz yokuş çıktı karşısına, dönecek mi? Samimi mi gerçekten değil mi?

Gerçekten şu hallerin hakikatini gerçek olarak idrak etmiş olsak bu dünyada yaşamamız mümkün olmaz. Cenâb-ı Hakk bu kadar açtığı halde biraz da perdeliyor, gafletini de veriyor ki burada yaşayabiliyoruz. Yoksa, hiçbirimizin dünya ile ne bağlantısı kalır ne ilgisi kalır. Bunun gerçek hakikatinin bir kısmı gözümüze şu anda açılmış olsun. Cenâb-ı Hakk ilmini veriyor da ilmin arkasındaki varlığı göstermiyor, gösterse o zaman peşin paralı olacak zaten.

BEHLÜL-Ü DANANIN CENNET KÖŞKLERİ

Hani, Harun-u Reşid'in yanında bir kardeşi vardı ya, Behlül-ü Dânâ. Birgün o çamurlarla oynamaya başlamış. Çamurlardan ev misali, köşk misali birşeyler yapmış. Harun-u Reşid'in hanımı da sabahleyin kalkmış, çarşıya çıkmış, onu görüyor bahçenin yanında. "Behlül, ne bunlar?" diyor. "Efendim. Köşk yaptım bunlar cennet köşkleri satıyorum," diyor. Herkes de eğleniyor onunla, işte yine Behlül'lük yapıyor diye. "Yaa öyle mi Behlül, satar mısın bana, ben alayım senden bir tane," diyor. Belki yardım olsun diye, belki de ciddiye alıyor gerçekten de... "Satarım yenge,

satarım," diyor. "Kaça?" "Bir altın liraya!" Hemen veriyor bir altın lirayı... O yamru yumru yaptığı köşkü alıyor koyuyor yan tarafa, bu benim malım diye.

Nihayet çarşı-pazar işleri bitiyor, eve geliyor, akşam oluyor, yatıyorlar. Hakikaten de rüyaya yattığı zaman bakıyor ki cennet köşklerinin birisinin içerisinde yaşamını sürdürüyor Zübeyda Hanım. Sabah uyandığı zaman, biz bunu öylesine aldık ama söylediği gerçekmiş hakikaten, diyor. Hemen ertesi gün bu rüyayı Harun-u Reşid'e anlatıyor. "Bak," diyor, "böyle böyle bir hadise oldu, ve dediği de çıktı, akşam ben kendimi köşklerde gördüm," diyor. "Ya öyle mi?" diyor Harun-u Reşid, "dur ben de bir köşk alayım."

Ertesi sabah kalkıyor Harun-u Reşid, bakıyor Behlül orada. "Behlül," diyor, "ben de bir köşk alayım, var mı fazla köşkün?" "Var abi," diyor. Ayırıyor köşkünü... "Ne kadar?" diye soruyor. "Üç altın," diyor. "Aaaa!" diyor Harun-u Reşid, "yengene bir altına satmışsın, benden niye üç altın istiyorsun?" diyor. "Ama," diyor, "sen müşahedeli geldin, o bilmeden aldı, sen bilerek alıyorsun," diyor. Yani o benim sözüme itimat etti aldı. Sen onun gördüğüne itimat ederek gelip alıyorsun, pazarlığın bilerek baştan oluyor.

İşte ahirette başımıza gelecek hadiseleri bilsek burada durmamız mümkün değildir. Ne çocuk görür gözümüz, ne iş görür, ne ana, ne baba, görür. Bağlanamayız dünyaya. Uçar gideriz buradan, havalanır gideriz. Cenâb-ı Hakk bu halleri bilmiyor mu, biliyor. O yüzden burada peşin yok. Amellerimizin karşılığı peşin olarak verilmiyor. Sır. Hani diyor: "*O sırlar açıldığı vakit*!" Burada yaptığımız her bir fiil, bir siluet meydana getiriyor. Onlar bizim ya cennetteki varlıklarımızı ya da cehennemdeki zebanilerimizi oluşturuyor. Biz oluşturuyoruz onları. Buradan gidiyor. Başka taraftan gitmiyor.

(Dinleyicilerden biri: Sistem gereği buradaki kullarına belirli ölçülerde herşeyi veriyor.)

Belirli, bu sistemin şartları içinde veriyor, o kadar.

(Dinleyicilerden biri: Mesela gerçek Kahhar esmasını bir kuluna verdiğini düşünsek o kulun yaşaması mümkün değil.)

Kaldıramayız. Kaldıramayız. Ama bunun karşılığında, Rahman esmasını da göstermiş olsa ona da dayanamayız, yani onun lüksüne diyelim, yani onun yüceliğine, onun sonsuzluğuna dayanamayız, kaldıramayız. İşte ahirette bunları kaldıracak vücutlar verecek Cenâb-ı Hakk oraya gidenlere. Bu âlemdeki malzeme ne ise vücudumuz o malzemeden, bu âlemin şartlarına intibak edebiliyor. Bir başka âlemin hukunu buraya tatbik edersek bu çekemez onu, onun süratini bu vücud çekemez. Bu vücudla da ahirette yaşanmaz. Oraya dayanmaz bu vücud. Oranın malzemesi nedense o malzemeden bize bir vücud verecekler. Ama değişmeyen aklımız, kimliğimiz, varlığımız. Askere gittik asker elbisesi giydik. Orada o geçiyor. Kutuplara gittik, deri elbisesi giydik, orada o geçiyor. Arabistan'da giydiğimiz incecik elbiselerle kutupta yaşanır mı, yaşanmaz, dayanmaz çünkü oraya. Ama kutuptaki postla Arabistan'da yaşayabilir misin? Orada da ona dayanılmaz. Bak dünyada bile benzerleri var.

Allah selamet versin inşeallah!

Nakşibendiliğin gerçek manası

(Dinleyicilerden biri bir rüya anlatıyor. Rüyada yangın görülmüş, alev topu şeklinde, halı yanıyor, kitapla yangın söndürülüyor.)

Çok açık! O bize zarar verecek bazı şeyler başımıza gelecekse idi de, bu hukuk (rüya) kaldırmış oluyor onu. Yani rüyada geçirmiş oluyor Cenâb-ı Hakk. Böyle şeyler olur. Yani rüyada geçişler olur. Bazı ufak tefek aksaklıklar varsa… Küçük bir yangın, tabi bir terslik olunca insanda bir yangın hükmüne giriyor. Gerek evlat yönünde, gerek eş iş, komşudan, gerek sağdan soldan... İşte evde bir su patlar işte yangın bu... Sudur ama yangındır.

Şimdi, evvela o halıyı kısaca anlatalım da oradan yola geçelim. Şimdi, halı gördüğünüz. Halı yanmakta. Ama elimizde Kelime-i Tevhid kitabı var, onunla sıvazlıyorsunuz yangın sönüyor. Şimdi buna iki yönü ile bakmamız lazım, gerçek mahiyetini anlayabilmek için... Evvela halı nakş demek. Bir yönüyle baktığımız zaman, nakış da nefsaniyetimizden bize gelen varlığımıza nakşolan nefsani arzular, istekler, nefsani kanaatler, değerler hükmündedir. Yani dünya ile nakışlanmışız demektir. Veya dünya ile süslenmişiz demektir başka bir ifade ile. İşte bunların yanması demek, yani halının yanması demek, bu nakışların ortadan kalkması demek. Bir yönüyle bu. Bâtınî mânâsı...

Zâhirî mânâsına geldiğimiz zaman. Halı bir meta, yani dünya malı. Bunun yanması dünya malından bir eksikliğin olması demek. Ama elindeki kitapla, kitabın ismi de tevhid kitabı. Bakın namaz kitabı da olabilirdi, o zaman ifadesi başka olurdu. Şiir kitabı da olabilirdi, o zaman ifadesi başka olurdu. Tevhid kitabını temas ettirdiğiniz zaman, mesih ediyorsunuz. Yani oradaki yangını mesih ile nesh etmiş oluyor, ortadan kaldırmış oluyor. Nasıl namazda ayakları mesh etmek abdest yerine geçiyor, mesh ediyor. İşte o kitabın içindeki mânâ da oradaki yangını kaldırıyor, buna nefis yangını da denilebilir. Veya maddi mânâda birşey gelecekse de koruyor...

Tevhid kitabı demek, ilâhî hakikatler demek. Yani ilâhî hakikatin zuhuru. Orada işte onun sönmesi, size gelecek kaza ve kaderin hakikatinin gelmesiyle, kaderin yani kazanın oradan kalkması, yine kader hakikatiyle. Tevhid bilgisi orada kader hakikati demektir.

İşte nakşdan mevzu açılınca, nakş daha ziyade bildiğimiz kelime ifadesiyle, içerisinde bulunduğumuz yollar itibariyle Nakşiyye ortaya çıkmakta. Yani Nakşibendiyye ortaya çıkmakta. Bu nasıl isim almış? Bahaddin Nakşibendi Hz. gençliğinde başka bir yerin müntesibi iken bir hayli yol almış almış ama bir yere gelmiş ki takılmış. Oradan ileriye geçemiyor. Seyr-i sülûk devrelerinde. Nihayet kendisine demişler ki, Abdülkadir Geylani Hz.'lerine git, sana belki bir

tavsiyesi olabilir. Ve o da gidiyor. Bahaddin Nakşıbendi Hz., ki o zaman ismi Bahaddin sadece, henüz lâkabı yok. Abdülkadir Geylani Hz.'lerine gelip de halini anlattığı zaman, o da ona yardım olsun diye, "**benim nakşımı tut**," diyor. Yani "rabıtanı yap, bana yönel," diyor. Yani ona fiziki mânâda yönelmek değil, ondaki iradî güce yönel demek istiyor.

Çünkü Abdülkadir Geylani Hz.'lerinde Cenâb-ı Hakk'ın Kadiriyyet vasfı zuhûrda idi. Onun için böyle zuhûrdaki fiziki kerametleri çoktur. Yani kadiriyyet, mutlakiyyet, ve kudret hükmü, Kaf hükmü üstünde vardı. Onun için işte kendisinden birçok kerametler zuhûr etti. Aleyhisselat-ı Vesselam Efendimiz'in kudret hükmü ondan zuhûra geldi. Onun için kimse elini tutamadı.

Mevlâna Hz.'lerinden Aleyhisselat-ı Vesselam Efendimiz'in muhabbet faaliyeti ortaya çıktı. Efendimiz'in bütün muhabbeti, bütün derken ileri derecede muhabbeti, Mevlâna Hz.'lerinden zuhûra geldi, onun bu cuş-u huruşu kendisinden değil, Hakikat-i Muhammedi'nin Hub, yani muhabbet deryasının oradan kaynamasıydı. Efendimiz aleyhisselam Hz. Mevlâna'daki çoşkuyu gösteremezdi, kendi yaşantısında. Neden? Çünkü yeni bir şeriat kurmuştu. Bu tür ileri halleri zuhûra çıkaramazdı. İşte onda ortaya çıkmayanlar Mevlâna Hz.'lerinde çıktı.

Ne kadar büyük veli varsa, ehlullahtan zatlar varsa bunların hepsi Efendimiz'in bir yönünü ortaya çıkardılar. Bütün bunların hepsinin toplamı Hakikat-i Muhammediye'yi oluşturmaktadır. Yoksa hiçbirilerinin kendine has varlıkları yoktur. Ben şuyum, ben buyum, değil. Hep kaynak Hakikat-i Muhammediyedir. Efendimiz'de bunların hepsi kaynak olarak vardır. Ama kendisi, et teenni ile dengeli hareket ettiğinden hepsini aynı seviyede çıkardı. Muhabbetini de aynı seviyede, kudretini de aynı seviyede, ilmini de aynı seviyede çıkardı.

Ama her bir ehlullah Allah ismi camisi ile birlikte olmakla birlikte kendinde zuhûra gelen bir esmânın ağırlığı ile ortaya çıktı ve onunla şöhret oldu. Mesela, Muhyiddin İbn-i Arabi Hz.'leri Alim isminin zuhuruyla ortaya çıktı. Kendisi de dediği

gibi: "Ben bunları Hz. Muhammed'den aldım, kendimden değil bunlar," diyor. Niye bir başkası bu kadar o deryada ileriye gidemedi. Çünkü en geniş zuhur mahali Muhyiddin, hem dine hayat veren yenilikler getiren, diğer ismi ihata eden, ilmiyle muhit olandı...

Abdülkadir Geylani Hz.'lerinin huzurunda bunlar düşünülürken, işte öyle buyurdular: "*Bizde fiili kemalat fazla olduğundan dışarıda görünen, görüntüde olan olağanüstü hadiseler çok olduğundan, bizim şöhretimiz fazla oldu*," diyor. Yani bu kerametleri herkes anlayabiliyor. Dolayısıyla daha çabuk yayılıyor onun şöhreti halk arasında, çünkü anlaşılması zâhirî yönden daha kolay. Gerçi onun ilmi özelliği yok mu, mutlaka var. Tabi o kerametleri kadar ilmî kerametleri de var. Mesela Risale-i Gavsiyye gibi 2-3 sayfalık bir eser var ki, onlarca ciltlik kitaplar değerinde bir mamüle var içerisinde.

Ama bunun yanında Muhyiddin İbn-i Arabi Hz.'leri diyor ki, "*beni kabrimde aramayın, beni eserlerim içindeki satırların mânâlarının içinde arayın*," diyor. Bakın aradaki zuhûr farkı ne büyük. Muhyiddin İbn-i Arabi Hz.'lerinin kerametleri yok mu? Var. Ama Abdülkadir Geylani Hz.'leri kadar fazla değil.

Ve Muhyiddin İbn-i Arabi Hz.'lerinin yeri (kabri) de bir kenarda kalmış gibi. Yani pek bakımlı bir yerde değil. Tabi oranın haline göre. Çok güzel bir kabri var. Caminin yanından merdivenle aşağı iniliyor, caminin altında, ayrı bir yerde kabri var. Cami bünyesinin içinde de kapısı ayrı. "*Beni zahirde, dışarıda, kabrimde aramayın, beni eserlerimdeki satırlarındaki mânâlarının içinde arayın,*" diyor. Yani "*ben mânâyım, madde değilim,*" diyor.

İşte Bahaddin Nakşıbendi Hz. Abdülkadir Geylani Hz.'lerine gittikten sonra, "*benim nakşımı tut*," dedikten sonra, onu takip etmeye başlıyor, yani onun tavsiyesi üzerine gönül âlemindeki çalışmalarını, zikirlerini öylece yönlendirmeye başlıyor. Ve ondan aldığı bağlantı ile kendindeki kemâlat ortaya geliyor. Ama işte bu oluşumdan

sonra kendisine nakşi deniyor, yani nakşa mensup. Nakşi lakabını alıyor.

Ama biz bunu isim olarak görüyoruz, kaynağının ne olduğunu düşünmüyoruz. İşte Nakşibendi Hz.'lerinde bu fiilen oluşan hadise kendisinden sonraki dervişlerinde ismen kalıyor. Ve üstlerinde zâhirî nakş ortaya geliyor. Nasıl? Kendisi Abdülkadir Geylani Hz.'lerinin bâtınını nakşettiği halde, kendisine bağlı olanlar Nakşibendi'nin zâhirini nakşediyorlar. Yani, demin dediğimiz gibi, halının nakşına takılıp kalıyorlar. İşte o nakışına takıldığımız halıyı yakmamız, ortadan kaldırmamız gerekiyor ki bize perde olmasın, mani olmasın. Eğer biraz etüd edersek o kardeşlerimizin niye böyle surette, şekilde, poturda, sakalda kaldıklarını bu hadiseden anlarız. Çünkü nakş ehli, isimleri üzerinde, aşamaz onu bir türlü. Suret, görüntüyü aşamaz bir türlü. Allah selâmet versin! Halimiz kimseyi incitmek, eleştirmek değil. Ama ortada görünen hadise bu çok açık olarak.

Bakıyorsunuz, "benim şeyhim gavs, benim şeyhim şu, benim şeyhim bu..." Kendilerinden başka kimse yok, en güzel onlar. Tabi ki herkes kendine göre güzel, herkes te kendi kendi büyüğünü en büyük görmektedir, aksi halde arkasından gitmez. Aslında bu da bir zandan ibarettir.

SOHBET ARASI SOHBET 9-3

Mehdiyyet iddiasında bulunan bir kişinin vekiliyle görüşme

Kendisi bulunduğu yerden kovulmuş, reddedilmiş bir kişi olduğu söyleniyor. Oralarda da başlamış biraz böyle tarikat adabına ters düşen konuşmalardan... Oradan da tard etmişler bunu. Tard edildikten sonra kendi başına, kendi kendini şeyh ilan etmiş.

Günümüzde bilindiği gibi birçok gruplar var. Allah esirgesin! Allah çocuklarımızı, hepimizi muhafaza etsin! O

kadar değişik sağlı, sollu cereyanlar var ki, yani sağ ismi altında, sol ismi altında. Fikir kargaşası... Türkiye kadar fikir kargaşası içinde bir ülkenin daha olacağı tahmin edilemez. Gerek sağ taraf diye bilinen karmakarışık, gerek sol denilen, hiçbir tutarı olmayan düşünceler... Tabi bunların içerisinde hepsi yanlış mı? Değil. Doğrular da var. Ama yanlışlar daha çok var. O yüzden tehlikeli olmakta. İşte bunlardan bir tanesi de bu mecmuada belirtilen kimseler.

Zaten bu arkadaşımız Türkiye dışında, aranmakta. Kendisini mehdi diye ilan etmiş bir kişi. Zamanın mehdisi. Bize geldiklerinde yaptıkları teklif şu oldu: Efendim işte falan kişi... Artık hazret diyorlar onlar ama, bu kelimeyi kullanamayacağız, bu kolay kullanılacak bir kelime değildir. Çünkü nefsî kişiliğiyle yaşayan bir kişi. Falan kişi zamanın mehdisi efendimizdir. İlk evvela işte şeyh efendilerin ona biât etmesi lazımdır. Yani kutb'ül âzam. Ve onlarla birlikte olan müntesipleri de ona biât etmesi gerekmektedir. Bu Allah'ın hükmüdür, diyerek de bu kadar ağır basmaktalar.

Dedim: Kardeşim sen neden bahsediyorsun? Gel otur bakalım, konuşalım biraz.

Ama demin hani konuşmanın özelliklerinden bahsediyorduk ya. Biraz dinleyelim diye başladık. Altı saat konuştu, konuştu, konuştu. Susmadı hiç. Kardeşim tamam sen konuşuyorsun ama hadi altı dakika da bize ver konuşalım biraz. Yok! Neden yok? Kendisininki doğru bizimkiler kesinlikle yanlış. Yani, konuşmamıza gerek yok, "dinlemem," diyor. "Bundan başkası yok." Ve de sohbetinde diyor ki, haklılığını kanıtlamak için: Efendim biz Amerika'da 10 sene tahsil gördük, bu tahsilimizde öyle bir yetiştirildik ki hiçbir kimseye boyun eğmeme hükmü ile yetiştirildik.

Bak Amerikalı'nın verdiği hükme bak, verdiği iradeye bak! Yani, "*ben hiç kimseye boyun eğmemek üzere eğitildim ama bu kişide öyle bir cevher gördüm ki boynumu eğdim,"* diyor. Yani, "*siz de boyun eğin*," demek istiyor. Yani, "bizim aslımız boyun eğmemek üzere eğitildik, geliştirildik..."

İşte Amerika'nın ilerlemesi belki bu yüzden. Nefsî de olsa kimlik veriyor, elemanlarına, milletine, fertlerine... İşte bizim en eksik tarafımız bu; kimliğimiz yok, hep aciz, hep "*biz yapamayız, biz edemeyiz*," diye. Korkuyoruz kendi kendimizden. Böyle bir silkinip de canlanıp da kendi birey olduğumuzu anlayamıyoruz. İşte evvela kelime-i tevhid ilmi bunu veriyor insana; şahsiyet olduğunu, hiçbir yere bağlı olmayacağını... Ama bağlılık başka, hürmet başka, bak arada fark var, saygı başka. Körü körüne bağlılık yoktur.

O nefsânî yönden veriyor bunu. Ve de nefsânî yönden ilerliyor. Bu yüzden ilerliyorlar. İradesi, gücü... "Ben üstünüm," diyor. "Ben yaparım," diyor. Evvelâ bunu koymuş kafasına. Bakın işte bu kafa olduğu için kimseyi dinlemiyor. "En güzel düşünce benim düşüncemdir," diye güncellik üretiyor. Yani siyaset üretiyor. Yani kader üretiyor diyelim. Haşa! Yani sürükleyebiliyor arkasından insanları, tesir edebiliyor.

(Dinleyicilerden biri: Hocam bu genel kültürün, okulun verdiği, eğitimin verdiği halmi bu?)

Eğitimin verdiği… Eğitimin… Okulda veriyorlar bunu.

Kimlik veremiyor bizim eğitimimiz. Dini kimliğimiz zaten hep vur başına. Kader işte bu şu. Zaten ezik hissediyoruz kendimizi. Tabi olarak hissediyoruz. Ama dinimizin aslı, özü öyle demiyor. "*Sen bir bireysin, sen halifesin*," diyor, bakın! Bundan daha büyük bir kimlik veren bir kuruluş yoktur. Ama onlar bunu zâhiren uyguluyorlar. Zâhiren uyguladıkları için de zâhiren üst derece insanlar oluyorlar. Ama ahirette ne işe yarar yaramaz o ayrı konudur.

Anlatabiliyor muyum aradaki farkı? Bizim eğitimimiz kimliksiz insan yetiştiriyor. Biz şimdi güvenemiyoruz birşeye. Allah'a güvensek... Haşa! Güveniyoruz ama ne olduğunu bilmediğimiz birşeye nasıl güveniriz ki hakkıyla? Tam bilmiyor ki Allah nedir hakkıyla! İşte besmele çekiyor. İlkokulda namaz kılınır, ilmihal birkaç bilgisi, namaz hocası bilgisi... Hah, dini öğrendik zannediyoruz. Aile vuruyor çocuğun tepesine, "*hadi sen bilmezsin, anlamazsın*." Çocuk

sorduğunda, "*sorma o kadar şey*." Bunun bir hikmeti vardır. Böyle gelmiş, böyle biz tatbik ederiz, ne olduğu bizi ilgilendirmez, sorulmaz gibi... Çocuğun yolunu daha orada kesmekteyiz. Resmi eğitim ise... Tabi aleyhinde çalışmak, anlatma değil, kimseyle bizim işimiz yok. Ama gerçeğimiz bu işte. Türkiye'nin gerçeği bu işte. İstesek de bu istemesek de bu.

Sadece orada bir mefkûre verilemiyor. İşte milliyetçilik biraz veriliyor. O da çocuk biraz büyüdükten sonra, hayata atılınca, onların da birşeysi kalmıyor. Çünkü öze işleyen, ruha işleyen bir husus olmuyor. Dolayısıyla biz batılı mıyız, doğulu muyuz? Kimlik kaybındayız bu yüzden. Batılılar bize, "*siz doğulusunuz*," diyorlar. Doğulular da, "*yok siz batılısınız, hrıstiyanlaştınız,*" diyorlar, reddediyorlar bizi. Batılılar, "*siz müslümansız,*" diye reddediyorlar. İki arada bir derede, boğaz köprüsünde kalmışız, karşıya mı geçeceğiz bu tarafta mı kalacağız?

Şimdi onlar 32 dersleri olduklarını söylüyorlar. 29. derste tövbe-i nasuh ile tövbe edersin diyor. Daha oraya kaldıysa tövbe-i nasuh... Tövbe-i nasuh daha baştan halledilmesi lazım gelen şeyler ki oraya çıkabilesin. Oraya çıkamazsın zaten o yaşantıyla...

O kadar çok tesbih çekiyorlar ki uyuşuyor beyinleri, ne çektiklerini de bilmiyorlar. "*Ay yetiştiricem, ay yetiştiricem... Mahçup olmayayım,*" diye... Hep baskı altında tutuyorlar. "*Yapamazsan şöyle olursun, böyle olursun*," gibilerden. İşte uyuşuyor beyinler, o şekilde beyinler uyuşmuş oluyor.

İşte bu tür düşüncelerle genel insanları korkutuyorlar. Bu gibi yerlere girmekten, bulaşmaktan... Vatandaş iyice kendi kabuğuna çekilip, kendi bünyesine çekilip, ne yapabilirse onunla halleşmeye çalışıyor.

Şimdi konuşuyoruz o arkadaşla, ama öyle bir mücadele ediyor ki bizimle. Birşey de tutturamıyor neticede ama dönmüyor da düşüncesinden. Mutlak doğrular olarak kabul ediyor. İşte bazı hallerini anlatıyor. En son dedim ki ona: Bak sana bir soru sorayım. Başka sefer devam ederiz

inşeallah. Müslüman bir insanda, Hakk yolunda devam eden tarikat ehli bir insanda, iman ömür boyu devam eder mi, etmez mi?

Ona sorduk o zaman da şimdi de burada soralım.

(Dinleyiciler: Etmez!)

Neden etmez?

(Dinleyiciler: İkan olması lazım. Müşahedeye geçilmesi lazım.)

İşte bakın, bizim mütevazi grubumuz bu konuda irade gösterecek durumda. Bunu söylemek irade gerektiren bir iştir. Herkes bunu söyleyemez. Heryerde de söylenmez tabi.

O arkadaş dedi ki: "*İman ölünceye kadar devam eder*."

"*Tamam haklısın*," dedim. "*Sende öyle devam etsin*," dedim. İşte bu sorduğum soru onun mertebesini açık olarak zaten göstermekteydi.

Ama bunu sade bir vatandaşa, bir mümine sorduğumuz zaman verdiği cevap ayniyle gerçektir, doğrudur. Ama bazı iddialarda bulunan kimselerin vereceği cevap değildir. Onun sıradan bir vatandaş olduğu meydana çıkmakta. Haşa! Yani vatandaşı küçük görmek için söylemiyorum. Bu tabii bir geliştir.

Tabi iman bizim en makbul özelliğimizdir, imansız olmaz. Ama biz bir ömür boyu, ölünceye kadar imanla hareket edersek, mertebe aşamamış oluruz. Neden? Çünkü iman İslamiyet'e girişin kapısıdır. Kapı da duvardadır, dışardadır. İslam şehrinin içine girdikten sonra, kapı arkada kalır. Kapıyı çıkarken kullanmamız lazım gelir.

Bizim dinimiz tevhid dini, birlik dini. İman neyi gerektirir? İkiliği gerektiriyor. Ama müslüman olmak için ikiye inmek gerekiyor. Hrıstiyan üçe indirdi bakın. Bir sürü Roma tanrılarını üçe indirdi... İslamiyet de ikiye indirdi: Sen ve ben, yani Hakk ve kul olmak üzere. Bundan daha aşağıda daha da dar çerçeveli bir sistem yok zaten. Ama İslam dini tevhid dini. Bu nasıl oluyor, hem tevhid dini hem ikilik? İşte

ikilikte tevhid lisanen var: La ilahe illallah. Ama bu tevhid dininin hakikatine yol almaya başladığımız zaman tevhidin gerçek mânâda ortaya çıkması için o ikiden birinin ortadan kalkması gerekiyor. Allah ortadan kalkmayacağına göre kulun kalkması gerekiyor. Kul ortadan kalktıktan sonra kula atfedilen iman kalır mı ortada kalmaz? Ne kalır? "La ilahe illallah," kalır. İşte bu da ikandır, imandan sonra gelen ikandır. Bu imanı inkar etmek değil, imanın hakikatini ortaya çıkarmaktır.

İman devam eder mi? "Eder," dediği zaman bunların hiçbirinden haberi olmadığı açık olarak anlaşılmış olur. Daha fazla konuşmaya da gerek kalmaz. Öyle büyük iddialarda bulunuyorlar ki, Allah bildiği gibi yapsın, ne bileyim ben, ne diyeyim?

Efendim o işte kişi, haşa ve kella, Hz. Resulullah'ı arkasına alarak namaz kıldırmış. Hz. Peygamber'e namaz kıldırıyormuş bu kişi. İddia ile hem de söylüyor. Bu kadar büyük iddiaları var ve de kendilerine göre bir izah tarafı bulmuşlar. "Efendim niye olmasın? Hz. Peygamber'in önünde sağlığındayken daha önüne geçip namaz kıldırmadılar mı?" diyor. Bakın, mantığa bakın! Yani Hz. Peygamber sağlığında da başkalarının arkasında durarak namaz kıldı. Mantığa bak! "*Niye sonradan kılmasın*?" diyor. Kıldı ama, Hz. Ebubekir Efendimiz'in arkasında, hem mazereti vardı hem de kendisi söyledi, "*Ebubekir imam olsun,*" dedi. O zaman o Hz. Peygamber demektir. Ebubekir dahi orada Hz. Peygamber'in şahsını temsil ediyor. Çünkü kendi emriyle olan bir iştir. Hz. Ebubekir Efendimiz kendi isteğiyle, "*ben kıldırayım namazı*," demedi, "diyemezdi zaten böyle birşey. Ve geçip de kıldırdığı o namazdaki onun halini bir düşünelim bakalım. Nasıl muzdaripti orada? "*Hz. Peygamber'in önüne geçtim,*" diye nasıl üzüntüdeydi? Mecburdu ama o işi yapmaya da. Peygamber'in emri olduğu için. Yani bir mantık yürütüyorlar ama mantık saçma, mesneti olmayan bir mantık.

“Peki,” dedim, “şimdi biraz bu işin böyle olduğunu kabul edelim. Şimdi bu iş zahir alemde mi oldu batın alemde mi oldu?”

N’olcak! Kuş kadar canı var zaten, uçuyor uçuyor kendini kartal gibi zannediyor... Bir zamanlar “Kartallar Yüksek Uçar” diye bir dizi vardı, kendini öyle zannediyor. Tabi yine öyle zannetsinler, bizim birşey dediğimiz yok.

Zamanın sahibi olduğu için Efendimiz’in de vekili olduğu için namaz kıldırabilirmiş O’nun önünde.

Dedim: Bu zâhirde mi oldu bâtında mı oldu?

Bilmiyorum, dedi.

Peki, dedim, eğer zâhirde olduysa, yani bugün zuhûr aleminde olduysa Efendimiz bâtında, Efendimiz nereye gelecek, silüet mi kazanacak tekrar gelecek senin efendim dediğin kişinin arkasında namaz kılacak? Yani vücutlanacak mı tekrar da gelecek? He, bâtında olduysa, senin efendinin bâtın âlemine geçmesi gerekecek. Sen de burada olduğuna göre... Yani bu iş her iki halde de olmaz.

Dedi, “*ben bilmiyorum nerede olduğunu*...”

Be kardeşim! Bilmediğin şey hakkında niye ısrarla savunuyorsun?

“E o dediği için.”

Dedim: Bakın, o dedi bu dediyle olmaz. Siz bunu müşahede ettiniz mi kendi şuurunuzla?

“Yok! O dediği için...”

“Heh tamam,” dedim, “bu iş bitti burada.”

Zorlandı tabi ondan sonra da... Kalktılar, gittiler, bir daha da aramadılar. Ben de aramadım. Ama öyle diyor işte. Dönmeleri de mümkün değil zaten anlayışlarından. Tekirdağı’nda da var birkaç tane öyle arkadaşlar. Birçokları da bıraktılar gittiler zaten...

Allah etmesin, böyle büyük imtihanlarla... İddia kimin hasleti? Şeytanın hasleti. Sana Cenâb-ı Hakk pirini gösterir, hep onu yöneltiyorlar, işliyorlar. O da öyle kocaman kavuklu mavuklu falan. Haliyle yansıyor gece rüyasına. Ah işte gel tamam sen de bizdensin, gördün. Yattın görmedin mi? Görmedin! Yok olsun, gel sen yine bizdensin. Gör de görme, toplayıp gidiyorlar...

Nakşi sistemi içerisinden... Biraz birşeyler almışlar ordan.

Allah selâmet versin. Nelerle karşılaşıyor insan? Saf, tertemiz pırıl pırıl milletimiz var, altyapıdan geliyor. Hemen inanıyor, ihtiyat hiç yok. İşte orada yanlışlık var... Tamam birşey dinle. Körü körüne.

Nefsin oyunları çok. Şeytanın oyunları çok. Güya çok iyi niyetli. Allah selâmet versin cümlemize!

Onun genel bir vekili var. İsmi de Abdülcabbar imiş. İsmi de üstünde, Cabbar zaten. Ötekinin ismi Barış. İstanbul temsilcisi. Kibar bir insan aslında. Çelebi bir insan. Ama ne yazıkki işte hal bu!

Kaç defa kitap yolladılar, geldiler gittiler. Bir sürü, bir tomar kitap oldu, koydum naylonun içerisine, duruyor çekmecede. Yahova Şahitleri'nin getirdikleri bir sürü İncil türü, onun izahları olan şeyler var, onlar duruyor bir tomar...

Öyle bir yollar çıkmış ki... Öyle de güzel bir, uçuruyorlar, izah ediyorlar, anlatıyorlar. O çengele takılmamak da mümkün değil.

YAHOVA ŞAHİTLERİ

(Dinleyicilerden biri İzmir'de tanışmış olduğu Yahova Şahitleri ile ilgili bir anısını anlatıyor.)

Yahova Şahitleri ile cennet bahsinde ihtilafa düştük. İhtilafa düştük derken, benim kimseyle şahsî bir ihtilafım

yok. Kur'an-ı Kerîm cennet bahsinde bunları bunları bahsediyor. Onlar da dediler ki, "bizim cennet bahsi de böyle." Ve Kur'an-ı Kerîm'den aldıkları bazı bölümler var, kendilerininkine uyuyor gibi de "Kur'an'da var bu, Kur'an da bizim düşüncemizi tasdik ediyor," diyorlar.

Şimdi âyeti okuyor bakıyorum, e peki altını da okusana. Altında tamamen onların söylediklerini kaldırıyor. "Yok altı bize lazım değil," diyor. "Sen buraya bak," diyor.

İşte biraz konuştuk o kadar yani fazla değil. "Bende kasetler var, vereyim dinleyin isterseniz," dedim. "Çok memnun oluruz," dediler. Verdim kasetleri, sabah erkenden, daha dükkana yeni geldim, daha erken gelmiş, orada rastlaştık. "Kasetleri hemen alın," dedi.

Şimdi, orada Yahova Şahitlerini ikiye bölüyor bunlar. Bir 120.000 kişi civarında gök ehli (melekût) Yahovalar. Onlar birinci derecede, asil Yahovalar. Yani yukarıdalar. Yeryüzünde kalan Yahovalar da 240.000 bilmem kaç tane. Ve bir hesap etmişler, dünyanın kara yüzölçümünü. Her Yahova Şahidi'ne 10 dönüm parsel düşüyor dünyada. 10 dönüm ama bu 10 dönüm Aden Cenneti gibi verimli olacak. O kadar çok bitkisi ve bereketi olacak ki, hiç kimsenin kimseye ihtiyacı olmayacak ve sonsuz, ebedi olarak yaşayacak orada. Cennetin dünyada olduğunu söylüyorlar, ahiretleri yok. Gökyüzü Yahova'ları İsa'nın saltanatı... Onlar onu düşünüyorlar zaten. İsa'nın göklerin saltanatı, gelecek yeryüzüne hakim olacak, gelecek. Bunu bekliyorlar yani. İsa'yı onlar da bekliyorlar yani.

(Dinleyicilerden biri: Onlar da Hrıstiyan mı oluyorlar?)

Hrıstiyan değil. Hrıstiyan değil. Tevrat ve İncil'in karmasından ayrı bir mezhep çıkarıyorlar. Ne olduklarını kendileri de bilmiyorlar. Onlar diyorlar ki, "biz Yahova Şahidiyiz." Kardeşim, esas şahit biziz. Sen neyin şahidisin? Yahova Yahve demek, yani Beni İsrail'in Rabbi'nin ismi Yahve. Lisanen konuşması Yahova'ya bürünüyor, ama Yahve. Ye-Ha-Vav harflerinden Yahve meydana geliyor. Beni İsrail'in, yani Yahudilerin, o gün konuştukları Rabları bu.

Yani Rabb'ın şahitleri diye kendilerini tanıtmaya çalışıyorlar. Beni İsrail kavminin Rabb'ını tanıtmaya çalışıyorlar. 5.000 sene evvelin Rab anlayışını bugüne taşımaya çalışıyorlar.

(Dinleyicilerden biri: Bir de şu var hocam… Kendilerini kabul ettirecek kişileri buluyorlar.)

E tabi… Av, avları buluyorlar. İşte onlar nokta hedefleri yakalıyorlar evvela, sonra onları yayıyorlar, casus gibi. Milletin içerisine yayıyorlar, sözcü, konuşmacı olarak.

Orada işte 10 dönüm arsa verecekler ve bu Aden Cenneti gibi, yani Âdem (a.s.)'ın içine konduğu cennet gibi çok verimli olacak. Kurtla koyun bir arada... İşte kötü diye kimse kalmayacak ve dünyada çok güzel bir hayat yaşanacak.

"O zaman," dedim, "ya kusura bakma ama sizin Rabbiniz çok fakirmiş," dedim. Tabi bir gözleri attı böyle. "Bir 10 benzerliği var ama bizim Rabbimiz, hadislerde belirtildiği gibi, cehennemden en son çıkacak günahkar kişiye 10 dünya büyüklüğünde cennet verecek," dedim. "Bir 10 kelime benzeri var ama sizin 10 dönüm, bize 10 dünya, Hadisle sabit."

Falan kabileden bir kişi, diyor, cehennemde dünyanın en günahkar insanı, en uzun süre kalan... Çıkacağı zaman Cenâb-ı Hakk diyecek ki ona, "Ey kulum! Sana bir dünya büyüklüğünde cennet versem, ister misin?" "Başka birşey istemem ya Rabbi!" diyecek. İlk teklif bir dünya büyüklüğünde! Gülecek Cenab-ı Hakk diyor: "E peki sana bir dünya büyüklüğünde daha versem?" "Başka birşey istemem ya Rabbi!" "Bir daha versem?.." Bu on'a kadar devam edecek, diyor. 10 dünya büyüklüğünde cennet.

Tabi bu ilk bakışta hayal dışı birşey gibi gözüküyor. Ama Cenâb-ı Hakk'ın bu sonsuz feza içerisinde bu bizim dünyamız nohut kadar birşey. Yani 10 tane nohut verecek, fazla birşey değil ki aslında. Bugünün ölçülerine göre çok büyük bir ölçü, hudut. Ama cennetin, ne diyor bakın, kapısı, yani kapı ayağı, at gidişle 150 senede aşılır diyor. Kapısının

bir ayağından bir ayağına ulaşıncaya kadar. Ahiretin ölçüleri hiç tasavvur edemeyeceğimiz ölçüler.

İşte böylece arkadaşlarla da görüştük. Allah'ın kulları hepsi. Hakir görme babında değil. Orada öyle zuhûrda. Öyle hareket ediyor. Biz Rabbımıza ne kadar şükretsek azdır, kendi tevhidi içerisine, mahremiyeti içerisine çekmiş. Hiçbir şey Hakk'ın dışında değil, yalnız mertebe farkları var, bu çok mühim bir hadise. Allah hepimize selâmet versin!

***

12.3.2003 Çarşamba. Nerdeyiz? Eşrefpaşa Mahallesi mi burası?

(Dinleyiciler: Hatay.)

İzmir'de Hatay diye bir semt var... İşte çok seneler evvel gelmiştik. Hatay diyorlar, hemen benim Antakya aklıma geliyor. "Suriye'ye mi geçeceğiz buradan? Uzak ama da Suriye," diyorum... Meğerse bir semt ismiymiş.

***

VE NEFAHTU FÎHİ MİN RÛHÎ

Âdem (a.s.)'dan bugünlere kadar, tabi bütün peygamberân hazeratının silsilesinden geçerek, Efendimiz'e gelinceye kadar, Efendimiz'den bugünlere gelinceye kadar, Cenâb-ı Hakk'ın muradı ilâhisi tahakkuk ediyor.

Cenâb-ı Hakk Âdem (a.s.)'ı halk ettiği zaman onun bedenine "**ve sevveytuhu ve nefahtu fîhi min rûhî**" yani onun vücudunu tesviye ettikten sonra, düzenledikten sonra, içine de ruhumdan üfledim, diyor. Bu ruhumdan üfledim hakikati herbirerlerimizin içinde mevcut olan bu varlık zaman ve mekân bulduğunda dışarıya çıkıyor. Bunun dışarıya çıkabilmesi için evvela içeride olması lazım. İçeride yoksa dışarıya nereden ne çıkacak? Fakat bunun dışarıya çıkması için de dışarıdan birisinin onu uyandırması

gerekiyor, hatırlatması gerekiyor. “Sen şurada varsın hadi bakalım kendini topla biraz,” diye.

Mesela şimdi bu bahar geliyor ya... Bitki tohumlarının kökleri içerisinde olan o hayat cevherinin güneş tarafından uyarılması oluyor. Bakın o güneş çıkmamış olsa o hayat cevheri o tohumun içerisinde duruyor. Nerede? Bâtında. Nerede? Uyku halinde. Diğer şekli gaflet halinde. Bize düşündüğümüz zaman...

İşte güneşin çıkıp da onlara yansıması, Nur-u Muhammedî’nin insan gönlündeki **ve nefahtu** tohumunu uyandırması, yani hareketlendirmesi gibi. Yusuf (a.s.)’ı kuyudan çıkaran o seyyarenin, seyyahların gelip de kuyuya o ipini uzatması gibi. Bakın şimdi Yusuf kuyuda. Ama bir seyyare, gezginci, yolcu, yol ehli gelip de, kervan gelip de, o kuyuya iplerini uzatmasalar, Yusuf nereden çıkacak dışarıya? Çıkmış olsa oradan çıkacak zaten, orada kalmayacak. Gücü yetseydi. Gücü yetmiyor.

İşte her bir insanda mevcut olan bu **ve nefahtu**, dünyaya geldikten sonra kişi, gerek çevre şartları, gerek aile baskısı, gerek yaşantının zorlukları, o Yusuf’un üstüne kat kat kat bir sürü katmanlar atmakta. Yani o kuyunun üstüne. Ve bu kuyuda varlığı bilinmemekte. Eğitim yönüyle bilgiyi de alamamakta. Yani iyi eğitilememesi dolasıyla insanların ve bu istikamette eğitilememesi dolayısıyla farkında da olmaması, yani kendisinde Yusuf’un varlığının farkında olmaması, onun uzuuun bir gaflette sürüklemiş oluyor, yani gaflette bırakmış oluyor, halinin farkında olmuyor.

Hani Bakara Suresi’nde Adem faslını anlattıktan sonra, 30. ayetten sonra diyor ya: “**İhbitu**” (yeryüzüne ininiz). Orada size istikrarlı bir zaman, yani belirli bir süre hayat vardır. Ancak biz size orada doğru yolunuzu bulmak için hâdiler göndereceğiz, yani hidayet ehli göndereceğiz. Kim o hâdilere tâbi olursa tekrar bana ulaşır. Kim tâbi olmazsa, cehenneme düşer, yarı yolda kalır, şu veya bu gibi ikazlarda bulunuyor.

Demek ki bu tevhid anlayışı veya tevhid eğitimi...

İşte yol ehli isek, yolda olduğumuzu bilmemiz lazımdır. Yol ehli olduğumuzun ispatı kendi kendimize nasıl olur? Gözlerimiz açıksa yolda gidiyorsak bunun ispatı ne olur? Manzaramızın değişmesi ile olur.

Şimdi... Mutlak tevhid eğitimi verilmiyorsa verilemiyorsa, işte o tarikat müntesibinin hakikat mertebesine geçmesi çok zor bir iştir. Geçer ama çok gayret vermesi, gayret etmesi gerekiyor. Büyük bir enerji sarfetmesi gerekiyor ki o tarikat mertebesinin duygusallığından kurtulabilsin. İşte mühim olan hem tarikat mertebesinin duygusallığını belirli sınırlar içerisinde verip, çok fazla arttırmadan, o enerjiyi hakikate geçmek için kullandırmak. Anlaşılıyor mu?

Şimdi... Tabii olarak bir ailenin içerisinde yaşanıyor. O kişi irfaniyet halini bilmeden tabii bir İslami yaşantısını sürdürüyor. Namazını kılıyor, orucunu tutuyor. İşte, müntesip olduğu yerin zikirlerini çekiyor. Böyle bir ailevi yaşantısı var. Veya dünyalık yaşıyor...

Bilmüşterek, bütün insanların en azından böyle yaşaması lazım. Sokaktaki insanların... Herkesin.

Asgari müşterek bu. Yani en ehveni, en ucuzu. Nefsimize yaptırdığımız en küçük şey. En az şey. Bizim çok zannettiğimiz, dışardakinin hele hiç yapmadığı. İşte bunları açık yüreklilikle masaya yatırıp, neşter vurmamız gerekiyor dedikleri bu. Açık açık... Bakın bir doğru, bizim aleyhimize de olsa o doğrudur. İster kabul edelim, ister kabul etmeyelim.

İşte bunları daha vakit varken, daha baştan idrak edip, gerçek doğruları bulup oradan hareketle yolumuzu, planımızı çizip devam etmek zorundayız. Çünkü hayat bizim hayatımız, başkasının hayatı değil ki. Biz ne yaparsak kendimize yapıyoruz, başka kimsenin kimseye yaptığı birşey yok, olamaz da zaten.

Bakın bunu terkip olarak ne demişler, ne kadar güzel. Bizim büyüklerimiz gerçekten büyük insanlarmış. Ancak hissettikçe, idrak ettikçe onların büyüklüklerini

anlıyoruz. Yoksa, işte şu kişi çok büyükmüş... Neyiyle büyük kardeşim? Şişmanlıkta mı büyük? Kilo da mı daha büyük? Nede büyük? Tarlaları mı daha çokmuş? Çiftlik çubuğu mu daha genişmiş? Büyük... Büyük demek derin demek, derinliğine ruhani büyüklüğü demek. Ne kadar onları anlamaya başlıyoruz, o zaman onların gerçek değerini, kıymetini anlıyoruz.

Bakın ne diyor? O kadar pratik bir söz ki! Basit gibi yani. Halkın lisanından çıkmış... Hakk'ın lisanıyla çıkmış, halk lisanı ile. O kadar ama yüklü. **"Kendi kendine ettiğin âdem, bir araya gelse edemez âlem,"** diyor. Ama her iki yönden. Gerek fayda yönünden, gerek zarar yönünden. İşte bunun tatbik etmemiz gerekiyor.

Bir kimse bir kimseye ne kadar büyük yardımda bulunursa bulunsun. Anne-baba olsun. Evlat olsun. Birbirlerine verdi verdi verdi. Dünya malı verdi nihayet. Veya bir kişi bir kişiye kötülük yaptı yaptı yaptı... Ne kadar yaptı? İşte o yaptığı saatler içerisinde kötülük yaptı.

İşte insan kendi kendiyle birlikte yaşadığından her gün ibadetini terk etmesini, mesela diyelim. Bak her gün hep kendine zarar vermiş oluyor, kendini silahla vurmuş oluyor, ruh mahalini vurmuş oluyor. Karşıdaki nihayet ne kadar kötülük yapar. Mâni olur sizin namaz kılmanıza, bir namazınızı aksatır. Hadi siz de nezaketen, onur kırmamak için uymuş olun, ama...

SOHBET ARASI SOHBET 9-4

LÜBABE

Medine'de Mescid-i Nebevi de, bir direk var, tövbe direği diyorlar. Orada Lübabe isminde sahabe-i kiramdan birisi Efendimiz'e karşı bir saygısızlık ediyor. **Kelime-i Tevhid kitabında** var, oradan alırsınız.

Bir yere onu elçi olarak gönderiyorlar. Oradaki ordunun kumandanına, "teslim olun," diyor. Bir de elini boynuna götürüp fişt yapıyor. Yani, "teslim olacaksınız ama kelleniz de gidecek, bundan da haberiniz olsun," diyor. İşte o hareketi yapmaması gerekiyor. Sırrı ifşa etmiş oluyor orada. Yani Efendimiz'in ona verdiği görevi, emaneti, arkadaşlarıdır diye... Yani torpil geçsin diye. Ama torpil, morpil. Burada hatır-gönül yok. Burada Hz. Resulullah'ın sözü var çünkü. Allah'ın emri var. Allah'ın emri mi daha mühim yoksa arkadaş-dost hatırı mı?

Bakın, maneviyatın üstünlüğünü nasıl gösteriyor? Bunlar tesadüfi şeyler değil, bizler için ölçü.

Dönüşte bunu anlıyor ve "ben," diyor, "kendimi mescidde bir direğe bağlayacağım, Hz. Peygamber beni çözmeden oradan ayrılmayacağım." Ve gidiyor kendi kendini bir direğe bağlatıyor. Bunu Efendimiz'e haber veriyorlar, Efendimiz de diyor, "kendi hükmünü kendi vermiş. Eğer gelip bizden danışsaydı biz baştan Cenâb-ı Hakk'a rica ederdik bu kadar eziyet çekmesine gerek kalmazdı. O zaman ben onu kendi hali üzerine bırakırım," diyor.

Bakın ne kadar hassas mesele! Neden? Çünkü kişi kendi hükmünü kendi verdi orada.

İşte o kişi de kardeşlerinin hakkını gasbetmek suretiyle bu hükmü kendi baştan vermiş oluyor. Kardeşinin lisanından çıkıyor o sade. Kardeşinin lisanından çıkan o kişinin kendi hükmü değil. Haksızlığa uğratan kişinin hükmü. "Onun

lisanından bana beddua gelsin," diyor, kardeşinin hakkını gaspetmek suretiyle.

Anlaşılıyor mu? Kendine dönüyor suç. Ama hükmü kendi veriyor, kardeşinin hakkını yemesi dolasıyla. O zaman onun ne ondan gidip özür dilemesi lazım, ne birşey. Onun değil, kardeşlerinin ondan gelip özür dilemesi lazım, çünkü haksızlığa uğrayan o. O vicdanını hür tutsun. Beklesin. Kardeşleri gelirse, onlar evvela ondan özür dilesinler. "Biz senin malını gaspettik." Veya gasp kelimesini kullanmayalım ama "haksız yere sahip çıktık," diye onlar hellallık dilesinler ondan. Yoksa onun beddua etmesi kendinden değil. Teşvik ile oluyor. Eğer o malı gasp edilmeseydi beddua edecek miydi ona? Yok. Öyle birşey yok. Demek ki hüküm onların hükmü. E cezasını da onlar çekecekler.

Ama tabi. Saf. Kardeşlik yine işte. İyi niyetiyle yükü yine kendi üstüne alıyor.

Yok üzülmeyin de... Ama bak işte onun kendi kararı, ona kimse müdahele edemez. Cenab-ı Hakk dahi bakın bu hürriyete müdahele etmiyor, tavsiyede bulunuyor sadece. Hakkınız kısastır. Kısasınızı alın. Ama affederseniz daha iyi olur, diyor bakın. Âyeti kerimede tavsiyesi var Cenâb-ı Hakk'ın. Ama "mutlaka affet" diye bastırmıyor.

Çünkü bakın her kişi kendi hakkını korumak zorunda. Neden? Çünkü karşıdaki haksa, e buradaki gak mı? Afedersiniz! Bu da hak. Bu da Hakk'ın bir isminin zuhûru. Kendi hakkını koruması insanın, Cenâb-ı Hakk'ın isminin, esma-i ilahiyesinin hakkını korumaktır. Karşı tarafın hakkını ne kadar koruyorsak kendi hakkını da o derece koruması lazım. Tam teslimiyet yok.

Verirsiniz, verirsiniz. O ayrı konu. Cenâb-ı Hakk diyor, "mal senindir, verirsin verirsin, bu hak senin hakkın," diyor. Dediğiniz de doğru. O da ayrı bir hukuk o da.

(Dinleyicilerden biri: Bir de hocam karşı taraf seni günaha sokuyor. Sen konuşuyorsun ve konuştuğundan dolayı üzüntü duyuyorsun ama onun da bir mesuliyeti olması lazım seni günaha soktuğu için. Yani seni üzdüğü için

diyorum, o anlamda söylüyorum. Üzüyor çünkü, çok üzüyor, incitiyor seni.)

Şimdi bakın, mal ile üzmek başka, lisan ile üzmek başka. Yani öteki tarafta da bir üzüntü var ama şekil değişik. Şimdi sizi üzdüğü zaman herhangi bir mal kaybı olmuyor. Maddi kayıp olmuyor. O zaman burada sizin mücadele etmeniz gerekiyor, kısmen de olsa. Yani sizi imtihan ediyor orada Cenâb-ı Hakk o kişinin lisanıyla. Bakalım o kişiyi halen daha kişi olarak mı görüyorsunuz, yoksa "Hakk bana bu pencereden yahut bu lisandan hitap ediyor," diye mi bakıyorsunuz. Hakk size bir lisandan hitap ediyorsa...

(Dinleyicilerden biri: Öyle de diyorsunuz da…)

Ama içeriye işlemiyor işte.

(Dinleyicilerden biri: İçeride de birşeyler var yani.)

İşte o benlik. Benlik kıpırdanması var ya. İşte o yapıyor.

(Dinleyicilerden biri: Geçen gün izledim, müslümanlıkta diyor aldanmak da yok diyor, aldatmak da yok. Yani çok pasif olmayacaksın diyor, hakkını müdafa edeceksin.)

İşte onu diyoruz ya biz de. Hakkını koruyacaksın diyoruz.

(Dinleyicilerden biri: Ama hocam bir de şöyle diyor. İstediği malını, istediği evladına, istediği kişiye bağış edebilir diyor yani.)

Yok, hepsini değil de belirli bir miktarını edebilir. Hepsini edemez. Cenâb-ı Hakk üçte birini diyor infak edebilirsin çocuklarına ama hepsini bir kişiye edemezsin. Edersen de adaletli olarak edersin. Ona ne kanun karşı çıkıyor zaten ne de evlatlar karşı çıkar.

Gerçi Kur'an-ı Kerîm'de bir hukuk var, kız evlâda yarım işte erkek evlada bir, yahut kız evlada bir erkek evlada iki diye bir hüküm var. Ama bu da ayrı bir hukuk konusu. İncelenmesi lazım, özel şekilde. Özel aile yapısına göre incelenmesi lazım. O şunun için öyle. Daha evvelce kırsal bir yaşam olduğu için diyelim kız çocukları küçük yaşta evlenip gitti. O evlenip gittikten sonra erkek çocuklar da bir arada

yaşıyor ya... Erkek çocukların da çalışmasıyla babanın üzerine mal yapıldı. Ama çalışan erkek çocuklar. Ve o kız çocuğu evden ayrıldıktan sonra kazanılan mallar. Bu denge korunsun diye erkeğe iki kıza bir hükmü var.

Sonra erkeğin bir de görevi var. Anne babasına bakmakla yükümlü. Tabi oraya da bir para ayrılıyor. Kız çocuğu gidiyor, yeni bir yuva kuruyor. O ailenin hükmü içerisine giriyor. Ve yine iş dengeli oluyor, kız çocuğu gittiği yerdeki ailede de kocası iki alıyor, kocasının kardeşi bir alıyor. Yine orada da dengeleniyor iş. Allah'ın hükmünde yanlışlık olmaz.

Ama bugünün şartları daha başka. Sosyal yaşantı başka. Bireyler kendi mallarını kendileri ediniyorlar. Eşleriyle birlikte çalışarak aile daha ziyade aile birliği kurulduktan sonra mal sahibi oluyorlar. Tabi bunların üzerinde eşlerin de, iki eşin de ayrılmaları halinde, Allah göstermesin, o malı bölüşmek gerekiyor tabi. O da bir hak. Hanım geliyor bir ailede yirmi sene hizmet ediyor oraya. İşte aile reisi diye birlikte kazanılan mal erkeğin üstüne yapılıyor, e kadına ufak birşey verip hadi sen git. Ee hak mı bu?

(Dinleyicilerden biri: Anne, dediler, bize üç sana bir.)

O da başka bir haksızlık işte. Evlat, anne, baba arasında. En azından hiç olmazsa, bir çocuk mu var, iki çocuk mu var, anne de aynı hakkı almalı. Yani, ikiyse, bir de anne, üçe bölünmeli o.

Öyle zaman geliyor ki, eşler anne-babadan daha fazla hizmet ediyorlar birbirlerine, tabi bir hak kazanmış olacaklar.

***

DERSLERINI TAMAMLAMADAN VEFAT EDEN DERVIŞLERIN DURUMU

(Dinleyicilerden biri: Dersleri tamamlayamadan ölen insanların öbür dünyadaki halleri nasıl olacak? Orada dersleri tamamlanacak mı?)

Bunu iki yönlü düşünmemiz lazım. Sıradan olarak, yani tabii bir hayat yaşayanların, burada aldığı eğitim, ulaştığı yer neyse orada kalacak onlar. Bir daha gelişmesi yok onların. Ama irfaniyet yönüyle aklî gelişimlerini sürdürüyorlarsa, yani beyinlerin, akılları açık ise, harekete açık ise, tevhid ehline açık ise, işte bunlar belirli bir yerde kaldıklarında, kabir hayatında İbrahim (a.s.)'ın terbiyesi altında bunlar yetiştirilecektir, diye haberler var. Fakat burada ufkunun açık olması lazım, ona bağlı. Çünkü hadis-i şerifte, burada ne hâl ile yaşarsa o hâl ile ölecek, ne hâl ile ölürse o hâl ile dirilecek (kalkacak ahirette) diyor. Bakın, kesinleştiriyor. Ama irfan ehlinin hâli gelişme üzerine olduğundan, o hâl orada da devam edecek.

Tabi a'yan-ı sâbite kapasitesi nereye kadarsa, orada da devam edecek. Yani mutlaka bütün irfan ehli, tarikat ehli 12., 11. cennete yükselecek demek değil. Her irfan cennetinin kendisine has bir düzeyi vardır ve orada o düzeyde insanlar vardır. Ne diyor ahiret yaşantısı için? **Hâlidîne fîhâ ebedâ**, yani onlar cennette ebedi kalıcılardır. Bu ne demek? "Bulunduğu mertebenin düzeyinde ebedidirler, bunlara terakki olmaz artık," diyor. Aşağı da düşmezler ama yukarıya da çıkmazlar tabi, çünkü kesinleştiriyor.

(Dinleyicilerden biri: Ama burada da kapıyı zorlama var, değil mi?)

Tabi burada zaten çalışmamız gerekiyor. Âyette onun da ifadesi var. Yalnız biz âyetleri sadece şeriat mertebesi itibari ile yorumladığımız için, cennette ebedi kalacaklar, hükmünü taltif olarak alıyoruz. Halbuki yerme var onun altında. Yani irfan ehline göre yerme. Şeriat ehline göre "oh tamam," diyor, "cennet; cehennemden sıkıntıdan kurtulduk. Ahiretteki fiziki hayatımız dengeye, garantiye girdi." Ona seviniyor.

Ama irfan ehli bu âyet-i kerimeyi duyduğu zaman üzülüyor. Neden? "Eyvah! Ben de o mertebeye gider de orada ebedi olarak dondurulmuş olarak kalırsam ne olur halim?" Ve bu dünyadayken o hükmün dışına çıkmaya çalışıyor. O zaman "*Ya Rabbi! Sen cennetini dileyenlere ver,*" diyor. "Orada ben sabit kalacaksam... Sen onu ver, dileyenlere ver. Bana seni gerek," diyor.

Ne demişler hani? **Bugünkü cennat-i irfana dahil olmazsa uşşak, yarın ki vaad olunan huri, gılmanı neylerler?** Yani bugünkü irfan cennetine. İrfan cenneti, ariflik cenneti... Cennetin en büyüğü ariflik cenneti. O cennete girememişsek, şartlanmalarımızın sınırlamaları içinde kalmışsak, ebedi olarak cennet hayatını yaşasak ne olacak? Ama denecek ki cehenneme göre iyi bir mertebe, tabi orası ayrı.

Hani ne diyorlar? **Dünya ehline ahiret haram. Ahiret ehline dünya haram. Hakk ehline her ikisi de haram.** Bak, şeriat ehlinde cennet helâlken, irfan ehline cennet haram bir bakıma. Ama ahirette gidilecek başka mekan olmadığından, ya Celal tecellisi, ya Cemal tecellisi... Cennetin birine arifleri koyacaklar. Yalnız onların konacakları cennet efal cennetleri gibi cennet değil. İsim benzerliği var sadece.

Hani: **Yâ eyyetuhân nefsul mutmainnetu. İrciî ilâ rabbiki râdıyeten mardıyyeten. Fedhulî fî ibâdî. Vedhulî cennetî.** Evvela "*kullarımın arasına girin*," diyor. Bakın evvela cennete girmezden evvel Hakk'ın kullarının arasına girmek gerekiyor. Ondan sonra, "benim kullarımla birlikte bana ait olan cennete gir diyor bak, Zat cennetine, benim cennetime gir," diyor. Diğer cennetlerden bahsederken Firdevs Cenneti, Huld Cenneti, Naim Cenneti... Yedi cennetin isimleri sayılıyor. Ama diğer cennetten bahsederken benim cennetim diye bahsediyor Cenab-ı Hakk. Oranın hali başkadır.

Muhyiddin İbni Arabi Hz.'leri cenneti neye benzetiyor? "Cen denilen şey örtü manasınadır," diyor. "*Ağaçların sık dallarla toprağı örtmesine cennet denir*,"

diyor. Cennet demek yeşillik ağaçlık yer demek. Nasıl ki cennetin tarifinde toprağı örten yeşil ağaçlar, yani ağaçların örtüsünden toprak görünmüyorsa. İşte ilâhi zâtın örtmesinden, fizik beden toprağımız görünmüyorsa biz zat cennetindeyiz. Cennet bu. Hakk'ın bizi her yönüyle ihata etmesi. Ağaçlar demek esma-i ilahiyye, sıfat-ı zatiyye beden mülkümüzü örttüğü anda biz cennet içindeyiz. Bu cenette bakın meyveden bahsedilmiyor. Zatt'an ve muhabbetten bahsediliyor.

(Dinleyicilerden biri: Kur'an'da bahçeler, bağlar cennet olarak geçiyor.)

Beşer anlamındaki cennet anlayışı ağaçlık, yeşillik, güzel gölgelikler... Ama lügat manası, gerçek manası, ağaçların toprağı örtmesi. Yani cennet örtüdür. Bir bakıma nefislerimizi aldatmak için örtü. Orada oyalamak için. Zâti yönden bakıldığı zaman Allah'ın seni ihata etmesi, örtmesi, yani beşeriyetinden senin birşey kalmaması. Beşeriyetinden birşey kalmadığı zaman Hakk'ın bizatihi kendi hayatını kendi yaşaması. Bundan daha büyük bir yaşam tasavvur edilebilir mi? İşte zat cennetinde bunun olabilmesi için önce benim kullarımın arasına gir evvela diyor. Yani o kullarla birlikte bir yaşa, ünsiyyet sağla onlarla. Yani daha evvel örtülmüş kullarımın arasına gir. Üzüm üzüme baka baka kararır basitçe derler ya. Onların haliyle hallen. Cennet o zaman sende oluşacak.

Yasin-i Şerif'te nasıl buyuruyor Cenab-ı Hakk. Dördüncü, beşinci sayfanın başında: **İnne ashâbel cennetil yevme fî şugulin fâkihûn. Hum ve ezvâcuhum fî zılâlin alel erâiki muttekiûn.** Biz bunu taltif âyeti olarak görüyoruz ki zâhirden bakınca öyle, güzel, müjde âyetidir. Ama aslında bak âyet nasıl?

Onlar meyvelerle, eğlencelerle meşguldürler. Bakın ne kadar açık. Hakk ehlinin ne ile meşgul olması lazım? Rabbi ile meşgul olması lazımdır. Elinde zikri, dilinde sözü, Rabbi ile meşgul olması lazımdır. Ama âyet-i kerime, "benimle değil, onlar eğlenceyle nefisleriyle meyvelerle meşguldürler," diyor. Cennet ehlinin tarifi budur. Ne haliyle

yaşarsa o haliyle ölecek, o haliyle kalkacak. Cenneti seviyorsa cennet ehli. Tamam al kulum, diyor, sen cenneti mi murad ettin, al senin olsun sonsuz cennetler… E ya Rabbi sen? E ben yokum. İşte: **Selâmun kavlen min rabbin rahîm**. Onlara da Rablerinden bir selamün aleyküm gelir.

(Dinleyicilerden biri: "Biz Rabbimizin cemalini istiyoruz," diyorlar.)

Bunlar klasikleşmiş sözler. İstiyorsun, istediğin şeye sahip olmak için kişinin elini masaya, ayağını yere vurması lazım, ondan su çıkartması lazım. Yani ses getirmesi lazım. Biz ne nefsimizden geçebiliyoruz, ne cennetten geçebiliyoruz.

(Dinleyicilerden biri: Hocam, şimdi, bu yol benim çok hoşuma gidiyor. Hepsi öğrenmek amacındalar, o niyetle geliyorlar. Ama ilk defa duyulduğu için bu kelimeler, bu terkipler, bu sefer binbir türlü düşünce, yapar mıyız yapamaz mıyız?)

Hiç ümitsizliğe düşmesinler, çünkü Cenab-ı Hakk kulunun ümitsiz değil ümitli olmasını istiyor. Burası ümitsizlik kapısı değil, burası ümit kapısı. Varlık kapısı, yokluk kapısı değil, diyor. Ama şuraya kadar ulaştık, ama buraya ulaştık, o ayrı konu. Ne kapabilirsek bu dünya pazarından o bizim malımız olacak, bunun tahsili başka yerde yok.

Demin dediğiniz gibi ihtimali olarak belki ahirette devam eder ama bu kadar kolay devam etmez orada. Çünki inkişaf olacağı için, yani ahiret ortaya çıkacağı için, artık göreceli bir çalışma olur o. Çünkü burada beş günde kazanacağımız şeyi orada 5.000 senede kazanamayız. Buradaki ölçüler çok acaip. Nasıl Kâbe-i Muazzama'da kıldığımız bir günlük namaz başka yerde kıldığımız 250.000 senelik namaza bedel oluyor. İşte neden bu? Zâtî gelir olduğundan dünyada... Ama bunu tam tersine döndürdüğümüzde, burası Kâbe hükmünde. Bir gün burada kıldığımız zamanın getirisi için orada 250.000 sene çalışmamız lazım gelecek. Tam tersine dönüyor işler. Çünkü orada göreceli. Behlül'ün o sarayları, köşkleri gibi. Harun Reşid'e sattığı gibi.

Kâbe-i Muazazama'da kıldığımız 1 rekât namaz diğer mescidlerde kıldığımız 100.000 rekât namaza bedel. Mescid-i Nebevi'de kılınan 1 rekât namaz diğer mescidlerde kıldığımız 10.000 rekât namaza bedel. Kudüs-ü Şerif'te kılınan 1 rekât namaz diğer mescidlerde kıldığımız 1.000 rekâta bedel.

(Dinleyicilerden biri: … Kâbe'nin ya da Peygamber Efendimiz'in mescidinin dışında ama Mekke ve Medine şehirlerinin hudutları içinde namaz kılındığı zaman fark oluyor mu?)

Yine aynı hükümde oluyor, yalnız şu var… Mekke-i Münevvere'de mikat mahali olduğu gibi, Medine'nin de öyle bir mikat mahali vardır. Belki maddi olarak noktalanmamış olabilir, ama mânâ olarak bir çevresi var. Yani bir yakın çevresi var, bir az daha geniş çevresi var, daha geniş çevresi var, en son sınırı var, ondan sonrası artık normal, dışarısı hükmediliyor… İşte o kendi içinde ve yakın çevredekiler ona, ama üçüncü çevreye geçtiği zaman, mesela %10'sa %8'e, %7'ye düşüyor, uzaklaştıkça da normal bire düşüyor.

(Dinleyicilerden biri: Hocam, orada bire bin var, dedi. Otelde oturacağınıza oraya gelin oturun, dedi. Yani ben peygamberimizin evinin oraya kadar varıyorum, orada benim içime sinmiyor, illa Kâbe'nin içerisinde, Kâbe'yi görerek kılmayı arzu ediyorum. Hocaya sordum. Dedi, Kâbe'nin belirli bir yere kadar dedi. Ama otel hariç dedi. Mekke demiyor Allah, dedi. Yani Kâbe-i Muazzama'nın içinde olarak…)

Kâbe-i Muazzama'nın içi bu hükme tabi. Yani 1 rekâta 100.000 rekât. Şimdi orada bir Mekke şehrinin sınırları, bir de mikat mahalinin sınırları var. Bakın üç aşamaya geçti. Mikat mahali daha geniş. Mekke'nin çekirdek sınırı var, bir de Mekke'nin çekirdeği var. Özü, yani Kâbe-i Muazama'nın duvarları içerisindeki... Ama tamamı. Onun hangi köşesinde kılarsanız kılın aynı hükümde. İster Kâbe'nin önünde durun kılın. Fazilet yönünden bunun farkı var. Ama miktar yönünden en arka direklerde de kılsanız Kâbe'nin içerisi

orası. Yani duvarlar sarmış artık orasını, mahremiyeti içerisine almış. Ama fazilet farkı var. Rakam aynı.

Bahçenin dışında, o da Mekke şehri içinde olduğu için, yani bir gömlek dışarda çok uzak değil. Diyelim ki orada da 80.000 sevap kazandınız. 70.000 sevap kazandınız. Onun da uzaklığına göre. Mikat mahalinde diyelim 50.000 kazandınız. Mikat mahalinin dışına çıkınca bu 40'a, 30'a ve nihayet 1'e kadar düşmüş oluyor.

Tabi ki Mekke-i Mükerreme'nin son toprak hudutlarının dışına kadar olan yerlerin hepsi mübarek yerler. Onun için oralarda da kılınsa 100.000 olmaz da 1'e 1.000 olur, 1'e 10.000 olur, 1'e 20.000 olur. Yine orada bir mutlak fazileti vardır. Ama Mekke'nin o manevi sınırlarından çıkınca orada artık 1'e 1'e düşmüş oluyor.

VAKTİN VERİMLİ KULLANILMASI

(Dinleyicilerden biri: Cemaatimizde toplu bir sorun var, genelde hanımların şikayet ettikleri. İlmi çalışma yapmak istiyoruz, kitaplarınızı yeni tanımışız, okuyup tekrar tekrar bilgilerimizi tazelemek istiyoruz. İlim tekrar ede ede yerleştiğinden, ilkinde anlayamasak da ikincisinde daha iyi anlıyoruz. Fakat günlük yaşantımızın teferruatlı olması ancak akşam olduğu zaman yemek vs. fasıllar bitince, bey televizyonun karşısında, hanımın da çekilmesi gerekiyor. Başka türlü çalışacak bir ortamı yakalayamıyor. Şimdi burada çekildiği zaman bu sefer beyin dikkatini çekiyor. İlgi azalmışçasına, yani onunla ilgilenilmiyormuş gibi. Yani genelde hanımların kendilerine vakit ayıramadıklarından şikayetçiler. Yani bunu en verimli bir şekilde nasıl yapabiliriz?)

O zaman beylerin olmadığı zamanda, elini pratik tutarak, yani ev işlerini hızlıca bitirip kendine zaman ayırabilmesi ve bu programı uygulayabilmesi lazımdır.

Kişi kendi programını kendine göre uygulaması lazım, kendi şartları içerisinde. Tabi çevreyi hiçbir şekilde incitmeden. Eşine, çoluğuna, çocuğuna, annesine-babasına bütün görevler yerine getirilecek. Çünkü ilk bunlar gerekli.

Ondan sonra... Bir hanım vardır yavaş yavaş çalışır 1 saatlik işi 1.5 saatte yapar. Bir hanım vardır, 1 saatlik işi yarım saatte yapar. Bakın arada bir saatlik vakit kazanıldı. Bu çok büyük zamandır. Her gün bir saat haftada 7 saat ayda 30 saat yapar. 30 saat az zaman değildir. Yani kendi şartları içerisinde mutlak irade sahibi ise o hanım bunu uygular. Ve Cenâb-ı Hakk da ona yardım eder. Bazen biraz terslik gibi olsa da o da imtihandır. Bakalım küçük bir çelmeden yıkılacak mı, vazgeçecek mi, muhabbeti sağlam mı, diye imtihan eder, sonra mutlaka yardımcı olur. Cenâb-ı Hakk kullarının zorlanmasını istemez, onun menfaatini ister.

HAKK'A GİDEN İKİ YOL

Her eve güneş aynı yerden doğmuyor. Birisine batıdan doğuyor... Bu dünyada bir defa yaşanıyor, 10 defa yaşanmıyor. Ne yaşanıyorsa burada yaşanıyor. Ne yaşanıyorsa o gelip geçiyor.

Yaşamın birinci ve genel olanını anladık değil mi? Yani aileden, çevreden, ananelerden, törelerden gelen bir İslami yaşantımız var. Bir benlik içerisinde iyi timsal bir hal ile. İşte: "Rabbim'e dua ettim. Namazımı kıldım... İmam şöyle dedi, onu tatbik ettim... İlmihal kitaplarını okudum, böylece kendime bir düzen yaptım. Bir grubun içine girdim. İşte dostlarla karşılaştık. Onlar da şunu şunu tavsiye ettiler. Biraz daha gece ibadeti gibi, kitap okuma gibi. Hayatımızı böyle sürdürüyoruz..." Bu bir yaşam. Ama yaşamın tamamı değildir.

Peki ona sordukları zaman. "Peki namaz kıldın, oruç tuttun ne oldu? Zikir yaptın, halkaya girdin, Efendi sana birşeyler verdi, netice ne oldu?"

"Efendim çok güzel işte..."

Neyi güzel kardeşim, kızım, evladım, arkadaşım?

"E çok güzel işte!"

Ama neyi güzel? Neden ifade yok? İlmi yönü yok çünkü işin. İşte şu peygamber bunu yapmış. İşte 1-2 sohbet varsa zikrin dışında. Onların hatıralarını nakletmek. Tamam güzel birşey ama onlar onların hayatı. Bizim hayatımızda ne oldu? Birşey olmadı; duygusal, iyi, hoş bir halde yaşadık. Ama biraz kafamız çalışıyorsa zaman içerisinde bu bize sıkıntı yapmaya başlar. Hep aynı yemeği yerseniz, hem fizik olarak hem de psikolojik olarak sıkıntı yapar.

Eğer kafamız çalışıyorsa, duyuyorsak başka yerde de bazı şeyler var diye... E hadi bir de ona bakalım diyorsun. Bakıyorsun orada da bir değişiklik, oraya göre bir başka hava var. Ama bakıyorsunuz orası da 3-5 dersten sonra o da kendi halinde, yine aynı düzeyde. Buluyorsunuz, buluyorsunuz. Bulamazsanız hayat böylece devam edip gidiyor zaten, sonlanmış oluyor. Cennet ehli diyelim, iyi niyetle... Cennet ehli olup gidiyor.

Ama bir de kendini gerçekten aramayı, anlamayı, bilmeyi, tanımayı murad eden kimseler var. Bunlar da çalışıyorlar, çalışıyorlar, araştırıyorlar, neticede bir yerlere ulaşıyorlar. Bakıyorlar ki, burada sistem de başka iş de başka.

Peki sistemin başka olduğunu nasıl anlayacağız? O zaman diyor ki o bak kardeşim, ey bey, ey hanım, evvela kendinin ne olduğunu tespit etmen lazım. Orada ufuk başlıyor. Ne oluyor? Eyvah biz bu kadar şöyle zannetmişiz, böyle yapmışız, böyle etmişiz, bir yerlere geldiğimizi zannetmişiz ama... Daha henüz kendimizi bulamamışız, oraya nasıl ulaşalım, sorusu ortaya geliyor. Bu sefer yargılamaya başlıyor kendini, ister istemez. Ama birşey gösteriliyor ona, bir merkez, yani bir başlangıç yeri gösteriliyor. Bakıyoruz ki biz biryerlere gelmişiz ama e o daha orasını bilmiyoruz. Yolun bir yerlerindeyiz ama nerden başladık yola onun farkında değiliz. Tabii bir süreçle,

rüzgarın savurmasıyla gelmişiz oraya ama nereye geldiğimizi de bilmemişiz, bir yer tespit etmişiz devam etmişiz. Acaba bir yerlere gidebilmiş miyiz gidememiş miyiz, ayrı konu...

O zaman ne oluyor? Bütün bu bilgileri muhafaza etmek kaydıyla, çünkü onlardan faydalanılacak onlar da çok boş şeyler de değil... Diyelim kucağımızda bir etek dolusu malzeme var. Var ama nerenin ne olduğunun pek farkında değiliz. Mesela bir fayans taşı var. O panolar var ya çocuklar oynuyorlar. O dağılmış vaziyette. Biz onları uygulamaya çalışıyoruz. Yerleştirdiğimizi zannediyoruz ama resim net çıkmıyor, yani yerleştirememiş oluyoruz, karışıyor. O zaman sen şimdi bunları biraz kenara bırak. Onların içinden biz lazım olanı alacağız deniyor.

Geliyor evvela. Pano nereden başlıyor? Şu köşesinden başlıyor. Hadi bakalım, onların içerisinden köşeyi bulalım. Var mı? Var. Hah, al koy bunu köşeye. Yok mu? O köşenin panosu budur diye, o köşeden o panonun oluşmasına başlanıyor. Ama evvela bir numara, yani başlanacak yeri buluyor. Bu başlangıç yerini bulamadığımız için pano bir türlü yerine oturmuyor. İşte o pano bize lazım, yani o bilgiler lazım. Yeri geldiği zaman onların içerisinden birer birer onları alıp bulunduğu mahale bilerek… Bu birinci resim yani resmin parçası... Bu ikinci parçası, bu üçüncü parçası, bu dördüncü parçası, diyerek 12 parçasını birleştirdiğimizde pano netleşiyor.

İki grup. Bir tanesi böylece gelen bir tarikat anlayışı, yani nakil ile gelen bir tarikat anlayışı. Nasıl şeriat annenin babanın dininde yaşıyorsun, yine annenin babanın tarikatında yaşıyorsun. Gelen şekliyle bir tarikat anlayışı vardır. Bakın buraları çok mühim meseleler.

Anadan babadan, yani silsile olarak gelen tabiileşmiş olarak gelen bir tarikatın şeyhleri, önderleri... Kendileri de bu işi böyle aldıklarından, bunun gerçeği bu olarak zannediyorlar ve öyle naklediyorlar.

İşte burada yapılması gelen lazım şey, mertçe... Hani Mevlana Hz.'lerinin hocası Burhaneddin Tırmizi Hz.'lerinin yaptığı fedakarlığı her bir şeyh efendinin yapması gerekiyor, karşısındaki müridinin durumuna göre... Tarihte bunlar olmuş. Kitaplardan zaten okuyoruz.

Geliyor bir derviş, bakıyor onun kabiliyetine, belki ayan-ı sabitesini de okuyor (biraz daha ileriye gidelim)... Evladım, diyor, ben seni yetiştiremem, sen falan yerdeki efendiye gideceksin. Sen nasibin orada diyor. Yani o açacak sendeki anahtarı, kilidi; kabiliyetini ortaya çıkaracak...

İşte şeyh efendiler böyle bir açık yüreklilikte olmaları lazım. Ama kendilerine de bu nakil olarak, şuhud olarak değil, geldiklerinden onlar da nakil hayatını yaşıyorlar. Bizatihi müşahedeli hayatları değil. Şeriat anadan babadan nasıl geçiyorsa, tarikatte şeyhden nakil olarak geçmekte böyle. Ve yapılan seyirler de bu şekilde hayalde olmakta. Ama nefsi emmarenin hayali hayalinde değil, ama neticede hayalde olmakda. İşte bu nereden kaynaklanıyor? Mertebeyi başından itibaren idraki alarak seyir yapılamamasından kaynaklanıyor. Yani kalkış noktasının bilinememesinden. E kalkış noktası bilinemez ise, sonuç da bilinememiş oluyor. Nerede olduğunda da bilmiyor. Çeyreğinde mi yarısında mı dörtte üçünde mi? O zaman ne oluyor? O zaman yola hiç çıkılmamış oluyor aslında. Hayali bir seyr, hayali bir yolculuk, hayali bir lisan ile anlatım oluyor.

Burada o efendi hz.'lerinin çok açık yürekli, iyi niyetli olmaları lazım geliyor. Gerçi kimsenin iyi niyetinden şüphemiz yok ama biraz ihmal var, biraz gaflet var, biraz da benlik var. Benim çevrem daha kalabalık olsun, herkes bana uysun, ben olayım, ben olayım diye... İşte bu da, insan tabi zorlanıyor biraz söylerken ama, nefsi emmarenin en büyük lezzeti. Uyulsunlar diye, bak farkında olmadan nefsi emmare hükmünü rahmaniyet görüntüsü altında hükmünü sürdürüyor. Emretme, tahakküm etme hükmü nefsi emmarenin en büyük aldığı lezzettir. Bir şeyh efendinin etrafında ne kadar çok insan varsa, o o kadar haz duyuyor onlardan. Benmişim diye, bak işte bunlar bana geliyor

gibilerde... Ama irfan ehlinin böyle bir endişesi de olmaz, düşüncesi de olmaz. Neden? Çünkü kendisi yoktur arada, mahviyettedir. Bu yöneliş ona hiçbir zarar vermez. Onun için irfan ehli ne tarikat seçer ne insan seçer ne herhangi birşey seçer, hiçbir şey seçmeden tek yaptığı şey karşısındakinin Hakk olduğunu, fırkalaşma olmadığını, şu tarikatta bu tarikatta, işte ben seninle ilgilenmem şunu yapmam bunu yapmam dediği zaman fırkalaşmış olmaktadır... Hakk ehline de fırkalaşmak yaraşmaz, Hakk'ın fırkası olmaz. Hakk'ın kulu vardır sadece. Hepsi Hakk'ın kuludur. İsim ne olursa olsun. O zaman karşısına gelen kimse hangi fırkadan olursa olsun o Allah fırkasındandır. Ona göre muamele eder. Ayırmaz kimseyi.

İşte bir yere gidildiği zaman bu ölçülere bakmak gerekiyor. Bana faydası oluyor mu? Tabi ki bir imamdan bir şeyh efendinin faydası daha çok olacaktır insana. En azından muhabbet (ama bu muhabbet hayali, vehmi neyse...) artışı olacaktır, bu açıktır. İşte bu muhabbet bizi uyuşturuyor, beyinlerimizi, ve orada bizi çevre baskısıyla da sabitleştiriyor. Çevre baskısıyla da, yahut işte buradan çıkarsam Fatma Hanım bana ne der, işte yanlışlık yaptı der, durumuna düşmemek için içerden tasdik etmediği halde dışardan tasdik etmiş gibi görünüp sesini çıkarmıyor. Zaten biraz sivrilmeye başlasa dedikodu başlıyor, onu da orada içlerinde yaşatmıyor. Neden? Zan ve hayallerine uymayan bir yaşantıya girdiği için o camianın içinde barınamıyor.

İşte Hakk'a ulaşmanın iki yolu vardır. Yani Hakk yolunda gidenlerin iki hali var diyelim. Ulaşmanın değil de gidenlerin... Birisi şartlanmış bir tarikat silsilesi içerisinde hayatlarını sürdürüyorlar, tabiileşmiş. Birileri de ulaşabilirlerse gerçek irfaniyet yolu tevhid yoluyla gidenlerin haliyle hallenmeye çalışıyorlar. İşte ulaşılması lazım gelen nokta bu. Bunun eğitimi de Efendimiz'in ve bütün peygamberan hazeratının bildirdikleri gibi, hani Kur'an-ı Kerim'de diyor ya: Sizler için her peygamberden nasip vardır, hisseler vardır.

Bakın o kadar hesaplar, matematik oluşumlar birbirini tutuyor ki... Kur'an-ı Kerim'in en son gelen ayeti Bakara Suresi'nin 281. ayeti. Bütün İslami kaidelerin son toplu halde bir hatırlatması orada var, tavsiyesi var. Ey kullarım bu tavsiyelerimizi yerine getirin, bunları yaptıktan sonra hiç kimseye zulm edilmez, herkesin hakkı kendisine verilir, diye... Niye bu 281 sayısı üzerinde duruyoruz? Ve bir günlük namaz ve ezanlar içerisinde 281 tane tekbir var. Ve bir tekbir var bir de fazladan, o da vitr tekbiri. Buna 282 diyemiyoruz. Neden? Tek olduğu için. 281 tekbir bir tarafta, bir tek tekbir de bir tarafta. O vitriyyet tekbiri, o çok özel, en son. Bir günlük namazın en sonunda o vitr tekbiri getiriliyor.

Bu ne demek? 281'in de 1'ini ayıralım, o da kendi vahdetimiz olsun, o bir de biz olalım, tekbirleri çeken kişi olsun. 280 kaldı değil mi? 280'i 10'a bölersek ne olur? 28 kalır. Her peygamberden en az bir haslet almak bizim görevimiz, mecburi görevimiz, ama 0'ı yerine koyarsak, 10'ar tane olur. Yani her peygamberin hayat hikayesinden 10 tane haslet almamız gerekiyor ki Ümmet-i Muhammed'in kemaline ulaşalım, Allahu Ekber tekbirlerine ulaşalım, yani onun hakikatine ulaşalım. İşte bu da irfan yoluyla olan bir tarikat sistemi ki buna aslında hakikat sistemi deniyor. İşte bir yol var ki tarikat ismi altında tarikat düzeyinde kalmakta, yani orası son menzil olmakta. Ama bir sitem var ki buralar ara katmanları. O tevhid sisteminde de tarikat var ama mertebe olarak, makam olarak değil. Son netice olarak değil, geçilen bir yer olarak, yani ara katlar olarak var. İşte tarikat gerçekten görevini yapıyor ise o tarikat ehli, yani o sistem, ehlini, müntesibini hakikate ulaştırır.

SOHBET ARASI SOHBET 9-5

EĞİTİM

Bugün 14.3.2003 Cuma günü. Bu kasedin evvelki, insanla ilgili kısmı 1 numaralı kasette. Yani o mevzû bu kasedin baş tarafları, devamı olacak. Yani bir şey verelim diye... Arayanlar diğer kasette bulsunlar diye.

İşte eğer biz gerçekten samimi isek. Ne yönde? Dünyayı veya ahireti yaşama yönünde hangi tarafı tercih etmişsek, gerçekten... Bakın bunu böyle diyorum: Dünyayı yaşayacaksak iyice yaşayalım, çünkü öteki tarafta bu imkan yok. Eğer ahireti yaşayacaksak onu da iyice, en güzeli ile yaşamaya bakalım çünkü onun da ahirette çalışma sahası yok artık. Burada ne kazandıysak orada o devam edecek.

Ama çok istisna hallerde tevhid ilmi yolunda olanların bazılarının orada eğitiminin devam edeceği şeklinde rivayetler var. O ayrı konu. Ama oraya gidersek, bu olursa ne ala. Olmazsa, ulaşamazsak, yahut o sistem içerisine giremezsek burada ne kazanmışsak onunla orada hayatımızı sürdüreceğiz.

Yani dünyanın dışında başka bir yerde eğitim yok, çünkü oralarda, cennet ve cehennemde, tek tecelli var. Celâl ve Cemâl tecellisi. Onun da gereği neyse o zuhur edecek. Ama dünyada bütün esma-i ilahiye faaliyette. Burası onun için çok müthiş, dehşetli bir yer. İçinde olduğumuz için farkında değiliz bu sistemin, çalışmanın kıymetinin.

İşte Cenâb-ı Hakk bizleri insan olarak var etmiş ve insan olarak hitap ediyor. Onun için bizim hepimizin bu ilimde, Cenâb-ı Hakk'ın bütün insanlara vermiş olduğu müştereklerde, hakkımız var, alacağımız var. İşte "beyler alır da hanımlar alamaz, hanımlar alır da beyler bundan mahrum kalır," diye birşey yok. Bütün insanlara açık.

Tevhid ilmi de açık. Su nasıl herkesin hakkıysa, hava nasıl herkesin hakkıysa, toprak, yemek-içmek, yatmak-uyumak, hepsi nasıl müşterekse dünyada yaşamak, tevhid ilmini almak, dini sohbetlerde bulunmak da herkesin hakkı. Nasıl, Hrıstiyanlar bunu bizden daha güzel kullanıyorlar. Kiliseye gidiyorlar hep birlikte, yan-yana oturuyorlar, gayet güzel gidiyorlar. Diyorlar mı ki o ayrı bu ayrı?

Ama bizde bir adap var. Yani dinimizin getirdiği bir adap var. Bayanlar da camiye gidebilir ama onlar için ayrı bölümler meydana getirilmiştir... Yalnız biz işte ittika, müttaki, "sakının, şüphelilerden uzaklaşın," gibi hükümleri çok mübalağandırmışız. İşte, "bayla bayan bir arada olursa üçüncüsü şeytan olur." Tamam olur tabi, sende de bende de şeytanlık varsa diğer şeytana gerek yok zaten, içimizde mevcud, dışarıdan gelecek birşey değil.

İşte eğitim olarak daha baştan beri bu aslî eğitimi almamız gerekiyor. Ama ne yazık ki eğitimimiz çok zayıf olduğundan, yani genel eğitim, İslami eğitim, zayıf olduğundan bize hep umacı gibi gösteriyorlar, öcü gibi... Oraya kaç, buraya git, ona yaklaşma buna yaklaşma...

İmam Efendi'nin bir tanesi vaaz ediyormuş: Allah'ı şundan tenzih ederim, bundan tenzih ederim, o öyle yapmaz, böyle yapmaz, şöyle değildir, böyle değildir... İrfan ehlinden bir garip varmış: Hoca Efendi, neredeyse Allah yok diyeceksin ama dilin varmıyor, demiş.

İşte biz de, onu yapma, bunu yapma, neredeyse dine hukuk getiriyoruz diye dinin hukukunun tamamını kaldırıyoruz ortadan. E geriye ne kalıyor? Hangi sahada çalışacak bu insanlar? Hangi sahada verimli olacaklar sonra?

Bir geçmişte yaşayan yani yakın geçmişte yaşayan büyük alimlerden bir zât-ı şerif vardı. Ben de ismini biliyordum da kendisiyle görüşememiştim. Rivayet yani, dolaylı olarak, onun meclisinde, cuma sohbetinde bulunan bir arkadaş, yaşayan bir arkadaş, bunu bize naklediyor. "Yapılan iş doğru mu değil mi, şüphede kaldım, tereddütte kaldım, aklım da almadı hafsalam da almadı ama," diyor, "karar da veremedim, neydi acaba bu?"

Şöyle. Şimdi, "cumayı kıldık," diyor, "cumadan sonra onun sohbetleri vardı," diyor, "ben de gitmiştim o gün. Cumaya gelen bayanlar da vardı veya cuma bittikten sonra gelen bayanlar da vardı sohbetini dinlemek için. Onların bir kısmı kendilerine ayrılmış yerdeydi, bir kısmı da cemaatin en

arkasına geçtiler,” diyor. “Şimdi hocaefendi burada oturuyor. Erkek cemaat bir halka yaparak toplanıyorlar daha yakın olsun diye, daha arkaya da bayanlar bir iki tanesi dizilmiş. Şimdi hocaefendi başladı sohbete, 1-2 kelime söyledi veya söylemedi, baktı gözü takıldı hanımlara, hanımlara dedi ki, terkedin orasını, kalkın, dedi,” diyor.

“Şimdi hanımlar da pek uzağa gitmek istemediler.” Belki yaşlıydı tam kulağı alamıyordu, vardı bir sebebi. Kalkmamışlar. “Bir daha söylüyorum size kalkın oradan, bu tarafa geçin, yani kapalı yer geçin diye.” Milletin gözü arkada değil. Millet ön tarafa bakıyor. Bayanlar, tesettür, camiye gelmiş malum kıyafetiyle, üstü başı tertemiz, temiz, pak. Ve iyi niyetiyle, dört göz olmuş, “ulemadan iki kelime dinleyeyim diyor,” bak ne büyük fedakarlık! Çocuğunu bıraktı, evini bıraktı, işini bıraktı, yemeğini bıraktı. Birçok şeyi göğüsledi o zamanı ayırabilmek için. Geldi oraya, “efendim gidin kadınlar siz olmaz!”

Kadınlar gene yani iyi niyetleriyle ısrar ediyorlar, bakın bu ısrar ne demek? İlim tahsili talebinde bulunmak demek. “Siz gitmezseniz ben giderim,” demiş, kalkmış gitmiş oradan. Neden? Günaha girmesin diye. İşte bu tür şeyler hanımları da uzaklaştırıyor. Bu sahayı, sahneyi gören diğer beyleri de uzaklaştırıyor.

Aldığımız eğitim ne kadar geçersiz bir eğitim ve onu bir de ayrıca ilim namına yapıyor. İttika, müttaki, yani şüphelilerden sakının gibi. İttikanın gerçekten ne olduğunu bilsek aslında hiç bu şekilde tatbikatına gitmeyiz. İttikanın her mertebede değişik bir zuhûru vardır, çünkü her mertebenin faaliyet sahası değişiktir, o zaman ittikası da değişik, farzı da değişik, sünneti de değişiktir.

Şeriat mertebesindeki ittika şüphelilerden sakınmak. Yani “içki içme!” diyor. Efendim n'olcak? “Kardeşim,” diyor, “al bu yarım bardak sana iptila, alışkanlık, haline getirmez.” İşte onun ittikası sokulmamak. Zâhiri manada şüphelilerden sakınmak. İttikanın en mühim meselesi kişinin gaflete düşmemesi, yani gaflete düşmekten sakınması. İttika sakınmak demek, şüphelilerden sakınmak. İşte gönlümüzde

Hakk'ın varlığından başka biz birşeyler var olduğunu veya oraya birşeyler dolduruyor isek onu oradan boşaltmak için çalışmamız veya oraya girmemesi için sakınmamız, sokmamak için çalışmamız. Bundan sakınmamız gerekiyor.

E bizim bütün varlığımız benlik, nefsaniyet doldurmuş. E orada yarım kadeh içsek n'olcak içmesek n'olcak? Yanlış anlaşılmasın, n'olcak demek değil, tabi ki hiç olmayacak. Ama biz doldurmuşuz zaten içerisini dünya ile. Şaraptan daha ağır suçlarla doldurmuşuz. E n'olcak onun içerisine bir bardak daha döksen? Birşey farketmez. Demek ittika dışarıdakilerden maada iç bünyedekilerden sakınmak...

Dünyamız işte çok değişik halleri var, çok değişik yaşantıları var. Allah selamet versin hepimize!

Böyle eğer İslami cemaatler gerçekten bu şekilde eğitim sistemi ile faaliyet sürdürmüş olsalar ne bizim kızlarımız, yavrularımız böyle zor sıkıntı içerisinde, yani psikolojik sıkıntı içerisinde, kalırlar ne erkek çocuklarımız psikolojik sıkıntı içerisinde kalır, ne de bizler huzursuz oluruz. Bütün iş eğitimde. Bakın güzel yönlendirmekte ve o çocuklarımıza, kızlarımıza irade gücünü verememekte veya vermekte. Onların saadetleri buna bağlı. Yani aileden aldığı doğru, ölçülü bilgilerle yetişmesine bağlı. Daha sonra hayatlarında başlarına gelecek binbir türlü hadiseyi bu mantıklı bakışla çözebilme, karşı koyabilme güçleri oluşmakta. Bu verilmediği için bu güç oluşamamakta.

Bir kızımızı çocuğumuzu verip evlendirdiğimiz kendi ayakları üzerinde durmaya başladıkları zaman yelpaze gibi yalpalanmaktalar. Neden? Veremiyoruz çünkü. Neden? Ölçüler yok elimizde veya yanlış ölçüler var. Yanlış ölçülerin yanlışlığını anlıyorlar onlar, kafası daha çok çalışıyor, ama nezaketlerinden veya korkularından aman ben Hakk'a karşı yanlış mı yaparım diye ortaya çıkaramıyorlar, çıkaramayınca da kendi akıllarıyla çevreden gelen düşüncelerin arasında bocalayıp duruyorlar, yapsa bir türlü yapmasa bir türlü.

İnsanın çevresinde her türlü insan olacaktır. Ama tevhid ehli bunların hepsini kabul eder, hiçbirisini reddetmez.

Hepsine başının üzerinde yer verir. O içkiciydi, olsun, onun kendisini ilgilendirir. O hırsızdı, bu bilmem neydi... Tabi çapulculuğu devam ediyorsa ayrı konu, ona belirli bir sınırımız vardır. Ama hürmetimiz, saygımız onun hangi haline? Zâtına. Hırsızlığı, içkiciliği, efendim herhangi yaptığı yanlışlık onun fiilidir, bakın zâtı değil. Biz buğz edersek, hani bir kötülüğü kaldırmak için elinizle def edin, eğer kaldıramazsa lisanınızla kaldırmaya bakın, o da yetmezse içinizden buğz edin, yani niyetinizi ona göre yapın, diye. Yani Allah sana işte layığını versin. Allah sana işte idrak, irfan nasip etsin diye, yine iyi niyetle bu şekilde...

Şimdi herhangi bir kimse yapmış olduğu fiilinden kendi mes'ul. Bir evvela kendi mes'ul. Ama acaba kendinin mes'uliyeti sadece yeterli mi? Bizler mes'ul değil miyiz acaba çevremizde? Biz de mes'ulüz. Ama ne kadar? İşte yüzde yetmiş kendisi mes'ul ise, yüzde onu anasıdır mes'ul babasıdır, yüzde beşi iş çevresidir, yüzde beşi şudur. Yüzde otuzu da başkalarına dağılır o mes'uliyetin. Yani salt olarak bir kimse gerçekten de yüzde yüz mes'ul değildir, sebepleri vardır çünkü, yönetilim vardır.

Ya biz de o mes'ullerin içerisine giriyorsak çevremizdeki insanlara karşı? Hemen onu suçlamamamız bir bakıma da kendimizi suçlamak olur. Dışlamadan, mümkün olduğu kadar onlara da bir hayat hakkı tanıyarak, yeri geldiğinde, sorarsa tabi... Herkese de tabi şöyle yap böyle yap diyemiyorsunuz, o da bambaşka bir iş, sana mı kaldı benim işim, benim kafam çalışmıyor mu? Biraz da bu işgüzarlık oluyor. Ona da gerek yok.

Tabi bu gerçekten çok acı bir hadise. Ne yönüyle acı? Elimizde en güzel reçete var, en güzel ilaçlar da var, hastalıklardan kıvranıyoruz böyle. Neden? "O eski reçete, artık modern tıp var, biz ona bakalım." Halbuki o modern tıp dediği kişinin. Yani insanları iyi hale yöneltmek. Güya gericilikten kurtarmak diye kullanılan sistem akl-ı beşer, yani beşer aklının düzenlediği sistem.

İşte biz ilâhi aklın, yani akl-ı küll'ün düzenlediği sistemi bırakıyoruz, aklı beşerin düzenlediği sisteme dönüyoruz.

Ama onlar akl-ı beşeri çok geniş manada kullandıklarından tatbikatları mantığa uygun oluyor. Hangi mantığa? Akl-ı küll'e uygun mantığa gelmiş oluyorlar, düşünerek, tecrübe ederek. Ama biz akl-ı küll'ü iyi kullanamadığımız için, hakkıyla kullanamadığımız için, onu da dışladığımız, reddettiğimiz için, o zaman beşeri akla kalıyor iş. Beşeri aklımız da eğitilmemiş bir akıl olduğundan, değer yargıları nefsimize yatkın faaliyete geçtiğinden, nefsani akıllar üretiyoruz. Nefsani akılların yaptığı çalışmalar da nefsani oluyor. O zaman Hakk'a hiç ulaşamıyoruz.

İsmimizin başında İ harfi olması, yahut İslam kelimesi olması nüfus kağıtlarımızda, bir işe yaramıyor. Ve bunun değişmesi için de Türkiye'de birhayli köprülerin altından sular geçmesi lazım. Çok acı çekmemiz lazım bu anlayışın değişmesi için. Allah etmesin! Kolay acılar değil bunlar tabi.

O zaman ne gerekiyor? İşi olduğu gibi bir miktar zaman, yani bir süre kendi akışına bırakmak gerekiyor. Çünkü devran döner, idrakler değişir, anlayışlar değişir, hayattaki genel insanların ağırlıklı bir yerde buluştukları anlayış meydana gelir, o zaman genel milletin isteği hangi yönde bir faaliyettir, hukuka o yansır, o şekilde daha genişlemiş olur. Yani genişlemişten maksadım, iradeli insana yakışır bir yaşam sistemi genele uygulanır hale gelir. Şimdi o zaman yapılacak iş böyle ufak topluluklarla... Kime şans vurmuşsa, bu da ayrı bir konu... Cenâb-ı Hakk kime lütfetmişse onlar ancak, küçük çevreler bu işten faydalanabiliyor...

(Dinleyicilerden biri: İzninizle bir soru sorabilir miyim? Biz dilediğimizi hidayete erdiririz, dileyeni değil de dilediğimizi.) Deniyor.

Şimdi bu dediğiniz tabi çok geniş bir mevzû ve de güzel bir yer bulmuşsunuz. Tabi bunlar nedenler, niçinler, şunlar bunlar, hepsi geçerli... Hayatın getirdiği gerekler.

(Dinleyicilerden biri: Yüreğimde buna dair bir kuşku yok ama bir yerde konuştuğum zaman çok doğru şeyler söylemeliyim. Aktarırken çok dikkatli olmalıyım.)

Tabi bilinçli olarak ki, karşı tarafında, ha bu konuşulan sözler makuldur diyerek rahatlıkla kabul edebilmesi lâzımdır. Bunun için de asla dayanan bir bilgiye sahip, kaynağa dayanan, hayalden çıkan değil de, gerçek bir bilgiye sahip olmak gerekiyor. Şimdi oraya geçmeden demin ki mevzûyu toplayalım.

Bugün yapabileceğimiz şey, bireyler olarak kendimizi kurtarmaktan başka yolumuz yok. Çünkü oğlumuza elimiz uzanmıyor, uzansa tutamıyor, tutsa kaldıramıyor.

İşte yine de onlara yapabileceğimiz en büyük vaaz lisanî değil, hayatî, yani tatbikatla olacak. Çünkü bazı çocuklarımıza söylüyorsunuz lisanla, "işte bunu böyle yap oğlum," veya, "bunu böyle yap kızım," işte insan olarak "bunu böyle yap" dediğiniz zaman aa diyor, "hocam öyle demedi."

Yani, genelde eğitimin içinde olduğunuzdan daha iyi biliyorsunuz, çocuklarımızı eğiten kişilerin karakter yapı anlayışlarını, idrak anlayışlarını, ne tarafa doğru yönlendiriyorlar çocuklarımızı. E tabi o eğitimin içerisinde yetişen çocuğun ayağı yere sağlam basmıyor. Mutlak güvendiği birşey olamıyor kendisinde. Ve böyle güvensiz çocukların meydana getirdiği camia güvensizlik içerisinde yaşayan, ne yaptığını bilmeyen, ufku olmayan, kendinden korkan, işte düşünemeyen, düşünmeyen, araştırmayan, sadece bugününü gün edip yaşamak isteyen kimseler oluyor, idealist kimseler yetiştiremiyoruz. İşte bizim üniversite eğitiminin veya genel eğitimin en büyük zaafı bu. Ama bu tek olarak bir üniversitenin değil, eğitim sisteminin yapısı.

Bizim kadar, yani Türk milleti kadar asil bir millet yok, geçmişte. Ama şu anda Türk milleti kadar kimlik kaybeden bir millet yok yeryüzünde. Kimliksiz bir millet yok.

Neden? İşte eğitimimizin bir kısmı, idareciler batılı olacağız diye köklerimizin hepsini budadılar, batılı olacağız diye. Bunun karşısında duranlar yok biz batılı değiliz doğuluyuz diye, hiç bizim psikolojimize uymayan bir

doğululuk sistemini uygulamaya çalışıyorlar. Bak iki arada bir derede bizim milletimiz şu anda kalmış vaziyette. Sadece bugünün çocukları değil. Belirli senelerden beri gelen, bizler de içerisinde, bizden sonrakiler de devam edecekler. Kısa sürede bir inkılap olup da bu sistemin değişmesi kolay kolay mümkün değil. Allah etmesin!

Tabi bu konuşmalarımız herhangi bir şekilde ne suçlama, ne herhangi bir işte yanlış arama, kimseye karşı değil. Bunlar bizim derdimiz, yani bireysel dertlerimiz, genel acılarımız. Bunları biz ortaya getirmezsek, yani biz derken kastettiğim şu camia değil, yani külli olarak millet olarak her bir Türk insanı bunu ortaya getirmezse kendi ızdırabını söylemezse başka birisi mi bizim ızdırabımızı ortaya çıkıp da söyleyecek, "siz şu durumdasınız," diye. Nitekim, onu da yapıyorlar batılılar, "bak," diyorlar "siz şöyle diyorsunuz ama daha evvel böyle söylemiştiniz, burada yanlışınız var," mertçe söylüyorlar, ikaz ediyorlar. Ama biz o yanlışı doğru zannediyoruz. Neden? Çünkü bizim ölçümüz yanlış. Doğru dediğimiz ölçü yanlış. O zaman yanlış ölçüyle, yanlış teraziyle yanlış varlık tartılıyor.

Şu anda yapılacak şey şu. Mümkün olduğu kadar çocuklarımıza örnek olarak, halimizi aktararak... Çünkü en büyük nasihat yapılan fiildir. Şimdi bir baba akşamları alıyor şişesini koyuyor önüne işte, "bir iki kadeh neyse içiyorum çocuklar ama sarhoş olmuyorum. Haa bak ama yine de ne olursa olsun içki içmek kötüdür siz içmeyin sakın ha!" diyerek nasihat etmesi o çocuğa tesir eder mi? Etmez. Ama baba evde içmiyorsa hiçbir şey söylemese o çocuğa ona daha çok tesir eder. Babayı örnek alarak, anneyi örnek alarak, ha "babam-annem yapmıyordu bu işi, benim de yapmamam lazım," gibilerde. Ufak-tefek sağa sola uyarak kaysa da o zaman baba anne ikazı ila onu oradan çevirmek kolay olur.

Tabi bu yüzde yüz böyle mi? Değil. Çocuğun fıtriyetinde vardır, anne-baba içki içmiyordur, hiçbir şey yapmıyordur ama çıkar, çünkü **tuhricul hayya minel meyyiti ve tuhricul meyyite minel hayy**, diyor, yani biz dilediğimizde

ölüden diri halkederiz, diriden de ölü halkederiz. Yani imanlı aileden imansız çocuk çıkar, imansız aileden de imanlı çocuk çıkar, ama istisnadır bunlar, eğitim dışı özel hallerdir, hepsi de mutlaka böyle olacak demek değildir. Ama büyük oranlı yaşantı, görerek çocukların aileyi tatbik etmesidir, böylece kimlik kazanmasıdır. İşte yapacağımız en güzel şey nereye kadar elimiz uzayabiliyorsa, yani yakın çevremizde, onlara rahmet olmaya çalışmak.

(Dinleyicilerden biri: Peki diyelim ki çocuklarımıza dosdoğru davranıyoruz ve onlar da evde öyle gördüler, ama şimdi yapmıyorlar. Ailede aldıkları eğitimin ileride ortaya çıkacağına dair bu bize bir ümit verir mi?)

Verir tabi, verir. Çocuklarımız, bakın, bir aile içinde bir grub var, işte anne, baba, kardeş, teyze, hala gibi akraba grubu var, iç çekirdek grubu var. Çocuklarımız okula gittiği anda, yani dışarıya çıktığı anda, bir okul grubu, sosyal bir okul grubu oluyor. Mesela diyor ki, ben soruyorum bizim toruna "kim var kızım?" İşte, "şu var, bu var." "Hangisini daha çok seviyorsun?" İşte, "birisi var onu daha çok seviyorum," diyor. Bakın sevgi dağılıyor, ilgi dağılıyor, ev dışı gruplaşma başlıyor.

İşte çocuklarımız bu ev dışı gruba intibak edemezse yalnız başına kalıyorlar, bu da psikolojik daha büyük sorunlar çıkartıyor. O grubun içine girebilmeleri için de o grubun değer yargılarını kabullenmesi gerekiyor, başka türlü almıyorlar, dışlıyorlar çünkü. Hah işte çocuk dış grupta hayatın değerlendirmesini yapıyor bir başka anlayışla, o grubun anlayışına göre, aile içerisinde hayata bakış, değer yargısı bir başka şekilde... Eğer bunlar birbirine çok zıtsa o çocuk pek huzurlu bir çocuk olamıyor, sağlıklı bir çocuk olamıyor. Neden? Dışarıya gidiyor başka zorlamalarla kalıyor, eve geliyor başka zorlamalarla kalıyor.

O zaman ailenin çok dengeli olup çocuğu kontrol etmesi gerekiyor, çocuk farkında olmadan. Kimlerle, aileleri ne şekilde, eğer kendi ailesine uygun bir yapı içerisinde sosyalleşmeye gidiyorsa o çocuk rahat ediyor. Gittiği dış çerçevede de aynı fikir yapısı… Yaklaşık tabi, mutlaka bire

bir uymaz ama yaklaşık değer yargıları varsa çocuk da rahat ediyor aile de rahat ediyor.

Şimdi eğer aile uçlardaysa, meselâ Anadolu'dan bir aile, işte "kapanacaksın, edeceksin, kimseyle konuşmayacaksın, hemen okuldan eve geleceksin," gibi... Tabi bu çocuklara söylenir, sokaklarda dolaşmasın, yanlış işler birisi gelip de alıp götürmesin... Allah etmesin! Tabi. Ama bazı olmayacak şeyler çok kesin olarak diyor... "Bunla konuşmayacaksın." Baskı şeklinde yapılan uygulamalar bu sefer çocuğu pasif hale getiriyor, ne atılım yapabiliyor, ne tahtaya kalkıp, "Efendim ben bu soruyu cevaplayacağım," diyemiyor, çünkü evdeki baskı hemen aklına geliyor. Hocası da sanki aynı baskıyı yapacakmış gibi oluyor.

İşte çocuklarımıza neyin nerede yapılacağını çok iyi eğitmemiz lazım. Evvela görevler ailede. Öyle dengeli bir çocuk meydana getirmeliyiz ki ailenin düşünmediği bir türde gruba dahil olsa dahi onun düşünce tesiri altında kalmayacak bir asalete getirmemiz, iradeye getirmemiz icap ediyor çocukları. Veya anlatmamız gerekiyor, "bak oğlum, sen onlarla arkadaşlık yap ama münasebetlerini belli bir düzeyde tut, dargın da olma kimseye ama onlarla çok içiçe olma."

Mesela rahmetli babam çocukluğumuzda koşuşturuyoruz, oynuyoruz, okul arkadaşlarımız var. Okulu bıraktık sonra iş çevresi arkadaşlıklarımız, dostluklarımız oldu. Mahallemizde bazı komşular vardı, çok da yakın tanıdığımız, annelerimizin babalarımızın onların anneleriyle babalarıyla birlikte gelen bir aile, çünkü eski yerli, köklü komşuluklar vardı, müstakil evler vardı. Biliyorsunuz ki elli sene yüz sene o aile orada oturmuş, babadan oğula, oğuldan toruna diye... Yani, böyle bir yakın aileler olduğu halde, hem de her yönüyle aynı semtte aynı dinde aynı memlekette yaşadığımız, "oğlum," dedi abimle bana, "bunlarla siz gezmemeye bakın." Onların da komşusu, arkadaşı, benim de arkadaşım, babaları babamızın da arkadaşı, anneleri annemizin de arkadaşı... Bak bu kadar yakın ve de yaramazlıkları yok çocukların, ayrıca, yani aşırı bir halleri yok. Ama gördüğü ne idiyse, onların hallerinde, babam

abimle bize, “*bak şunlarla arkadaşlık yapmayın*,” dedi bize o yetti o zaten o kadar.

Ama biz onlara darıldık mı? Kesinlikle darılmadık. Hiçbir şey farkettirmedik. Nasıl samimi olmak gerekiyorsa öyle samimi olduk ama onlarla kahveye gitmedik veya herhangi bir yere gitmedik, dostluğumuz böyle dışardan sürdü. Ama onlar bunun farkında bile değillerdi, hissettirmedik çünkü. Bak nezaket var, hissetirirsek gönlü kırılacak. Aynı mahallenin çocuklarıyız. Hissettirirsek annelerimiz komşu anne, komşu teyze... Birbirlerine gidip geliyorlar, bizim yüzümüzden onlar soğuyacaklar. Bunu da hissettirmeden hayatımızı böyle sürdürdük.

Bugün tabi bunlar olur mu? Olabildiği kadar oluşacak. Bugünün kendine göre zorlukları da var ama kolaylıkları da var, güzellikleri de var. Mesela, çocuklarımız yabancı insanların çocuklarıyla okula gittiğinde, çevre çok kalabalık olduğundan, hiç tanımadık kimselerle bir arkadaşlık oluyor. İşte bu arkadaşlığı onlardan ayırmak daha kolay olur, çünkü aile birliği yok, sadece çocuk kendisini oradan ayırmış oluyor.

Dış etkenler artık iç etkenlerden daha tesirli. Yani dış çevre, dış sosyal yaşantı aileden daha tesirli. Dışarısı daha çok yönetiyor çocuklarımızı, küçük çocuklarımızı. Ama işte yine ailede bir irade varsa, güzel bir eğitim varsa, o dışarıdaki ne kadar ona zâhiren şimdilik tesir ediyorsa da o çocuk özünden içinden aldığı bir yapı ile zaman içerisinde onun daha dengeli, daha haklı olduğunu anlıyor ve tatbikatına geçiyor, biraz gecikmiş olsa da. İşte çocukluğundan beri istikrarlı bir evde yaşam sistemini uygulaması, görmesi lazımdır.

Aslî olan eğitimi almışsa kişi, geçici olarak onun üzerine bazı boyalar sürülür, yani renk farklılaşması olur. Ama bakar ki o gelen boya arızi boyadır, yanlış boyadır, yanlış bir görüntüdür. O boya yenilenmezse ne olur zamanla dökülür, düşer, yahut silinir, ilaçlanır temizlenir gider, alttaki sâfiyeti çıkar ortaya. Ama altta sâfiyet yoksa ne çıkacak?

(Dinleyicilerden biri: İki tane oğlum var. Aslında onlarla gurur duyuyorum. Dürüstler, saygılılar, ne olduklarının bilincindeler. İkisi de evli, kendi başlarının çaresine bakabiliyorlar. Yani ahlâken bir sıkıntı yok ama galiba ben biraz fazlasını istiyorum… Söylemiyorum. Yani kendi aldığım tadı belki onların da almalarını istediğim için. Ufacık bir ima bile yok. Sadece beklenti içindeyim. Yani, çocuğum hiç olmazsa Cuma namazına gidin, bile diyemiyorum, çünkü benim zorumla gittikleri zaman olmayacak.)

Bakın, geçen akşam da buna benzer mevzu oldu. Şimdi bir sefer kimse kimsenin malı değildir, bunu böyle bilmemiz lazım. En yakın eşlerden başlayalım, yani karşılıklı eşler, gerek işte bey olsun, gerek bayan olsun, bunlar birbirinin malı değil. Çocuklarımız bizim malımız değil. Kızlarımız, gelinlerimiz, neyse yakın çevrede bizim malımız değildir. Anamız, babamız bizim malımız değil, biz de anamızın, babamızın malı değiliz. Şimdi bakın. Evvela bunu böyle tespit etmemiz lazım, yani açık gönüllülükle...

"Efendim, işte ben ona yirmi sene otuz sene ömür verdim de o benim istediğimi yapacak, başka hakkı yoktur," gibi safsata sözler olmaz. Ama bir evlat anne-babanın hakkını ödeyebilir mi? Ödeyemez. Peki o anne-baba nereden alacak hakkını, o da çocuğuna verecek.

Şimdi bir nesil arkaya bakalım. Annemiz-babamız bizi büyüttü. Biz onları sırtımızda taşıdık, derken ihtiyaçlarını giderdik, rahmetlik oldular gittiler. Onlar bize 25 sene hizmet ettiler, biz belki onlara 5 sene hizmet ettik geriye dönük. Peki onların bize vermiş olduğu bu hizmeti biz nasıl ödeyeceğiz? İleriye dönük, çocuklarımıza ödeyeceğiz. Onlar nasıl? Onlar da kendi çocuklarına ödeyecekler.

Bakın, sistem ileriye dönük gidiyor ama arkayı terk etme bâbında değil, o zaman haksızlık olur. Annemiz-babamız bize baktıysa tabi ki biz onları elimizden geldiğince, imkanlarımızın çerçevesinde sonuna kadar yanlarında olacağız. Ve bu güveni onlara vereceğiz ayrıca. Ama daha fazlası ileriye. Çünkü onlara yapacağımız ömrümüz yetmez, veya onların ömrü yetmez bize verdiklerini geri almaları için.

Diyelim ki 25 sene bize hizmet verdiler. Bu 25 sene sonra bizi evlendirdiler diyelim, ayrıldık haneden. Aslında yine de hizmetler bitmiyor, torun geldi yardım, gelin geldi yardım, evlendi yardım, onlar bize veriyorlar bir bakıma ölünceye kadar. Biz ne yapıyoruz? Hayatlarının son 3-5 senesinde geriye dönük onlara hizmetimiz oluyor. Nasıl oluyor? Sadece gücümüzle oluyor. Kendi paraları varsa yine onu kullanıyorlar. Biz ne yapıyoruz? İşte biraz manevi destek oluyoruz. Onlara ödememiz için 25 sene bir fiil hem maddi hem manevi bütün yüklerini alarak, ev kiralarını vererek, neyse veya ev yaparak maddi-manevi geçimlerini sağlayarak, hastalıklarını temin ederek 25 sene kucağımızda beslememiz lazım, ki ancak 25 sene onların bize yaptıkları şeyi onlara o zaman ödeyebiliriz.

Ama istisnalar var tabi, ayrı konu. Allah etmesin! Nüzul iniyor bir tarafa, inme iniyor, tabi o aile, o ev ona bakıyor, ama bunlar istisna haller. Tekirdağı'nda bir kardeşimiz var mesela, 18 sene annelerine baktılar, felçliydi. Ama o çocuk yine ödeyemez çünkü kendisi 30 yaşına kadar annesi ona baktı. Bak biri 30 yaşına kadar baktı ki çok küçük halinden çok zor bir şekilde eğitimini, evlendirdi diyelim. Annesine 18 sene baktı, yine ödeyemedi. Peki bu borç nasıl kapanacak? O da kendi çocuğuna hizmet ederek. Neticede kendi çocuğu da babasına annesine o ne kadar hizmet ettiyse o da ona kadar hizmet edecek. O zaman denge sağlanmış olacak.

Anlatmak istediğim şu. Bizler sosyal yaşayan varlıklarız. Cenâb-ı Hakk bu sosyal yaşamı da aile ortamı içerisinde düzenlemiş. Birbirlerimizi teselsül olarak, nesillerimizin devamı olarak böyle bir sistemi uygulamış. Yoksa bizi ağaçtan da o armut toplar gibi toplatırdı Cenâb-ı Hakk, ağaçtan da insanları çıkartırdı, ne zorluk var ki O'nun için?

Bu kadar verdiğimiz hizmet karşılığında onlar bizim malımız değil. Bu bir görev. Biz nasıl çocuklarımızı büyüttük, annelerimiz bizi nasıl büyüttülerse biz de onları büyütüyoruz, onlar da kendi çocuklarını büyütecekler. Cenab-ı Hakk'ın verdiği görev bu. İşte biz çocuklarımızı yaptığımız masraf, yani hizmet, annemize yaptığımız

hizmetin karşılığı olmuş oluyor, ödemiş oluyoruz böylece. Neden? Çünkü onlar da kendi annelerinden bu hizmeti aldılar, o hizmeti bize naklettiler. E biz annemiz-babamızdan aldık çocuklarımıza verdik o hizmeti, onlar da kendi çocuklarına. Yani silsile olarak ödenmekte bu yapılan şeyler.

O zaman çocuklarımız bizim malımız değil. Vur kafasına, "ben seni yaşattım, büyüttüm de işte sen benim emrimi dinlemek zorundasın da, sen ne biçim evlatsın, asi evlatsın," falan... "Saçımı süpürge ettim." Annemiz de bize süpürge etti, onun saçı n'olcak? Saç değil miydi onun saçı?

Yani, böyle birşey talep hakkımız yok çocuklarımızdan. Efendim işte, "sana sütümü helal etmem, şunu yapmam, hakkımı helal etmem, bunu yapmam..." Bunlar yanlış şeyler işte. Etmem dediği zaman zaten, bakın, o yaptığı işler zaten Hakk'ın indinde sıfıra düşmüş oluyor.

Biz sıfırdık. Anne-babamızın bize verdiği yapı taşlarıyla bu yaşa geldik, bu hale geldik. Yapı taşları verdiler bize, yedirdiler, içirdiler, kendileri yemediler gerektiğinde, veya yemeğin güzel kuvvetli taraflarını bize verdiler, "aman çocuklarımız yesinler," büyüsünler, diye, kendileri belki sulu tarafı kuru tarafını bıraktılar. Ama biz de çocuklarımıza aynı şeyi yaptık, yapıyoruz da.

İşte annemiz de bizim için isteyerek yapıyor. Neden? Koruyuculuk vasfını vermiş Cenâb-ı Hakk çünkü anneye babaya. Özünde var bu koruyuculuk, kendinden geleni koruma yaşatma özünde var. Bir kedi, afedersiniz, tutuyor ensesinden yavrularını, yer arıyor onlara daha güvenli olsun diye, yeri yok birşeyi yok, sokakta dünyaya getirmiş. Bir ağaç altı, bir taş altı, bir kovuk altı. Pıtır pıtır pıtır gidiyor, birşeyler getiriyor onları besliyor... Neden? Muhabbeti var. Ama kendi annesi de onu o şekilde meydana getirdi. İşte borcunu böyle ödemiş oluyor. Yani önde giden veya arkadan gelen bir borç şekliyle ödemiş oluyor.

İşte böyle meseleye baktığımız zaman onlar bizim adeta çocuklarımız, annelerimiz, kardeşlerimiz, yengelerimiz ama malımız değil. Allah'ın bize verdiği emanetler onlar.

Çocuklarımız da emanet bizim üstümüzde olanlar da emanet, evvelki neslimiz de emanet. O zaman bu emanete ihanet etmemek gerekiyor. **innallâhe lâ yuhıbbul hâinîn**, diyor Cenâb-ı Hakk Kur'an'da. Muhakkak ki Allah hainleri sevmez, emanete ihanet de hainlik olur. Onlara sahip çıkmak, bakın şimdi, iyilikleri istikametinde sahip çıkmak, kötülüklerden koruma yoluyla sahip çıkmak... Sahiplikten maksat koruma yönüyle sahip çıkmak. Ama sahiplik olmak hükmüyle sahip çıkmak yanlış. Bizim malımız değil çünkü. Yani malımız diye sahiplenmek yanlış, ama korumak için sahip olmak, yani onları muhafaza etmek gerekli. O bizim görevimiz.

Yani bizim hiçbir hakkımız yok ki gereksiz yere onlara yapmış olduğu hataların üstünde daha fazla birşeyle, lisanla, söz söylemek. İşte burada etteenni minerrahmani, yani sükunet gerekiyor. Ama bu sükunet, bakın şimdi ikisinin arasında çok fark var. Pasif, aciz bir sükunet değil, asaletli bir sükunet. Çocuk bunun farkında olması lazım. Diyor ki, "*benim babamın susması bağırmasından daha ağırdır*." Bu şekilde çocukları terbiye etmemiz gerekiyor. Yoksa sopayı eline al da vur işte şu kadar değnek bu kadar değnek, "e ben çocuğumu terbiye ettim." Hayır çocuk acziyetinden, o gün gücünün yetmemesinden, mecburen oradan sakınmış oluyor, yani kendi kendini durdurmuş oluyor. Ama ne zaman ki baba zayıflıyor neticede çocuk genç oluyor güçleniyor, hadi sopayla durdur bakalım şimdi.

Çok baskı, baskı, baskı, baskı... Yıldırıyor çocuğu. "Hadi artık ya! Yeter artık bıktım senden!" Neden? Çünkü artık kendi güçleniyor, roller değişmiş oluyor. Sonra atıyor işte yok bakım evine, yok şuraya, yok buraya. Orada da ağlıyor işte, "çocuğum iki senedir beni ziyaret etmiyor." Sen şimdi göz yaşlarıyla ağlıyorsun ama bunun evveliyatı neydi onu da anlatsana bakalım? Televizyon karşısına çıktın ağlıyorsun, "*çocuğum beni terk etti*." Tabi nezaketen, hürmeten kimse de böyle birşey sormuyor, gazeteciler niye sorsun da yarasını deşsin. Eğer mertçe o hanım ya da bey, orada kalan bey, "ben buna layıkım," der... Çoğu da bu durumdadır. Eğer araştırıldığı zaman, arka tarafa doğru

mesela, o çocuğun çocukluğuna doğru, ne psikolojik yaralar var o çocuğun içerisinde, anne-baba denen o muhterem varlığı terkedecek noktaya gelmiş, düşünün bakalım, kolay iş mi bu? Yani, mantıkla yetişen, fakir olsun, mühim değil, yoksul olsun, mühim değil... Sevgiyle yetişen bir çocuk o anne-babayı terketmez, mümkün değil. Terketmişse, o anne-babanın da bunu araştırması, düşünmesi lazım, sebeplerini araştırması lazımdır.

Allah dilediğini hidayete ulaştırır, ifadesinin anlamı

(Dinleyicilerden biri: Allah dilediğini hidayete eriştirir, diye geçiyor birkaç yerde. Niye dileyene değil de dilediğine? Buna gönlüm tamamen inanmış durumda. Ama bunu birisine aktarırken, sorumluluğum var, doğru aktarmalıyım.)

Yani size böyle bir soru sorulduğu zaman nasıl karşılayalım, hangi mantıkla bakalım ki dengeli bir yere otursun? Çünkü ayet-i kerime muhakkak boşa birşey söylemez. Biz anlamasak dahi o doğrudur. Ama hangi şekliyle doğrudur?

Kur'an-ı Kerim'de Aleyhisselat-ı Vesselam Efendimiz hakkında, Ey habibim! Sen sadece tebliğcisin, tebliğ et! Sen hidayete eriştiremezsin! diyor. Birçok hadis-i şeriflerde ve ayet-i kerîmelerde, şae (dileme) hükmüyle, esteüzibillah, **Li men şâe minkum en yestekîm. Ve mâ teşâûne illâ en yeşâallâhu rabbul âlemîn**. Yani, "sizin içinizden birisi iyi hal üzere olmayı dilerse, veya müslüman olmayı, veya ibadet ehli olmayı dilerse, dileyemez," âyet-i kerime o kadar açık. "Allah dilerse o şahıs diler o istikamette olmayı," diyor. Şimdi bu ayan-ı sabiteler, kaderler bunun içerisine giriyor. Bu şeriat ilmi içerisinde değil, hakikat ilmi içerisinde olan bölümlerden bir bölümdür. Şimdi şeriat ilmi var, herşey kulun üstündedir, suç da mükafat da. Ama Cenâb-ı Hakk bildiriyor, "*şöyle şöyle yap kulum, şöyle şöyle de yapma*." Birini yaparsa sevap alıyor, birini yaparsa günah alıyor. Bu

söylediğiniz mevzû bu mertebenin bilgisi değil. Hakikat mertebesinin bilgisi, yani daha bir üst yaşam bilgisidir.

İzahına devam edelim.

9-6- SOHBET ARASI SOHBET

EMR-İ TEKLİFİ

… (9-5'in devamı) Hakikat mertebesinde yaşanan kıstaslar ile buradaki hayata bakışın ölçüleri biraz değişik. Hem insana bir muhtâriyet verilmişse hem de Allah dilemedikçe kul dileyemiyorsa… Bakın burada hukuk bir başka yöne girmekte. O zaman işin daha yukarılarda, aslını bilmek gerekmektedir.

Şimdi, fazla uzatmadan şöyle diyelim: Cenâb-ı Hakk Kur'an-ı Kerîm'de Aleyhissalat-ı Vesselam Efendimiz'den bahsederken "**İnnâ erselnâke şâhiden ve mubeşşiran ve neżîrâ**"… Efendimiz'in en büyük 3 özelliği bunlar. Biz seni bu âlemlere göndermedik, gönderdik ama şu şartlarda gönderdik: Şâhit olarak gönderdik. Mübeşşir (tefşir) edici olarak gönderdik. Ve nezîr olarak gönderdik… Kelimenin karşılığı korkutucu ama nezaketen onu kullanamıyoruz, uyarıcı olarak, yani izah edici, anlatıcı olarak gönderdik. Bakın burada fiilen Efendimiz'e ait bir yaptırım yok. Cenâb-ı Hakk'ın hukukunu belirtici görevi olduğu sadece biliniyor.

Ve diğer âyetlere baktığımız zaman, "Ey habibim! Sen Allah'a hidâyet ettiremezsin." Bir başka âyette "Ya habibim! Sen Hâdi'sin. Yani sen hidâyetçisin, hidâyet ehlisin," diye belirtilmekte. Şimdi burada hidâyet ehli hangi tarafta, hidâyet edemezsin dediği nerede? Sen hidâyet edersin, sırât-ı mustakîm üzerine hidâyet edersin, yani sevap günah cetveli üzerinde tavsiyelerde bulunarak. En büyük hidâyeti de odur zaten, yol göstermek… Sırât-ı müstakîm üzere. Ama sıratullah üzere hidâyete erdiremezsin, o benim işim… Yani,

kendi zâtıma çekmek benim işim, diyerek bunu böylece ayırıyor.

Şimdi neydi sizin sorunuz bir daha?

(Dinleyicilerden biri: "Dilediğimizi hidâyete erdiririz," diyor.)

Tamam. Şimdi buna şöyle bir cevap vermeye çalışalım. Dediler ki büyüklerimiz, "*çalışanlar kazanamadılar*." Yani birçok insanlar çalıştılar, çalıştılar, neticeye kadar ulaşamadılar. Bir yerlere kadar geldiler tabi, çalışmaları neticesinde. Ama zirveye ulaşamadılar. Fakat diyor ki, "*ancak kazananlar çalışanlar içinden çıktı*." Yani herkes kazanamadı ama kazananlar çalışanlar içinden çıktı. İşte sizin sorunuza bir iki cümleyle, kıstasla cevap bu.

Hidâyete erdirdiğim dedikleri, daha kolay anlaşılması için. O'nun yoluna kendilerinin başlamaları, devam ettirmeleri, ve bunların içerisinden de seçilerek daha yukarılara çıkarılmaları şeklinde bunu anlamamız gerekiyor. Tabi çok daha başka yönleri var. O zaman nedenleri, niçinleri… "Ona o hak tanınmışsa bana neden tanınmadı veya filana neden tanınmadı gibi? " sorular… "O zaman herşey Hakk'ın dileğiyle oluyor idiyse cennetin cehennemin ne rolü, hukuku vardı?" Devamı oraya geliyor. "O zaman ben niye suçlanıyorum?" Gâyet doğal sözler bunlar… İşte İslâm dininin gerçek ilmi bunlar. Yani ilmî hakikatlerin, insânî hakikatlerin ortaya çıkması. Yoksa sadece fıkıh üzerine olan bir ilim değil İslâm dini…

Fıkıh demek, yani ilmihal kitaplarının verdiği bilgiler. Yani, namazın sünnetleri, şunları… 32 farzı, 52 farzı ezberledin tamam! Sen hasna müstesna müslüman oldun!
Bu da İslâm dininin içerisinde, dışında değil, ama bu bir bölümü, daha ilk bölümü, tatbikat bölümü, birinci basamağı. Ama sünnetini anladık, mesela diyelim tekbir getirmek farz, diyelim ki namaza başlarken el bağlamak sünnet, eğilmek-rükû farz… Tamam bunları sırasıyla anladık da neden eğildik acaba? Niye ayakta durduk? Neden namazı bize ayakta bitirtmediler? Kıyamda olan nebâtât gibi (bitkiler gibi)…

Nebâtât bir ömür boyu ibadetteler, kıyamdalar, güneşin altında, soğuğun altında hiç sesleri çıkmadan, çok büyük bir sabırla. Ama bize Cenâb-ı Hakk, "o kadar siz durmayın," diyor işte. Elham okuyun, zammı sureyi okuyun, rükûya varın, sonra orada da durmayın secdeye varın, orada da durmayın tahiyyatta oturun. Sonra selâm verin bitirin namazınızı. Bakın kaç tane hareket var…

Şimdi dağıtmayalım konuyu… Cenâb-ı Hakk'ın insanlara iki türlü emri var, iki türlü teklifi var. Bunu anlayabilirsek soruların cevabını vermek daha kolaylaşır. Bunun birisi emr-i iradi, birisi de emr-i teklifi (teklif yani burada mükellefiyetimiz başlıyor, amir memur hükmü gibi…)

Emr-i teklifi, yani teklif edilen emirler ve o emirlerle mükellef olmamız. Emr-i iradi, mutlak emir olan, Hakk'ın murad ettiği bir emir, yahut bir program. Bu bizim doğuşumuzdan evvel, ya da doğuşumuzla birlikte, yani ezelde, ayan-ı sâbitemizde olan program. A'yan-ı sâbite demek kişinin bireysel hayat programı, kaza-kader programı. Yani ezelde Cenâb-ı Hakk'ın bize vermiş olduğu program bu. Buna bir de kaza deniyor, tahakkuk etmesi, safha safha meydana gelmesi de kader. Kader miktar demek. Kader hükmü geldiğinde zaman hükmü giriyor.

A'yan-ı sâbitelerin programı yapıldığında zaman mefhumu yoktur, külli, yani hepsi bir yerde. Kaza hüküm demek zaten, program, takdir etme… Ama kazadan sonra kader zamana yayıldığı için… Diyelim ki her birerlerimize 50-60 senelik bir süre veriliyor. İşte çocukluğumuzdan ölünceye kadar o kaza denilen program kader hükmüyle miktar miktar, her sene bir bölümü her sene bir bölümü… Hani diyorlar ya işte, Berat gecesinde o senenin kader programı ortaya konmuş oluyor. Şimdi bu bize içten verilen, iç dinamikler, içimizdeki program. Kafa yapımız, fiziki yapımız da bunun içerisinde, ana hatlarıyla karakterlerimiz… Cenâb-ı Hakk esmâ-i ilâhiyeden bize ne kadar hisse verdiyse. Terkibimiz yani bu bizim. İlaç terkibimiz. Ayrıca kimlik terkibimiz.

Bir de Cenâb-ı Hakk'ın peygamberler ve kitaplar göndermesi sebebiyle, yahut lütfuyla, bize olan rahmetiyle, a'yan-ı sâbiteli bir varlığın, yani içinde kurgusu olan bu varlığın, dışarıdaki düzenlemesini yapmak üzere teklif ettiği emirler. Peygamberler ve kitaplar suretiyle teklif ettiği yaşam standardı, "emr-i teklifi."

Şimdi, bizim a'yan-ı sâbitemiz gereği içimizde, Cenâb-ı Hakk'ın programladığı, terkip ettiği nisbetlerde, her isimden, her sıfattan mevcut. Öyle olmazsa zaten halife olamayız. Mesela 99 esmâ-ül hüsna ve açılımları olan sonsuz esmâ-ül hüsna'dan hepsi bizde, ruhumuzda mevcut. O kadar sonsuz bir ruh genişliği var ki insanın, bunların hepsi mevcut. Mesela diyelim 99, Allah ismiyle birlikte 100. Diyelim ki Rahman esmâsında 20 gram verdi, koydu o terkibe. Bir çorba yapacağız. O çorbanın içerisine tuzdan 20 gram koydu, baharattan…

(Dinleyicilerden biri: Peki bu herkeste eşit mi, yoksa herkeste farklı farklı mı?)

Eşit değil, işte terkip o. Yani kişilerin kimliklerinin birbirinden farklı olması, programımızdan kaynaklanıyor. Ama benzer kişilik davranışları var, yaşantıları vardır. Ama tıpa tıp aynı olması hiçbir kimsenin mümkün değil, çünkü Cenâb-ı Hakk birşeyi iki defa hâlk etmiyor. O kadar hassas bir yapı içerisinde ki bu a'yan-ı sâbiteler…

İşte diyelim ki 1000'de 20 oranında Kahhar esmâsından var. 1000'de 20 oranında da Rahman esmâsından var. İkisi de aynı şekilde çıkma kabiliyetinde. Peki ne olacak? Bir taraftan Kahhar esmâsı çıktı, bir taraftan Rahman esmâsı çıktı, bir türlü birbirleriyle yenişemiyorlar. İşte burada bizim yardımımıza emr-i teklifi yetişiyor. Yani dışardan gelen bir yönetim sistemi, veyahut bir hukuk sistemi. Ne diyor emr-i teklifide? "Sakın ha kullarım, içki içmeyin," diyor. Ama a'yan-ı sâbitemizde mevcud olan Kahhar esmâsı içki içmeye yöneltiyor. İşte içeride mevcudun dışarıya çıkmasının programlanması ve kişinin iradesine verilmesi emr-i teklifi ile mümkün oluyor. Eğer bize Cenâb-ı Hakk peygamberler göndermeseydi, onların vasıtasıyla kitaplar göndermeseydi,

şer'i hükümler olarak bize sunulan programı bilmeseydik, iç güdüler olarak nefsimizin daha kolayına gelen Cabbar ismi ağırlıklı insanlar olurduk.

(Dinleyicilerden biri: O zaman şöyle diyebilir miyiz hocam? Biz emr-i teklifi sayesinde iç dinamiklerizi kontrol ediyoruz…)

Emr-i teklifi sayesinde iç dinamiklerimizi kontrol ediyoruz ve emr-i teklifinin istikametinde kullanıyoruz bu bedenimizi. İşte burada bir mücadele gerekiyor. Niye bize, "oruç tutun," diyorlar? "Namaz kılın, Hacc'a gidin, zekat verin… Biraz nefsinize dokunacak şeyleri yapın," diyorlar… Bizde mücadele gücünü arttırmak için. Şimdi eğer bize dışardan böyle bir teklif gelmese… Örneğin, "Ey kulum! Sana 5 vakit namazı farzettim," diye bir teklif gelmese. Ama bizim içimizde mevcud olan Rahmaniyet yahut Mürid ismi yahut Hâdi ismi kendine saha arıyor. Yani içindeki o ibadet etme özlemini dışarıya çıkarmaya çalışıyor. Ama elinde bir program olmadığından nasıl yapacak bunun bilincinde olamıyor. Kullanma kılavuzu yok. İçeride enerjisi var, muhabbeti var ama yapacak bilgisi yok. İşte o kişiye hiçbir kılavuz verilmese, ne doğrudan ne eksiden, içindeki nefs-i emmarenin ağırlığı dolayısıyla yanlışa gitmesi çok büyük bir oran. Kendi kendine doğruyu bulması çok zor bir hadise. İşte mes'uliyetimiz burada oluyor.

Emr-i teklifiye uymak suretiyle Cenâbı Hakk Efendimiz'de bu en geniş emri teklifiyle getirdiğinden, "Ey habibim! Sen hidâyet ehlisin, hidâyete erdirirsin insanları, vesile olursun," dediği bu. Emr-i teklifiyi getirmesi ve bizim de ona uymamız suretiyle tatbik etmemiz lâzım gelmektedir.

"Ama emr-i irâdiye ulaştıramazsın," diyor. Yani, "Allah'ın zatına, yani sıratullaha ulaştıramazsın," diyor. Kendi isteğinle... Gerçi Allah'a ulaştıran ondan başkası mı? Bütün bu programları bize veren gene o. Ama nezaketen böyle söyleniyor, sistem gereği böyle söyleniyor, ayrı konu. İlk ulaşmamız gereken bu emr-i teklifi ile sırat-ı müstakîm üzere hayatımızı sürdürmek, yani doğru istikamet üzere...

Bu ne demek? Kur'an'ın bize vaaz ettiği hukukları takip ederek, nehiyleri ortadan kaldırıp...

(Dinleyicilerden biri: Sırat-ı müstakîm için doğru yol diyebilir miyiz?)

Doğru yol zaten. Ama neyin doğru yolu? Herkesin, her varlığın doğru yolu bir başka doğru yol. Doğru yol, bizi sosyal yaşantımızda Hakk'ın kapısına götüren yol demek. Yani fiziki yapımız... Hakk'a giden doğru yol ama neticesi nerede bu doğru yolun, nereye varıyor? Hakk'ın zâtının kapısına getiriyor. Onun görevinin bittiği yerde de sıratullah başlıyor. Bakın, sırat-ı müstakîm başka sıratullah başka. Sırat-ı müstakîm ile yola çıkıp sıratullahta mirac edilmiş olunuyor. Sırat-ı müstakîmi Kabe-i Muazzama'dan Kuds-ü Şerif'e olan bir yolculuk olarak düşünürsek, ki o dünya üstünde olan bir gidiştir. Her ne kadar atmosferde ise de dünyaya bağlı bir gidiş olduğundan o dünya üstü sayılır, sıratı müstakîmdir. Kuds-ü Şerif'ten gökyüzüne çıkmak da sıratullah, yani Allah yoludur. Diğeri din yoludur. Yani Allah'ın kapısına götüren yol. Sırat-ı müstakîmden başka bir yol, bir sistem sıratullaha, Allah'ın kapısına götürmüyor insanı, götüremiyor. Onun için bir başka dinden mirac etmek mümkün olmuyor.

İşte kim ki bu emr-i teklifiyi kendindeki irade ile ciddi olarak tutar ve uygular, onlar cennet ehli olmuş oluyor. Yani, Cenâb-ı Hakk cehenneme atmış değil kimseyi, cennete de koymuş değil. Demin dediğimiz gibi, "her çalışan ulaşamadı, ama ulaşanlar çalışanların içinden çıktı." Durup dururken hiçbir faaliyet olmadan kimseye birşey vermiyorlar.

Diyelim ki bir esmâdan aynı dozda, yani iki zıt esmâdan aynı dozda verdi Cenâb-ı Hakk. Mesela, Rahman'dan %5 verdi Kahhar'dan %5 verdi. Bir taraftan %5 Kahhar'ı çıkarıyorsunuz fıtrî olarak, bir taraftan Rahman'ı çıkarıyorsunuz. Bakın bir türlü o dengeyi bulamıyor çocuk. Bir uçta oluyor. Bağırıyor, çağırıyor evde çocuk. Yahut çevresiyle, arkadaşlarıyla kavga... Diğer taraftan, "aman sen ne güzelsin, yapma etme," diye elinden gelen yardımı

yapıyor. Bakın istikrar yok. O zaman işte emr-i teklifi devreye giriyor. Ne tavsiye ederse emr-i teklifi, onu uyguladığı zaman kendisinde istikrar oluyor. Yani mücadele ederek Kahhar esmâsını törpülüyor veya onu iradesi ile içinde muhafaza ediyor. Rahmaniyet'i o nisbette çoğalıyor. Kahhar esmâsının enerjisini Rahman'a dönüştürerek Rahman'ı %8'e çoğaltmış oluyor.

İşte çocuklarımızı bu irade ile yetiştirirsek onların hata payları çok aza düşer, hiç hükmüne bile gelir. Binde birlere, ikilere düşer... Bu da takdirdir, elde olmayan birşeydir, onu da durduramayız zaten. İstisnadır.

O zaman çocuklarımızın yaptığı her fiili tepkisiz karşılamamız gerekiyor. O anda tepkisiz. Tepki olacaksa da mantıkla, daha sonra. Ve de yumuşak, tabii, asil bir tepki. Bakın, bir şiddet tepkisi var bir de asaletli bir tepki var. Çocuğa o anda siz ne derseniz deyin, çocuğun şiddetiyle, "yaptığın bu yanlıştı, ben senden bunu bekler miydim?" falan gibilerde, "biz seni bugünler için mi... rezil ettin beni çevreye, etrafa," falan diye çıkışmaya başladığımızda o çocuk daha çok büyük bir tepkiyle karşılık verir ona. Ama o anda siz...

İki taş birbiriyle çarpışırsa nasıl bir ses çıkar ama bir tarafta taş bir tarafta pamuk olursa nasıl bir ses çıkar? Yine bir sarsılma olur ama fazla sertleşme olmaz, fazla gürültü olmaz. Bu ne demek? Amortisör nasıl darbeyi yumuşatıveriyor, tümsek bir yerden geçseniz de çok az bir sarsıntıyla geçiyor, sağlıkla yoluna devam ediyor. Ama o amortisör olmasa, o araba pat pat zıplaya zıplaya gidiyor. İşte bu amortisör vazifesini görmemiz lazım bizim darbe geldiğinde. Ama bu demek değil ki bütün darbeyi sonuna kadar böyle kabulleneceğiz, çekeceğiz. Bak bu yolda geçici olarak o amortisör çukura düştüğü zaman çalışıyor. Ondan sonra da çalışıyor ama çukura düştüğünde esas onun faydası oluyor. Zorlandığında görev yapıyor. İşte amortisör bizde olacak, tepki geldiği zaman o amortisörü işleteceğiz, geriye çekileceğiz biraz. Yani biz geri çekilmeyeceğiz bizdeki amortisör o darbeyi yumuşatacak. Hani tamponlarda da var

ya darbeyi yumuşatıcı? Esneme payları var, o olmazsa içine giriyor, demir tampon eziliyor, boyası bozuluyor, çok daha hasar çıkıyor. Karşı tarafta da hasar çıkıyor.

Bu iş böyle o anda esneme yaptık da bitti mi iş? Hayır bitmedi. Esas ondan sonra başlıyor. Nesi? Tedavisi başlıyor veya onu düzenlemesi başlıyor. İşte o anda bizim kalbimiz çok sağlam olması lazım. Kırılmamamız lazım, aynı zamanda. Yani, çocuğum bana saygısızca bir harekette bulundu. "Sen bana nasıl edersin?"

O anda cevap vermeyebilir kişi ama kahrolur içine atar onu. "Vah bana nasıl yaparsın?" Bu hale de düşmemek lazım. O zaman kendimize haksızlık etmiş oluyoruz, ağır yara almış oluyoruz. Aldığımız yara dışarıya vurmasak da zaman içerisinde bâtınen o çocuğa gider. Allah etmesin! Bir başka şekilde zarar verir. Lisânen söylemeseniz de vicdanen o kafadan öyle çıkar. Yani eksi bir enerji yayılmış oluyor bir sefer, kayda geçmiş oluyor.

En uygunu çocuğun da sakinleşmesi, ebeveynin de sakinleşmesi. Veya arkadaşın, eşin, dostun... Sadece çocuklar arasında olacak birşey değil bu. Her karşılıklı münasebette bu uygulanacak hadisedir. Ve ayrıca bunlar hayatın huzurun da ölçüsüdür. Çevreye uyum sağlamanın da ölçüsü, sağlıklı bir yaşamın da ölçüsüdür. Çünkü darbe darbe ile hep karşılaşınca o kişinin hayatı darbelerle geçer. Büyük süresi darbelerle geçer. Darbelerle olan bir hayatta da huzur olmaz. Öfke gelince akıl gidiyor. İşte öfke geldiği zaman akıl bize daha çok lazım. Esas o zaman lazımdır.

Bazen insanın kendi hayatından örnekler vermek gerekiyor. Çünkü bunlar hep tecrübe, herkese faydalı olması için. Bizim çocukluğumuzda dergahlar kapanmış daha evvelce. Dergahların sonlarından kalan bir saatçi Hafız amcamız vardı, Saatçi Hafız Celal derlerdi ona. Dergaha bakıyorlarmış babalarıyla birlikte, Kırklar Tekkesi diye Tekirdağ'ın yüksek taraflarında bir yerde dergah varmış. Sonra cami yaptılar, şimdi yıkıntıları kalmış. Kırklar Tekkesi'nin bakıcılarından. Tabi tekkeler kapatılınca babasının mesleği saatçi, o da babasının yerine gelmiş.

Onun çocuğu da benim arkadaşımdı. Yakın çevrede çalışıyorduk. Askerliğimizi de beraber yaptık. Ben ondan bir sene öndeydim sonra o bizim yanımıza geldi, Hafız Celal'in oğlu... O günlerde hemdert. E onun da evladı askerde. E biz de ordayız... Beni de çok severdi, Allah rahmet eylesin! Ben gittiğim zaman oğlu gelmiş gibi sevinirdi. Otururduk beş-on dakika, vaktimiz olduğu kadar. "Oğlum!" derdi, onun o sözünü unutmuyorum, tabi birçok sözler unutulmuyor,

"bir kişiyi tanımak istiyor musun? Kızdığı zamanki haline bak. Kişi kızdığında gerçek kimliğini ortaya çıkarır. Süt-liman duruyorken deniz denizdir. Sen denizin içindekini deniz dalgalanmaya başladığı zaman gör."

İşte biz de, bizi kızgınlığa sevkedecek hadiseler karşısında mümkün olduğu kadar bilafzı saft, yani sessiz ve sözsüz sadece hal lisanı ile onu karşılamaya çalışalım. Ama illa da birşey söylemek lazım geliyorsa, "oğlum biraz geciktirelim bu işi, sonra konuşuruz, sakin kafa ile konuşuruz, şimdi bunu konuşmanın zamanı değil," diye biraz ertelememiz gerek. "Yok ben şimdi istiyorum, acele karar vermen lazım..." "Oğlum, dur, acele etme, bir saat sonra konuşalım..." En azından öyle bir adım atmak gerekmekte.

Veya hiç böyle konuşma, yani ikinci defa açma mevzuu olmayan sertleşmeler de olur. Anında olur bir sertleşme. Eğer siz oğlunuza, kızınıza, yakınınıza derseniz "sen dur biz bunu sonra konuşalım," o tekrar tazelemek olur. Bazı şeyleri tamamen öldürmek gerekir, ufak-tefek şeyleri. Hiç açmamak gerekir. Ama o anda sizin verdiğiniz tepki yine de onda bir oluşum meydana getirir. Farkında bile olmasa, şuur altında, sizin davranışınız ona bir cevap olur. Takındığınız hal...

İşte sonucunu böyle dersiniz: Bir insan memurdur, mükelleftir. Yani Allah'ın vermiş olduğu emr-i teklifi ile mükelleftir. İlâhî programa uygunluğu nisbetinde mükafat ve mücazat görür, diye kapatabilirsiniz.

Bu söylediğimiz, bütün konuştuklarımız da bir sistem. Bunun üzerinde başka bir sistem yok, bu var... Ama o zaman kulu kaldırmak gerekiyor, hakikat mertebesinde. Kul ortadan kalktıktan sonra yapılacak muamele daha başka türlü. Şu bahsettiğimiz şeriatın üstünde, yani biraz daha ciddi, tarikat ile hakikat arası bir sistem bu. Allah'ın insanlara peygamberleri vasıtasıyla bildirdiği sistem. Çünkü sistem semavi kitaplarda, bilhassa Kur'an-ı Kerîm'de tek yönlü değil. Yani, "bu budur, bütün insanlara bu tatbik edilir," şeklinde değil. İnsanlar mertebe mertebe akıl ve anlayışları olduğundan Cenâbı Hakk'ın da kendi mertebeleri olduğundan her mertebenin tatbikçileri vardır.

Ama genelde bu tür yaşantı içinde yaşamakta insanlar. Daha yukarıda olan mertebeleri ve onların hakikatlerini o mertebeye gelenler ile onlarla konuşuluyor veya tatbik ediliyor. Onun için genel olarak bu hukuk geçerli. Başkaları da var içerisinde... Tevhidî mânâda bir meseleye bakmak var. O zaman bütün bu hukuk, bu hukukun geçerliliğini kaybetmemekle birlikte, kendi bulunduğu yerde bir üst mertebede bir başka hukuk ortaya çıkmakta. İşte İslâm'ın derinliği bu zaten, güzelliği bu, ihatası bu, sonsuz ilmin varlığı bu.

(Dinleyicilerden biri: İnsan kendi yüreği ve aklıyla buluyor bunu, bunu bulmakla yükümlü... O yetenekle gönderilmiş, bunu buluyor. Peki bunu kendisi istemiş olmuyor mu sonuçta? Yani kişi kendisi talep etmiyor mu burada? Ben şu anda burada olmak yerine başka bir yerde olabilirim. Bunu ben istiyorum. Öyleyse isteyene değil mi?)

Neden istiyorsunuz? Çünkü Cenâb-ı Hakk sizin programınıza bunu koymuş vaziyette. Yani emr-i iradi, yani a'yan-ı sâbitenizde bütün esmâ-i ilâhiye mevcud. Sade bunu değil, siz herşeyi isteyebilirsiniz.

(Dinleyicilerden biri: İşte o zaman benim programım öyleyse, bir başkasının programının öyle olması niye?)

Ama bakın, diğerinin programında da aynı şeyler mevcud. Dozları itibari ile fark var, terkib itibari ile fark var.

(Dinleyicilerden biri: Peki ben bunu nasıl bulup çıkarabiliyorum da öbürü bulup çıkaramıyor?)

İşte öbürünün bulup çıkaramaması bu programının üzerine dünya telaşı ve maddi sevgisinin ağır basmasıyla birçok şeyleri üzerine atması atması atması, bu iç dinamiklerin atıl halde kalmasından çıkaramıyor. Ne kolaysa onu çıkarıyor. Nefsine hangisi uygun gelirse onu kullanmaya bakıyor. Ya yatıyor, uyuyor, boşuna vakit geçiriyor, yani nefsinin istediği şekilde geçiriyor. Tabi bu şeyleri düşünmek biraz derinlerden birşey çıkarmak ve de çaba gerekiyor. O çabayı göstermedikçe aşağıda kalıyor, ilgilenmedikçe üzerine başkaları kalıyor. Kendi gafleti yüzünden, yani kendi kendini cehenneme atmış oluyor bu şekilde, veya hazırlamış oluyor cehennemi.

Ama emr-i teklifi bakın bütün bunların cevabını veriyor. Emr-i teklifi sadece sizin şahsınıza değil. Bana da değil. Çocuklarımıza da değil. Umumî. Bakın, Allah'ın varlığında hayat, ilim, irade, kudret, kelam, semi, basar, sıfat-ı subutiye var mı? Onun vasıfları. Peki kulda var mı? Var. O halde niye bunları çalıştırmıyor? Var olan birşeyi kullanmamak o kişinin mes'uliyetini celbeder.

Evvela bir hayatımız var. Değil mi? Bu hayatımız olmazsa hiçbir şeyimiz olmaz. Sonra bir ilim geliyor arkadan, evvela hayat sonra ilim. İşte bu ilim insan asaleti olarak, bakın insan asil bir varlık. Ve halife olarak halkedilen bir varlık. Bu ilim de gafleti kesinlikle kabul etmez. Nesi kabul etmez? Şahsiyeti, yapısı, yani insan asaleti, Cenâb-ı Hakk'ın vermiş olduğu ilmi tahsil etmemeyi kabul etmez. Bundan büyük zûl olmaz onun için de zaten. E bunu kendisi tahsil etmemişse, bütün imkanlar kendisine sunulduğu halde... Cenâb-ı Hakk dileseydi peygamber de göndermezdi kitap da göndermezdi. Ben sizin içinize verdim sizin ihtiyacınız olan şeyi, hadi oradan kendiniz çıkarın, hadi gayret ederek kendiniz çıkarın bu programı diyebilirdi bize.

(Dinleyicilerden biri: O zaman şöyle bir yorum yapabilir miyiz? Ben hepinize veriyorum. Hepinize eşit dağıtıyorum herşeyi. Bunu bulabilecek imkanları da verdim...)

Gâyet tabi! Kim çaba sarfediyorsa, Cenâb-ı Hakk onun önünü daha çok açar. Kim çaba sarfetmiyorsa olduğu yerde kalır. Yani neticede yine bizim faaliyetimize bırakılmış bazı mühim sahalar.

(Dinleyicilerden biri: Niye dileyene değil de dilediğine? Bunu tam doğru anlatabilmek için biraz daha dinlemem gerekiyor...)

Bir ibare daha yazın isterseniz. "Talebenâ, vecedenâ," demiş büyüklerimiz. "Talebenâ, vecedenâ," yazın onu. Şu demek, talebenâ, biz talep ettik. Vecedenâ, ve talebimizi bulduk. Yani diğer yuvarlak ifade ile, talep eden bulur. İşte bu da bütün bunları bir terkip halinde anlatmaktadır.

***

"Dostlara bir sofra kurdum" şiiri ve şerhi

Dostlara bir sofra kurdum, gönlüm içre bir makamdır bu,
Ehl-i aşkı davet ettim, bir makam-ı Mustafa'dır bu.

Davetim Hak daveti, ümmet-i Muhammed ümmeti Ya Hu,
Gelmeyenler kendi kendin yer, bir rıdvan cennetidir

Gelmeyenler kendi kendin yer ne demek? Bu sofradan faydalanmayanlar kendi kendilerini yer. Yani kendi zamanlarını zâyi etmek suretiyle heva ve heveste dolaşmak suretiyle kendi zamanlarını yemiş olurlar bu sofrada. Neticede kendi kendilerini yemiş olurlar. Bir rıdvan cennetidir bu, yani rızalık cennetidir bu.

Gel ey dünyanın ilmin bilmek ve bildirmekle zevk bulmuş,
Bu bir ilm-i ledündür ki; rasûlun armağanıdır bu.

İşte bu sofrada ledün gıdaları vardır. Ledün ne demekti? Batın ilmi de yanındaki ilim. İndindeki ilim. Hani derler ya, "bu benim indi anlayışım, kendi anlayışım." İşte Allah'ın indindeki ilim demek, diğer ifade ile kulların yanındaki ilim değil, Allah'ın yanındaki ilim. İşte tasavvufun baştan sona bütün çabaları bu ilmi tahsil ettirmek. Yoksa âlemlerin

yanındaki, beşerin yanındaki, dünyanın içindeki, dünya kaynaklı, fıkıh ilmi değildir.

Hani Hızır (a.s.)'dan bahsederken, "indimizden kendisine ilim verdiğimiz bir kulumuzu buldu," diyor. Kendi yanımızdan özel olarak ilim verdiğimiz bir kul. Bâtın ilmi... Genel ifadesi bâtın ilmi, özel ifadesi indi, ledünni ilim...

Eğer bir can verir olsan, sana bin can verir Allah
Buna olmak yolu derler, bilip bulmak değildir bu.

Eğer sen bir tek canını versen bunun karşılığında sana bin can verir Allah. Ne demek bu? Yani senin kendine has olan bir tek esmânı ver, ondan geç, sana bin tane esmâ verir Cenâb-ı Hakk. Her isminde de değişik zuhûrlar olduğundan sendeki hayat bambaşka bir hale dönüşür.

Sadece bilmek ile, bulmak ile bu işler olmuyor. Olmak gerekiyor.

Bu ilmin mektebinde diz çöken bir tıfl-ı edebhan
Yarın başlar üzerinde gezen bir padişahtır bu.

Tıfl-ı edebhan, edepli bir küçük çocuk... Evvela yaşı itibari ile küçük bir çocuk. Daha sonra yaşı büyük olabilir ama mertebesi ile daha çocuk sayılır. Nice dışarıda gördüğümüz pir-i pan, ak sakallı insanlar var, daha dünyaya gelmiş değiller. Fiziki dünyaları sona ermekte, fakat daha ruhen kendi özleri itibari ile dünyaya ayak basmış değiller. Hayal âleminde tekrar ahirete intikal etmekteler. Ne zor birşey! İşte bugün bir küçük çocuk bu ilmin mektebinde edepli olarak tahsil ediyor ise yarın başlar üzerinde gezen bir padişahtır bu.

Eğer bir damla yaş versem sana, derya verir canân
Yarın arş üstüne tahtın kurar, can-ı cihândır bu.

Demin hani gülüyoruz ya, belki hafiflik gibi gözüküyor belki bu işler, ama değil. Burada Hakk'ın bizâtihî kendi varlığındaki hakikatlerinin zuhûra çıkmasının sürûrunu yaşıyor bu gülme denen hallerle. Nefsî bir gülüş değil bunlar. Elimizde olmayan bazı hareketler oluyor, gülüyoruz değil mi? Bunlar sokaktaki insanların kahkasına benzemez.

O aradaki farkı ayıralım. Çünkü Efendimiz bize gülmemeyi tavsiye ediyor, "çok gülenin kalbi katılaşır, fazla gülmeyin, tebessüm edin," diyor. Ama bunun bâtınında, yani ledün ilminde, öyle bir gülüş var ki, ebediyete kadar devam edecek bir gülüştür. Huzur vardır. İşte şurada çıkan şu gülüşler... Bakıyorsunuz sohbetlerde ufacık birşey var, bir muhabbet hasıl oluyor, sonsuz bir huzur, gülüş başlıyor. İşte bu gülüşün neticesinde huzur meydana geliyor. Ama nefsî gülüşlerin neticesinde üzüntü meydana geliyor.

Hani klasik söylenir ya, "çok gülme ağlarsın." İşte bu gülüşler öyle gülüşler değildir. Bunlar muhabbet gülüşleri. Hakk'ın vermiş olduğu lutuflardır. "Ey kullarım!" diyor. "Siz bu kadar uğraşıyorsunuz, ibadet ediyorsunuz, sıkılıyorsunuz, birçok fedakarlıkta bulunuyorsunuz. Herkes bir yerlerde gezerken siz tahsil peşindesiniz. O zaman hadi bakalım, ben size muhabbetimle tecelli edeyim de biraz siz de rahatlaşın, huzur bulun," diye bu herbirerlerimizden çıkan gülüşlerin kaynağı burası oluyor. Bu gülüşmelere ulaşmadan hepimizin başlarımızdan, nice ağlayışlar geçti. Daha da geçer, yine vakti gelince, muhabbet yaşları... Bir damla yaş vermemizin karşılığında, Cenâb-ı Hakk sonsuz bir huzur lütfetmektedir.

Bu bir Hakk ilmidir kim, digeran toprakta kalmıştır,
Seni davet eden gönle, ezân-ı Nusretadır bu.

Bu Hakk ilmini kim tahsil etmişse, odur tahtını kuracak olan. Diğerleri toprakta kalmıştır. Bu ilme sahip olmayan diğerler, toprak ehlidir. Hani o ruh mertebesinde bahsediyordu ya... Hayvan-ı nâtık mertebesinin aşağısında kalmışlardır. İşte Nusret Babam'ın o günkü sözleri. Kime ulaşmışsa, Nusret'in davetidir.

İşit artık behey canım, seni davet eden kimdir?
Habibin nutkuna sahip nidayı Murtazadır bu.

Ey güzel insan! İşit artık, seni davet eden kimdir? Nereye davet ediyor? Kimin ağzından ya da kimlerin ağzından nereye davet ediliyorsun? Bunu idrak et! Acaba sana konuşan kim? Davet eden kimdir? Tavsiyelerde bulunan

kim? Aleyhissalat-ı Vesselâm Efendimiz'in sesine, kelimesine sahip, Hz. Murtaza'nın sözüdür bu.

Ne âlimler, ne başbuğlar bu yolda kalmıştır,
Hüda mihmanıyız, anlar isen zevk ve sefadır bu.

Dünyanın sahibi Zülkarneyn bile... Ömrü neticeye erdikten sonra o da gitti. Ne başbuğlar, o günün ifadesine göre... Ne günün ve geçmişin âlimleri, hepsi yolda kalmışlardır. Neden? Kendi bireysel akılları ile hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Aklı küll'e değil. Biz bu dünyada Allah'ın misafirleriyiz, her birerlerimiz. Anlarsan bu zevk, sefadır senin için. "Efendim işte, şurada oturuyoruz, burada oturuyoruz, yerimiz şurası burası..." Ama şurası burası dediğimiz her yer Hakk'ın mülkü. Ve Hakk'ın mülkünde de biz onun misafiriyiz. Hacc'a gittiğimiz zaman nasıl diyorlar Hacc'takiler Allah'ın misafiridir, Allah'ın evini ziyarete gelmişler... Medine'ye gidenler, Hz. Peygamber'in misafiridir. Bizâtihi öyledir de... İşte biz de dünyanın neresinde olursak olalım, veya âlemin neresinde olursak olalım. Biz Hakk'ın misafirleriyiz. Hakk'ın misafiri olana da Hakk'ın lisanı ile hitap etmek gerekir veya yaraşır. Hakk'ın lisanıyla eğer bir Hakk'ın mülkünde onunla ünsiyet kuramazsak, beşeriyetimiz ile konuşmaya kalkarsak biz ondan birşey anlayamayız, o da bize birşey vermez.

Bu dünya ilmine mağrur olan başlar yarın mahzun,
Öbür gün ateş-i düzehde, darul imtihandır bu.

"Benim şu kadar ilmim var. Ben şu profesörüm, ben dekanım, ben şuyum buyum, benim vizitem bu kadar," falan diye gururlanan kimseler, yarın bunların hepsi mahzun olacaklar, hepsi üzülecekler. Yaşlandıkları zaman, bakacak ki, bu kürsüler gitmiş elden, tekavüt etmişler, eli tutmaz olmuş, ameliyat yapamaz olmuş, yazamaz olmuş, bir sürü... Artık dünyanın sonuna gelmiş, bakmış ki, bin pişmanlık üzere ömür bitmiş.

9-7- SOHBET ARASI SOHBET

Kur’an harflerinin sırları

Eûzu billahi mineş-şeytânirracîm. Bismillahirrahmanirrahîm.

Bugün 12.3.2003 Çarşamba günü. Yine İzmir’deyiz. Kimdeyiz? Hatice Annemizin evindeyiz. Evet, yavaş yavaş sohbetimize muhtelif sorularla başlayalım.

Birinci sorumuz, Kur’an harflerinin sırları hakkındaydı.

Cenâb-ı Hakk Kur’an-ı Azimüşşan’da Kur’an’ın ism-i zât olduğundan zâtî tecellisini kemâliyle ortaya getirmekte. Ne yönüyle ortaya getirmekte? Lisan ile anlatarak izah etmekte, ifşa etmekte, ortaya çıkarmaktadır. Yani beşerin anlayabileceği bir şekilde kendindeki sırları Kur’an vasıtasıyla insanlığa ulaştırması, Kur’an-ı Azimüşşan’ın özelliğidir. Eğer Kur’an-ı Azimüşşan gibi bir ilim kitabı, hikmet kitabı bize gönderilmemiş olsaydı bu hakikatleri anlamamız mümkün olamazdı. Yani ne kendimizi tanımamız mümkün olurdu, ne de Rabbımızı, ne de Allahımızı tanımak, ne de bu âlemleri bilmemiz mümkün olurdu. Sadece “namaz kıl, oruç tut,” dediler, bunu bu şekilde fiziki, fiili olarak yapar öyle uygulayan varlıklar olurduk.

Ama Cenâb-ı Hakk insanı kendi sûreti üzere halkettiğinde (**halakal âdeme ala sûretihi**), zâhir ve bâtın, bâtınında, özünde olan hakikatlerin dışarıya çıkmasını da murad ettiğinden bu bâtınımızda olan hakikatleri de Kur’an’ın izahı ile zuhûra çıkardığından Kur’an-ı Kerîm yani ismi ikram olan o kitapta Cenâb-ı Hakk bize zâtının ikramını yapmakta. Bu ikram, öyle bir ikram ki, öyle bir sistemle düzenlenmiş bir ikram ki, kendi bünyesi içerisinde gerek en küçük bireyi olan, yani Kur’an-ı Kerîm’in en küçük birey askeri olan, mânâlar askeri olan harfler... Bu harflerin meydana gelmesinden, ikisinin üçünün birleşmesinden heceler, hecelerin birleşmesinden meydana gelen kelimeler, kelimelerin birleşmesinden meydana gelen cümleler, yani âyetler, âyetlerden meydana gelen sûreler, sûrelerden

meydana gelen Kur'an-ı Azimüşşan'ın tümü, tamamı hikmetler ve hükümlerle doludur.

İşte Cenâb-ı Hakk kendi özünde bulunan her türlü hakikatleri Kur'an-ı Kerîm'de özet olarak ortaya koymuş. Nasıl koymuş? Birincisi harfler vasıtası ile, ikincisi de sayılar vasıtasıyla. Birincisi harflerin içindeki özel mânâlarıyla, ikincisi sayıların içindeki özel mânâlarıyla...

Yani Kur'an-ı Kerîm'e baktığımız zaman sadece onları bir harfler manzumesi... Veya okumasını bilmediğimizi düşünelim, belirli şekiller, belirli bir semboller manzumesi olarak düşünmemiz... Eğer sadece böyle düşünür bakarsak, onun bir şekillendirmeler gibi, algılayıp böyle başımızın üstüne koyup kenara rafa bırakmak gerek...

Ama bu şekillerin sembollerin içerisinde kendilerine has özel mânâları vardır. Rakkam değerleri, sayı değerleri de vardır. Bunlar bir bütün içerisinde Kur'an-ı Azimüşşan'ın varlığında mevcudtur.

İşte buradan istifade edebilmek için en sağlıklı sıhhatli bir şekilde bu mânâların tefsirini bilmemiz lazım. Evvela tercümesini bilmemiz lazım, sonra tefsirini bilmemiz, sonra tevilini bilmemiz lazımdır.

Tevil ne demek? Evveline dönmek, aslına dönmek, özüne dönmek yani. Bu ne demek? Cenâb-ı Hakk, Kur'an-ı Kerîm'i kendi zât mertebesinde bize o âyet ile, o sûre ile hangi hakikati belirtmeyi murad ediyorsa, O'nun anlatmak istediği şeklini anlamaya çalışmak Kuran'ın tevilidir. Yoksa en uç mertebeden, yani beşerin Arapça'sından Türkçesi'ne çevirmiş olduğu hali tevili değildir. Yani Hakk'ın muradı ne? Bizim anlamaya çalıştığımız değildir. Allah'ın bize vermeyi murad ettiği Kur'an-ı Kerîm içerisinde mânâ nedir?.

Şimdi bir hoca talebesine bir ders veriyor, "oğlum işte, şunu, şunu çalış," diyor. Talebe onu kendi aklının aldığı yerden tespit etmeye çalışıyor, ezberlemeye çalışıyor. Ama hocası kendi aklının ulaştığı yerden onu ona nakletmeyi istiyor. İşte talebinin o çocukluk aklıyla algıladığı şey hocasının vermeye çalıştığı şey değil, onun çok hafifletilmişi,

tenzil edilmişi, sulandırılmışıdır... İşte gerçekten Kur'an-ı Azimüşşan'dan fayda sağlayabilmemiz için O'nun teviline, yani evveline doğru urûc etmemiz, nüfûz etmemiz gerekiyor. Bu da işte, Arapça tercümesinde, "A Rabçaymış'a, oradan Hakkçaymış'a, oradan da Allahçaymış'a" geçmeye çalışmamız, gerçek tevil budur. Gerçek tercüme de gerçek tefsir de bu olmuş oluyor.

Nasıl ki, sayılar bir ile başlıyor, harfler de bir ile başlıyor. Elif ile başlıyor, sayılar da bir... İkisi kardeş. Rakkam hesabı yapıldığında bir sayı oluyor, yazıya başladığı zaman bir elif oluyor. İkisi de aynı şey. Yani tek aslın ikiye ayrılarak izahına yardımcı olması. Biri mânâlar yönüyle, biri sayılar yönüyledir.

İşte Cenâb-ı Hakk 'ın ilk halkettiği sayı veya harf bir harfi, Elif harfi. Yani hem sayı olarak bir, hem harf olarak, mânâ olarakta birdir. Bu ne harfi? Ahad. Ahad'ın Elifi. Yani Ahadiyet mertebesindeki tekliği. İşte böyle baktığımız zaman Ahad hem Ahadiyet mertebesinin tekliğini hem de Ahadiyet mertebesinin o teklik içerisinde bütünleşmiş olan mânâsını ifade etmektedir. Çünkü Ahadiyet zâhiri itibarı ile, yani Elif 12 mertebe, bu 12 mertebede Ahadiyet mertebesinin tecelli ve tenezzülü olmakta. Onun üstünde bir bâtın noktası da Efendimiz'in işareti olarak 13 noktaya ulaşmakta. Yani Elif'in içerisinde bütün sayı değerleri, bütün mânâ değerleri, hepsi mevcud. Bütün âlemdeki bu ilim Elif'e dayanıyor.

Ve bir başka ifade ile Elif'in üstündeki noktaya dayanıyor, o nokta da B'nin altındaki nokta. Hz. Ali Efendimiz işte "o nokta benim," diyor ama o "benim," dediği Hakikat-ı Muhammediye kanalıyla dediği için, onun varisi olduğu için "benim," diyor. Aslında Hakikat-i Muhammediye noktası o. Elif'in üstündeki nokta. Elif böylece harflerin başbuğu oluyor. Sancaktarı oluyor. Ve tevhid bayrağı o sancak direğinde asılmış oluyor. Ve Elif'in şekil alarak harfleri meydana getirmesi aynı Elif bütün harflere sirâyet etmiş vaziyette. Hangi harfi alırsak alalım aslı Eliftir. Bir çubuk tel düşünelim, kıvırma kabiliyeti olsun. Azıcık yuvarlayalım, B oldu. Ama o

Elif. T oldu ama Elif. Sin oldu, aslı Elif. Y oldu, aslı Elif. Elif'ten hepsi kaynaklandılar.

Hani Yunus Emre Hz.'leri ne diyordu?

Elif okuduk ötüre.
Pazar eyledik götüre.

Bak götürü Pazar ettik. Sözdeki öyle lâtife gibi gelen mânâya bakın! Bu âlemin eksisine, artısına, çamuruna, yamuğuna, sağlamına bakmadan hepsini pazarladık, hepsini satın aldık. Neden? Çünkü o pazarda ne varsa yaradanın var ettiği olduğundan, "yaradılanı sev yaradandan ötürü" dediğinden, götürü aldık diyor. Yani bu âlemde hiçbir ayrı gayrı birşey görmedik. Götürü demesi bu. Yani pazarcılık terimi bu ama... Tevhid ehli de pazarcıdır zâten, toptancıdır, perakende iş yapmaz.

Perakende iş yapmak ne demek? Gruplaştırma, parçalama demektir. Yani şundan biraz, bundan biraz, ondan biraz... Bölme demektir... Fırkalaşmak demektir. Ama işte irfan ehli fırkayı kabul etmez, fırkalaşmayı kabul etmez, bütün varlıkta eksisiyle artısıyla hepsinde Hakk'ın varlığını müşahede ettiğinde götürüdür, yani hepsini kabul etmiştir. Ne kadar geniş bir ihata? Elifi okuduk ötüre, mirac olarak, yani üstte olarak... Pazar eyledik götüre. Zâten Elif'i ötre ile okumuşsa, pazarı da götüre yapamaz. Elif'in mertebelerine takılır, o ayrı sen ayrısın, o içeride, o dışarıda, diye fırkalaşmaya sebep olur.

İşte Elif'in bir bakıma sırrı bu. Yani basitçe, kısaca anlatıyoruz...

Elif'ten meydana gelen diğer harfler bir cemaat oluşturmakta. Harfler de bir kavimdir (ulustur), demişler. Neden bir ulus? Mânâları meydana getiren varlıklardır.

Elif dediğimiz zaman o sadece defter kitap üstünde bir çizgi, bir hat değil. O onun zâhire vurmuş şekli, sahile vurmuş şeklidir. Dalganın sahile vurduğu gibi, zahire vurmuş şeklidir. Elif bütün âlemleri bünyesinde toplayan bir Elif. Ve teferruat kendisinden meydana gelen bir Eliftir.

Hani 18.000 âlem, işte İnsan-ı Kamil'le 19 diyoruz ya. Dokuzla biri topladığımızda 10 yapıyor. Aşere-i kâmile, yani kâmil sayı. 10'u ayırdığımız zaman birbirinden ne elde ediyoruz? Bir Elif elde ediyoruz. 0'ı yana çektiğimiz zaman kendi başına bir iş görmüyor 0. Ama 0'ı Elif'e yaklaştırdığımızda, Elif 0'a ayna olduğunda 10 çıkıyor ortaya. Yani Ahad kesirleşmeye başlıyor, çoklaşmaya başlıyor. Ama özü Ahad, yine birdir. O Ahad'ı almışız, yuvarlamışız, uçlarını birleştirmişiz 0 olmuş. Ama yine Ahad. İşte o Ahad kendi asliyeti itibari ile durduğunda Ahad. Ama sûret almaya başladığı zaman muhtelif şekillere girmekte. Ahad'ın önüne bir 0 10, bir 0 daha 100, bir 0 daha 1000. Koyun istediğiniz kadar 0. Ne oluyor? Neticede kesret, yani çokluk meydana gelmiş oluyor.

Ama o çokluk ayrı bir çokluk değil, kendindeki çokluk, yani Ahad'ın zenginliği, dışarıdan gelen değişik değişik çokluklar değil.

İşte Elif, Lâm, Mim dediği, Elif Ahadiyyet mertebesini, Lâm Uluhiyet mertebesini, Mim Hakikat-i Muhammediye mertebesini belirttiğinden "**Elif, lâm, mim. Zâlikel kitâbu lâ reybe fîh(fîhi), huden lil muttekîn(muttekîne).**" Bu kitap öyle bir kitaptır ki bunun üzerinde hiç şüphe yoktur. Hangi kitap? Elif, Lâm, Mim kitabında... Çünkü özet olarak Elif, Lâm, Mim harfleri bütün Kur'an-ı Azimüşşan'ın özelliklerini bünyesinde toplamıştır.

Elif başta. Azıcık altı kuyruk, çengel yapılmış Lâm ismini almış. Biraz yuvarlatılmış, arkasında bir uzantı bırakılmış, Mim ismini almış. Ama hepsi Ahaddır. Elif yani. Ahadiyet mertebesi bir tenezzülde bulunmuş Lâhut mertebesini ortaya getirmiş, yani Uluhiyet, yani İlâhlık, Allahlık mertebesini ortaya getirmiş. Biraz daha kıvrılmış, biraz sıkıntıya girmiş diyelim, yani tecelli sıkıntısına girmiş, zuhuruna girilmiş, yorulmaya, güce girmiş, güç vermeye girmiş... Biraz daha boğum daraltılmış Mim ismini almış. Burasına da Hakikat-i Muhammediye demişler, yani o rolü üstlenmiş. Yani Ahad Uluhiyyet mertebesinde Allah olarak zuhûra gelmiş, Uluhiyet mertebesi de Hz. Resûlullah'ta

Muhammed ismini alarak zuhûra gelmiş. Ama neticede hepsi Ahad. Çünkü başka bir varlık yok, kaynak olarak bir varlık başka yok.

Diyelim ki şimdi, altından bir takı yapacağız. Veya harfleri altından yazalım. Altından üç tane Elif yaptık. Birini kıvırdık ucundan Lâm yaptık. Birini kıvırdık Mim yaptık. E Ahad da altın, Lâm da altın, Mim de altın. Mim Ahad'dan ayrı birşey değil. Mim'deki altın Ahad'ın malzemesinden ayrı bir malzeme değil. Ve hem sayı hem harf hesabıyla...o kadar enteresan işler ki, hayret etmemek mümkün değildir.

Elif, Lâm, Mim harfleri Kur'an-ı Kerim'de 13 yerde mevcud. Hani o hurûf-u mukattalarda da belirtiliyor ya. 13 defa tekrarlanıyor. 13 sûrenin başında Elif, Lâm, Mim var. Bu da neyi ifade ediyor? 13 Efendimiz'in hakikatini ifade ettiğinden 13 yerde sûre başlarında adeta bizim gözümüze batırılır gibi, yani dikkatimizi çekercesine, "buna dikkat edin, bu hakikatler Hz. Resûllullah'ın şanındandır, onun özelliğindendir, onun yüceliğindendir," diye... Yani Kur'an'la Hz. Resûllullah'ın ne kadar birbirine yakın, iç içe olduğunun ispatlanması yönünden onları Cenâb-ı Hakk öyle düzenlemiş.

Gelelim Âdem ile Muhammed harflerine. Bakın Âdem'de Elif, Dal, Mim harflerini görmekteyiz. Ötekinde Elif, Lam, Mim var. İşte Âdem'in Elif'i Ahadiyet mertebesi, Mim Âdemiyet mertebesindeki Hakikat-i Muhammediye aslı. Yani Hakikat-i Muhammediye'nin aslı Âdem'in Mim'inde çıkmakta. Peki Dal ne iş görmekte? Dal da delil olmakta. Neyin delili? Ahadiyet'in Mim'de zuhûruna delil. Ortadaki Âdem dediğimiz zaman o Dal onun bağlantısını kurmakta, delili olmakta. Elif, Lam, Mim'de ara bölme Lâhut âlemi, genel anlamda. Bireysel anlamda ara bölmedeki bağlantı De delil olmakta. Yani Ahadiyet'in Âdemiyet'le zuhûra çıkmaya başlamasının delili.

Muhammed ismini ele aldığımız zaman... Üç tane Mim var Muhammed isminde. Birisi evvela baştan alırsak sona doğru, sondan alırsak yer değişmesi oluyor ama mânâ aynı içinde... Birinci Mim, Muhammed-ül Emin devri. İkinci Mim,

Hz. Muhammed devri. Üçüncü Mim, Hakikat-i Muhammediye devri. Ortadaki H bunun hakikati, yahut hamdı. Muhammed isminin sonundaki De'de buradaki delil. Yani Uluhiyet mertebesinin tenezzül ve tecelli ederek, daha sonradan da mirac ederek Allah'ın zuhûr mertebesinin delili, Muhammed, derken sondaki... Yani baştaki Mim'in hakikatinin delili sondaki De harfi.

(Dinleyicilerden biri: Burada De harfi ortadan sona mı geldi?)

Orada ama kemaliyle zuhûr tamamlanmış oluyor. Öteki tecellide daha başlangıç olduğu için şüpheye düşmemek için arada köprü vazifesi görüyor o delil. Çünkü o delil ile dünyaya ayak basıyor, madde âlemine. Yani Âdem'in De'si mânâ âlemi ile madde âlemi arasındaki bağlantı (delalet, delil-i ilahiye). Muhammed'in De'si ise bitmiş olan birşeyin tasdiki oluyor. Yani kemâle ermiş bir sistemin kapanması, tasdiki oluyor.

İşte Kur'an-ı Kerîm'in harf değerleri ve sayı değerleri başlı başına incelenmesi gereken bir konudur. Ama bu kadarıyla da bilsek bize çok yol açar, çok yol kazandırır.

Her harfin kendine ait alfabe sırasında bir mânâsı vardır. Mesela Sin harfi insanı ifade etmekte. Ye harfi Yakîn hakikatlerini ifade etmektedir. Şın müşahedeyi ifade etmekte. Ha boğazdan hayatı ifade etmektedir. Hı varlıkları ifade etmekte. Üstünde bir nokta var ya, bireysel benlikleri ifade etmektedir. Yumuşak He hüvviyet-i mutlakayı ifade etmekte. Elif Ahadiyeti ifade etmekte. B ile, birlikteliği ifade etmekte. Te ilk zuhûr, seni ifade etmekte. Ene ve ente zuhûr ettiğinde, Te olmasa ente zuhûr etmezdi. Se üç oluşumu ifade etmekte, bir bakıma, yani zât, irade, ve kavil/kelâm. İşte o Se ile hayat çoğalmaya başlıyor. Elif'te Ahadiyet, Be Ahadiyet'le Te, yani Hakikat-i Muhammediye oradaki Te. Elif Zât mertebesi, Zât mertebesinin zuhûru Be... Elif'in Te ile bağlantısını Be harfi, ile harfi, oluşturuyor. Eğer orada Be harfi olmasa bu âlemlerin bağlanış sistemi olmayacaktır. Hiçbir zuhûr olmayacak. Allah kendi kendine kendiyle kalacaktı.

Harflerin değeri ve görevi, yapmış olduğu görev ne muazzam bir hadisedir... Elif, Te... Be Elif ile Te'yi birbirine bağlayan. Yani Zât ile zuhûru birbirine bağlayan. Ahadiyet mertebesi ile sıfat mertebesinin arasındaki tecelliyi sağlayan geçittir. Bir ucu aslında onun Elif'e bağlı, bir ucu da Te'ye bağlı. Arada vekillik görevi yapıyor (mabeyinci).

Te meydana geldiğinde, yani Elif'in içindeki siryan-i zâti (zâtî akış, zâtî sereyan) Be'ye ulaştığında ona bir kimlik veriyor, onu canlandırıyor, faaliyete geçiriyor. O kendindeki faaliyeti bir yerlere ulaştırması gerekiyor, çünkü onun görevi akış, tutmak değil geçirmek. Ceryan telinin görevi nedir, ceryanı ulaştırmak. İşte o içinden geçen siryan-i zâti (zâti tesir, zâti tecelli) Be'den Te'ye geçiyor. Te'ye geçtiğinde Te'ye hayat veriyor. Yani Ente, sensin diyor. Cenâb-ı Hakk, Ahadiyet mertebesinde "ben" diyorken... Ama bu "ben" birileri olacak, bir varlık olacak ki "ben" in ne olduğunu anlasın. Ve işte karşısına aynayı alınca, aynada sûretlenmeye başladığında, aynadaki sûrete "sen" (Ente) diyor.

Halbuki o sûret de kendisinden başkası değildir. Ama ona bir rol ve kimlik vermiş oluyor. Zâtının sıfatlarıyla zuhûra çıkmasını Te ile sağlamış oluyor. Ama burada sıfatlar yine toplu halde olduğundan, daha henüz burada mükevvenat olmadığından Zât sadece, kendi kendine kendiyle konuşmuş oluyor. Sonra Se'ye intikal ettiğinde Zât, irade, kavil... Be aynı, yazılışı aynı, Te de aynı, Se de aynı... Değiştiren ne? Noktalar. Yani bireysellik noktaları tecellileri değiştiriyor. Çünkü Cenâb-ı Hakk o noktalarla kendinde olan hakikatlere kimlikler vermiş oluyor. O noktalar bireyin kimlik hali. Üç nokta ile ondan sonraki harfler faaliyete geçiyor.

Sonra ne oluyor? Cim. Peki Cim'de ne oluyor? Cemâl-i İlahiyye Cim'de zuhûra çıkmaya başlıyor. Neyle zuhûra çıkamaya başlıyor? Zât, irade, ve kavil ile... Artık bunlar, sıfat-ı subutiye, zatiye, faaliyete geçmeye başlıyor ve buradan sonra çoğalma başlıyor. Ha ile nefes-i rahmâni ortaya geliyor. Hı ile nefes-i rahmâni ile meydana gelen varlıklar bireysel nefs yani kimliklerini oluşturmuş oluyor.

Hı'nın üstündeki nokta her varlığa birer kimlik vermiş oluyor. Hı'dan sonra ne geliyor? Dal demin dediğimiz gibi yukarıdan itibaren gelenlerin zuhûra çıkmaya yönelmesinin delili oluyor. (Kur'an Arabi sıraya göre düzenlenmiş, Ebced'in sırası ise İbrani lügatına göre düzenlenmiş, onun için Ebced'de harflerin yerleri değişik) tir. İşte böylece alfabeyi sıralandırırsak, en sonunda Ye harfi vardır. Ye harfi de Yakîn'leri belirtmektedir. Oraya gelindiğinde bütün bu tecelliler idrak edilmiş ve yakîn bir halde geriye dönerek bakıldığında, bunların hepsinin o yakîn içinde toplandığını görmekteyiz. O halde, Kur'an-ı Kerîm'i baştan sona okumamış bile olsak, bu harf sistemini böylece gördüğümüz ve anladığımız zaman Kur'an'ı hatmetmiş oluruz. Nesini? Yaşantısını hatmetmiş oluruz. Sadece bu Elif, Be sırasını hakkıyla idrak ettiğimiz zaman. O harflerin sırları bunlar demektir.

Efendimiz ne diyor? "LâmElif iki harftir". Lam ve Elif'tir. Elif bütün bu hakikatlerin kaynağı. Lâm da bunların zuhûru. LâmElif ve Ye bütün bunların bir kitapta yazılıverişi.

Kur'an-ı Kerîm'in kaynağı olan harfler, Kur'an-ı Kerîm'in kaynağı olan mânâsını da bünyesinde taşımaktalar. İşte Kur'an-ı Kerîm zat-ı itibari ile başka dillere bunun için çevrilemez. Ancak sureti üzere çevrilir. Başka lisanlardaki karşıt harflerde bu mânâlar yoktur. Ve şekiller yoktur. Biz bu harfleri Sadece Be, Te, Sin, Cim, Hı, lafzen söylüyoruz. Onların bir de şekli mânâları vardır. Bu şekli mânâların içinde bu lafızlar gizlidir. Bakın Cim dediğimizde üstünde bir şapka var, bir yuvarlağı var, bir de ortada bir nokta var. Bu asli halidir. Bir de cümle kurgusu içerisinde yazılışları vardır. Başta, ortada, sonda. Bunların da özel ifadeleri vardır. Başka bir lisanda bu ifadeleri oturtacak, yüklenecek mânâ kalıpları yoktur. Latin harflerinde bu yoktur. Doğu alfabelerinde de yoktur. Japon alfabesi, Çin alfabesi... Onlarda yine binlerce şekiller var ama boş şekiller, mânâsız şekiller, dünyevi şekillerdir. Yok işte kuştu, kanattı, şuydu buydu gibi, beşeri maddi anlamda şekillerden meydana gelmektedirler. Bizim alfabemiz de ne yazık ki bunu karşılayamıyor. Zâten karşılaması da mümkün değildir.

Kur'an-ı Kerîm'in ikram kitabının mânâ yükünü yüklenebilen tek Arap alfabesi harfleri iledir. Hem şekil olarak mânâları, hem de ifade olarak mânâları. Bu tabi Arap rakkamlarının şekilleri de başka, onların da ayrı kendilerine göre mânâları vardır.

Burada tabi Arap lisanı reklamı yapıyoruz demek değildir, bu husus yanlış anlaşılmasın. Benim işim değil, benim kurgum değil. Kucağımıza böyle geldi, böyle anlamaya çalışıyoruz. Her birerlerimize böyle geldi. Ama bunun ne olduğunu, niçin Arapça geldiğini, niye başka zat-i yönüyle tercüme edilemediğini izah babında söylemeye çalışıyoruz. "Efendim, ben şu milletteniim, bu milletteniim, niye kendi lisanımla dua etmeyeyim? Ben kendi lisanımla ettiğim duayı daha iyi anlıyorum," diye tamamen Arabi duaları ve sure, ayetleri kaldırmaya çalışıyorlar. "Türkçe meali ile namaz niye kılmayayım?" diye hem kendini şaşkınlığa uğratıyor, farkında olmadan, kendini büyük hüküm altına sokuyor, hem de milleti, yani saf sade vatandaşı, bizleri şüpheye düşürüyor. İşin bu tarafını bilmiş olsa böyle bir düşünceye cüret edemez. Bırakın tavsiyeyi, kendi kendine bile cür'et edemez.

Bu neden oluyor? Kendine alim vasfını verenlerin ne kadar cehilde olduğunu gösteriyor. Ve de kendisi alim yahut profesör hükmü altında, "ben ne kadar cahilim," diye bu fikri savunmasıyla, bunu ortaya koyuyor.

Ama dese ki, "Ey ümmeti Muhammed, arkadaşlar, dostlar, hemşeriler, millet! Kendi lisanınızda dua edersiniz. Ama iş farziyete geldiği zaman onun yerine Türkçe olmaz." Tabi ki insan namazdan sonra, veya istediği zaman, Rabbına kendi lisanıyla dua eder. Dua başka şey, farz ibadet başka şeydir. Şimdi, onlar diyorlar ki, "Elham'ı Türkçe'ye veya İngilizce'ye çevirelim, herkes kendi lisanınca Elham'ı veya zammı sûreleri okusun." E tamam okusun ama, Ahmet Profesör Elham'ı çevirdi, onunkini alıyorsunuz okuyorsunuz, Mehmet Dekan çevirdi... Kim çevirdiyse hepsi ayrı. Kelime kurgusu ayrı. Çünkü Fatiha-ı Şerif veya diğer sûreler o kadar geniş bir mânâya sahip ki kimse onu bir tek kelime

ile, yani tekdüze bir cümle ile, çevirmesi mümkün değildir. Veya herkesin bir cümle üzerinde toplanması mümkün değildir. Benim anladığım bu, bu şekilde çeviriyorum, ötekinin anladığı bu o şekilde çeviriyor. İkisi de ilim adamı bunların. Ama ikisi de birbirine zıt gibi değilse de kelime zileri değişik oluyor. Peki bu vatandaş hangisini okuyacak? Hangisi ile kılacak namazını? Veya hangi çevrene kimler yakınsa onlar öyle kılacaklar, mesela, diğerini bilmiyor... Diğer çevreye yakınlar o şekilde kılacaklar. E ne oldu? Tevhid nerede kaldı? İslamiyet bitti gitti, karmakarışık bir hale geldi. Bu birinci mahsur.

Kıldıklarını düşünelim... Elhamdülillahi Rabbül Âlemin. İşte, âlemlerin Rabbına hamdolsun, çevirdik. Ama gerçekten çevrildi mi bu? Yani Elham'daki gerçek mânâyı verebildi mi? Ve verdiyse de kabul oldu mu? Olmadı.

Neden olmadı? Çünkü Cenâb-ı Hakk Kuran'ı Kerim'i bütün dünya müslümanlarına tek lisan olarak indirdi. Yani kendi kurgusuyla Kur'an-ı Kerîm'i kendisi ortaya koydu. Yani kendi var etti. İnsanı da kendi var etti. Dolayısıyla insanla Kur'an'ı aynı sistemle var etti. Yani Kuran'da Arapça mı var? İnsanda da Arapça var. Anlatmak istediğim... Kuran'da Rabça mı var? İnsanda da Rabçası var. Kuran'da Hakkçası mı var? İnsanda da Hakkçası var. Kuran'da Allahçası mı var? İnsanda da Allahçası var. İşte mesele buradadır.

Çünkü hadis-i kudsi de belirtildiği gibi, "*Elinsanü vel kur'anü tev'emani/insan ve Kur'an bir batında doğan ikiz kardeştir*" denmiştir. İşte bu yüzden diğer kardeşte ne varsa öbüründe de o vardır.

Ama insanda Kur'an'ın Türkçesi yoktur. Ayrıca böyle bir Kur'an yoktur. Yani bizim ruh kaydımızda İngilizce, Türkçe, Almanca diye Kur'an'ın tercümesi, kaydı yoktur. Sadece ruhumuzda Arapça tercümesi vardır. Neden? Cenâb-ı Hakk'ın bâtınen bize vermiş olduğu rahmet üzeredir. Çünkü yukarıda belirtildiği gibi, Kur'an ve insan iki kardeştir. İki kardeşede anneden babadan aldığı DNA'ların hepsi aynı olarak geçmektedir. İkisinde de aynı kabiliyet vardır. İşte o yüzden Cenâb-ı Hakk Kur'an-ı Azimüşşan'ı birbiri içinde,

bünyesinde dört lisan üzere vaaz etmiş, insana da bu dört lisanı vaaz etmiş, bünyesine koymuştur.

İşte biz Kur'an-ı Kerîm'i okuduğumuz zaman bizdeki Kur'an ile, yani bâtınımızda ezelde yazılı Kur'an ile, lisanımızdaki Kur'an birbirini tamamlıyor, kayda geçiyor yani. Kayıt bünyemize geçiyor. Bakın bu çok mühim bilmemiz lazım gelen birşey. Ve de bunu bilirsek artık işte "Türkçe mi yapalım namazı, Farsça mı yapalım, İngilizce mi yapalım?" sorusu kalkar ortadan. Bunu değiştirmeye kimsenin hakkı yoktur.

Cenâb-ı Hakk emretmiş ki namazda Kuran'ın dışında bir lisan kullanıldığı, hatta dua bile edemiyorsun namaz içerisinde, bu olmaz. Yani Kuran'ın dışında namaza dünya kelâmı girmez deniyor. O zaman namaz bozulur. E Türkçe okuduğumuz zaman zâten namaz baştan bozuluyor. Ancak tahiyyatta, salavatlar gibi bazı dualar yapılıyor ama Kur'an bunu tavsiye ettiği için yapılıyor, izin verildiği için bu kadarı yapılıyor. Sonra, Rabbena atina fid dünya, dua mahiyetinde okuyoruz ama aslı âyettir, yani Kur'an. Kuran'dan dua âyetleridir. Salavat-ı şerifeler, Kur'an-ı Kerîm'de olan Allah'ın peygamberlerinin isimleri yad edilmiş oluyor. Yine Kur'an dışı bir hadise değildir.

Anlatmak istediğim şey anlaşılıyor mu? Yani, Kur'an-ı Kerim'de beşeri bir kelâm ettiğimizde o namaz bozulmuş oluyor. E bunun tamamını biz Türkçe okursak namaz hiç olmamış oluyor.

Peki, namazı Kur'an'ın Türkçe tercümesi ile kıldığımızı düşünelim. Şimdi bu ne oldu? Yani, bunu nereye oturtacağız? Biz oraya yarım saat bir zaman harcadık, iyi niyetimizle, muhabbetimizle yaptık bu işi. İşte orada yaptığımız iş ziyan olmaz yine. Peki ne olur? Dua mahiyetinde sevap olur. Ziyan olmaz, sevap olur. Ama o vaktin hükmü, farziyeti üstümüzden kalkmaz. Mühim olan hangisi? Farz hükmünün kalkması. Farz hükmünün kalkması için şartı Arapça kılmak. Niye Cenâb-ı Hakk bu şartı koymuş? Diyebilirdi ki, "siz namazı istediğiniz dilde kılabilirsiniz."

Bakın, duanızı istediğiniz dilde yaparsınız, buna zâten mâni olunmuyor. Ama farz ibadetinde iş değişiyor. Türkçe okuduğumuz zaman Kur'an-ı Kerîm'in âyetlerini tercümesinden, bizim ruhumuza kayda geçmiyor. Neden geçmiyor? Karşılığı çünkü yok. Oturacak rafları yok. Kaydı yok. Namazın namaz olmasının şartı ruh bedenimizde kayda geçmesidir, yani bizim malımız olması. Biz Elhamdülillah'ın karşılığını "Ya Rabbi sana hamdolsun" dediğimiz zaman, namazda dediğimiz zaman, o boşta kalıyor. Sadece melâike-i kiram onu sevap olarak yazıyor bizim hanemize. Yani eksi bir iş değil, artı bir iş, ama farz üzerimizden düşmüyor.

Arapça'nın ruhumuzda karşılığı olduğunda kabulleniyor ruhumuz, aklımız. Bugün aklımız anlamasa bile şuurumuz onun zuhûrunu idrak etmese bile, bâtınımız onun bâtınını idrak ediyor. Yani bâtınımızda, ruhumuzda kaydı var. Çünkü Cenâb-ı Hakk insanı öyle var etti. İkiz kardeş olduğuna göre, anne-baba aynı olan çocukların DNA'ları aynı geliyor. Yapıları, karakterleri aynı geliyor. Tabi özellikleri itibari ile değişiyor. Ama bir başka anne-babadan gelen bir çocukla çok farklı oluyor. Kaynak aynı. Yani bunda ne esas, asıl varsa, bunda da aynı asıl vardır. Biri onun programı, birisi de programının hayat bulma yeri. Biri Kur'an-ı Sâmit, biri de Kur'an-ı Nâtık. Bundan daha açık birşey olur mu? Kur'an-ı Nâtık olmasa, yani içinde Arapça özelliği olmasa, Kur'an-ı Nâtık olmaz, neyi okuyacak?

Burada bu güzel hallerden sonra, yani biz Kur'an-ı Kerîm'in lisanen, lafzen, şu anda anlamasak bile, yani Rabbene atine fid dünya, dedik. Yani lisanen ne dediğimizi anlamasak bile ama Arapça terkip içerisinde söylediğimiz zaman biz de bir kitap olduğumuzdan, o âyet bizde mevcud olduğundan, oraya kayda geçiyor. O bizim ruhumuza yazılıyor. Sonradan onları anlayacağız biz. Ama bir başka lisanla söylediğimiz zaman kaydı olmadığı için sadece dualar hanesine yazılıyor. Nereye yazılıyor? Amel kitabımıza yazılıyor ama üstümüzden farz düşmüyor. Kısaca bunu da böyle geçelim... Soracak birşey var mı bu hususta?

KUR’AN’I ANLAYARAK OKUMAK

(Dinleyicilerden biri: Şimdi, Kur’an-ı Kerîm’i, Allah kabul etsin, elimden geldiğince okumaya çalışıyorum ve çok da müthiş zevk alıyorum. Fakat diyorlar ki, bu kadar okumaktan ziyade bunun manasını bilsen ondan daha sevap. Şahsım adına yine, Allah’ım huzurunda affetsin, fakat ben ondan zevk almıyorum. Yani, ama, bunu zevk almıyorum diye bırakıp tekrar Kur’an’a verdiğim muhabbetle mi okumam efdal yoksa ona ara verip de manasını mı öne alsam?)

Şimdi, hangi Kur’an-ı Kerîm’i okuyorsunuz? Yanında meali var mı?

(Dinleyicilerden biri: Meali olanlar da vardı ama ben açıkçası bıraktım, yani, ondan ben zevk almıyorum, biraz da gözlerim ağırlaştı ama onda Kur’an’ı okudukça da yutasım geliyor. Yani onu devamlı okuyayım da ara verip de mana kısmını öne alsam?)

Anlıyorum. Siz şimdi bulunduğunuz yer icabı hangisi hoşunuza gidiyorsa, yani hangisi size zevk veriyorsa, yani okumanızı teşvik ediyorsa öyle devam edin. Şimdi birşey vardır okumayı teşvik eder... Onun üzerinde durun.

(Dinleyicilerden biri: Nefsaniyete girmiyor değil mi o zaman?)

Hayır, nefsaniyete girmez, Kur’an’ın Arapçasından aslı olarak okunduğu zaman lafzının manasını anlamasa bile Kur’an’ın kendisinde bulunan ruhaniyeti okuyan kişiye tesir eder ve huzur zevki verir, o ayrı bir sahadır.

9-8- SOHBET ARASI SOHBET

Kur'an'ı anlayarak okumak (devamı)

(9-7'nin devamı...) Şimdi bakın, sizin sorduğunuz soruya karşılık, daha genç yaşlarda, daha zinde, gözü, aklı, herşeyi daha sağlıklı, Daha önünde uzun zamanlar olan bir kimse olsa, ona biz deriz ki, "Kur'an-ı Kerîm'in o sayfasını birlikte oku, hemen yanındaki mealini de oku." Neden? İlmî yönünü de alsın diye...

Mesela "**Ve iz kâle rabbuke lil melâiketi innî câilun fîl ardı halîfe"**. Bu sözü bir böyle okuyarak insan aldı, bir de karşısındaki mânâsını okuyarak, "Rabbım bana bu âyetlerle ne söylüyor, şunun da bilincine varayım," diye bâtını ile zâhirini birlikte okumak tabiî ki daha güzeldir.

(Dinleyicilerden biri: Bazı zaman zaman tekrar ayetlerin mealine kitabı açıp da bakıyorsunuz. Ama bunun yanında, diğer manevi büyüklerimizin Marifetname gibi, Enver-ül Aşıkin gibi, Ahmediye Muhammediye gibi kitaplardaki Kur'an'ın özelliklerini anlatan konulara girdiğiniz zaman o Kur'an'ı okurken okuyuş tarzımızdaki zevk daha başkalaşıyor.)

Şimdi bakın, Kur'an-ı Kerîm'i üç şekilde okumak mümkün. Bunun birisi, hürmet olsun diye, saygıdan ama gafleti ile okumak. Yani sıradan bir kitap gibi, ama biraz daha korkudan, veya muhabbetten, veya anne-babama işte bir hatıra olsun diye bir okumak var, birinci şıkkı bu. Genelde de okunan zaten budur. İkinci hali, muhabbet ile duygu mertebesinden. Sizin okuduğunuz o. Duygusallık ile sevgi arasında bir zevk alarak, bir hâl ile ama bunun beyinle ilgisi yoktur, yani irfaniyetle ilgisi yoktur. Üçüncü hali ise duygu ile birlikte irfaniyetle okumak, en kemâllisidir. Onun için ama yaşın biraz daha genç olması lazım ki o önündeki süreyi o şekilde değerlendirsin.

Tabi siz bu haliniz ile devam edin, bu çok güzel bir şey. İnsan şundan-bundan gereksiz şeylerden lezzet alacağına,

duygusal yaşayacağına Kur'an'ın duyguları içerisinde hayatını sürdürsün çok güzeldir.

Anlatabildim mi? Üç şekilde okunması var. Birisi sevap kazanmak için, ölmüşlerimize rahmet için, zaman zaman elimize alıp Yâsin veya Tebâreke okuduğumuz gibi. Diğeri muhabbetle okumak. Diğeri de ilmiyle birlikte tahsilini yaparak okumaktır. Kişi bunların içerisinden hangisini murad ederse, hangisinin şartları uygunsa, o şeklini... Okusun da neticede, ne şekilde okursa okusun. Türkçesi'nden okusun. Yani Lâtin harfleriyle olanından okusun. Bazıları der ki "o yanlış, ondan okunmaz." Kardeşim bir şeyin yanlışı varsa makul olarak izah et. Lâtin harfleri ile Arap harfleri arasında 4-5-tanesinde ses farklılıkları vardır, bu yüzden Lâtin harfleri/türk alfebesi harfleri ile okunamaz derler.

Ancak her şeyin makul bir mantığı vardır. Bir şeyi hiç yapmadan tamamen terk etmekmi daha evlâdır yoksa %30 gibi bir kayıplamı tatbik etmek daha evlâdır? Faydalı bir çalışmayı küçük bazı mahsurları yüzünden tamamen terk etmek % 100 ziyan etmektir. Ancak bunları bilerek bir hayır işini yapmak %70 kazançlı olmaktır. Hangisi daha makuldur kişiler kendileri karar versin.

Sosyal yaşantısı itibari ile Kur'an-ı Kerîmi kendi Arapça harfleri itibari ile öğrenip okuma fırsatı bulamayan bir kimse Rabbı'nın kendisine gönderdiği kitabını okumaktan mahrumu olsun, okullarda da bunun eğitimi verilmiyor. Bu kimse ne yapsın bu hakkı onun elinden alınsınmı? Bunun çözüm yolu Lâtin harfleri ile yazılan Kur'an-ı okumaktan geçmektedir.

Böylece kazancı sıfır olmaktansa en azından %70 olacak ve ayrıca gönlünü de mutmain etmiş olacaktır. Aksi halde, bu yazı ile "Kur'an okunmaz" hükmünü tatbik edip eline Kur'an-ı kerîm-i almayap ebediyen ondan uzak kalması tasdik edilir bir davranış olmaması gerekir diye düşünebiliriz. Tabi herkes yaşantısında serbesttir Cenâb-ı Hakk'ın kendisine verdiği aklı ile dilediği gibi hareket eder, kimse de bir şey diyemez neticesinden de kendi sorumlu olmuş olur.

Cinler

Bu tarikatler içerisinde yaradır. Cinni meselesi yani. Gerçekten çok yaradır. Çünkü Âdem babamızdan beri gelen bir çekişmedir bu, bugünlere kadar... Kıyamete kadar da sürecek. Çünkü Cenâb-ı Hakk ona izin verdi biliyorsunuz. "Bana yeniden doğuş gününe kadar izin ver, sana gelecek olanların yoluna oturacağım," diyor. "Önlerinden geleceğim, arkalarından, sağlarından, sollarından gireceğim, senin yolundan alıkoyacağım onları," diyor. Cenâb-ı Hakk da "sen benim hakiki kullarıma dokunamayacaksın, hadi yap bakalım." Ama bak şart var. "Hakiki kullarıma dokunamayacaksın," diyor.

Ve bu hakiki kullar da şöyle dua ediyor: **İnne ibâdî leyse leke aleyhim sultân(sultânûn), ve kefâ bi rabbike vekîlâ(vekîlen)** (17/İsrâ-65). Cenâb-ı Hakk şöyle buyuruyor, ona karşı şunu söylüyor: "**İnne ibâdî**", muhakkak ki benim kullarım, "**leyse**" olmaz, "**leke aleyhim sultân(sultânûn)**" onların üzerinde senin bir tasavvurun olmaz, ama benim kullarım üstünde olmaz diyor, "**ve kefâ bi rabbike vekîlâ(vekîlen)**", Rableri de onlara vekil olarak kâfidir, diyor.

Şu işte vatandaş kâfi, bu vatandaş o görünmez isim kâfidir demiyor bak: Rabları onlara kafi gelir. Güvenmek için, danışmak için, huzur bulmak için... Kendilerini tanımaları, bilmeleri için. Cenâb-ı Hakk da der ki bir yerde, "**veb-tegû ileyhi'l-vesîlete**" yani "vesileyi arayın," diyor ama bunlardan değil. İnsanlardan. Yani, "ehlinden vesileyi arayın," diyor. Ehli olmayanı bulduğunuz zaman hani lâf geçer ya: "yarım hoca dinden, yarım doktor candan edermiş". Onlar da yoldan da ederler insanı herşeyden de ederler.

Ve bakın bu yaşanan bir hadisedir. Pek söylemek istemiyorum ama rastlıyoruz bu tür şeylere. Ne zaman bir talep geliyor bizlere, "işte Efendim şurdan şurdan zorlanıyorum dua et bizim için," dua ettiğim anda bize yükleniyorlar. Ne mücadeleler çıkıyor işin içerisinden. İyi niyetiyle gelmiş, yardım olsun diyoruz, ama kendilerine bizi

perde gördüklerinden, hedeflerine ulaşmak için mâni gördüklerinden o hedefi kaldırmaya çalışıyorlar evvela, sonra boğuşup duruyorsun. Ama belirli ama belirsiz, neyse...

Şimdi onların taktikleri nerede var yarım akıllı insanlar, duygusal insanlar... Yarım akıllı derken, ölçü alamamış olan insanlar. Yani belirli bir yere ayaklarını basamamış insanlar. Biraz muhabbetleri var. İşte biraz sağdan soldan bazı tarikat lâfları almışlar, bir-iki sohbete katılmışlar, bir-iki kitap okumuşlar, çevreden de mahallemizde bu biraz biliyor diye bir iki şak-şak... Hadi bir grup oluşmuş, onu başlarına koymuşlar şu veya bu şekilde. Resmen olmasa da muhabbeten. O kişiler... Veya şeyh efendi rahmetlik olmuş, sahihmiş ama, çevrede kalanlar ulaşamamışlar oraya, topluluk dağılmasın diye yine en önde olan bir kişiye yönelmişler. Bunlar av işte, tam av. Onların avları.

Neden? Hem çevreleri var, o kişiye musallat olduklarında, o kişiyi ellerine geçirdiklerinde çevreleri zaten onun eline düşmüş oluyor. Hiç uğraşmadan hazır oluyor. Ve o kişiye birkaç tane muvaffakiyet göstertiyorlar. "Ooo bizim şeyh efendi keramet gösterdi, ooo ne büyük insan!" Tamam. O ona söylüyor, o ona söylüyor. Halbuki şeyh efendinin elinde birşey yok. Oynatıyorlar onu, farkında değil. O da gururlanmaya, kibirlenmeye başlıyor. Yani kerameti kendinde bulmaya başlıyor, "ben neymişim," diye. Ondan sonra i'va ediyorlar ona, evvela birkaç hadis âyet istikametinde. Ondan sonra onlarla öyle bir oynuyorlar âyeti kaydırarak, ama zekice. Ötekiler bunun farkında olmadan zokaları yutmaya başlıyorlar. Bu sefer ne yaptıkları zikirden hayır kalıyor, ne ibadetten hayır kalıyor. Ve Rab diye ona yönelmiş oluyorlar. Netice o oluyor... Allah selamet versin tabi bu kolay bir iş değil.

(Dinleyicilerden biri: Cinler mi insanlarla uğraşıyor, insanlar mı cinlerle uğraşıyor?)

İnsanların tabii yaşamda onlarla işi yoktur.

(Dinleyicilerden biri: Şu manada söyledim... Cin Âdem'le uğraşamaz, uğraşmaması gerekir. Ama Âdem olmayanla ancak uğraşır.)

O konu ayrı bir konu, tabi. Ama işte Âdem olması için büyük bir eğitim alması lazımdır. Durup dururken hemen Âdemlik vasfına erişmiyor. Ham madde o. İnsan dediğimiz varlık ham madde. Âdem de olabilir, melek de olabilir, hayvan da olabilir, cin de olabilir, nefs de olabilir. Ağırlıklı olarak... Çünkü hepsi mevcud onun içerisinde. Hangi tarafa ağırlık verir, yönelirse onun hükmü altına girmiş oluyor ve ifade ettiği mânâ o oluyor. "**Fî sudûrin nâs(nâsi), Minel cinneti ven nâs(nâsi)**," diyor bak.

Cinler sadece görünmeyen varlıklar değil. İnsanların hakim oldukları insanlar aynı o hükümdelerdir. Nasıl şeytanlaşıyor, o onun varlığına tesir ediyor artık, beyninden giriyor, onun bütün özelliklerini üzerinde taşıyor, faaliyet sahası aynen onun oluyor, bozgunculuk oluyor, vesvese oluyor. Gidiyor ötekine "fıs, fıs, fıs," o da ötekine gidiyor "fıs, fıs, fıs." Kime temas ettiyse hepsini şüpheye düşürüyor. Bak, "onlardan korunun," diyor. Uzak durmakta yarar var.

Onlardan gelecek rahmet Allah'tan gelsin, diyorlar ya, hani bir laf vardır... İçerisine girer de onlara daha çok tanınırsa, yani onlar hakkında bir malzeme olursa hep kapısını aşındırırlar. Şöyle mesela diyelim: İnsanlar arasında bir fakir vardır, mahallede ona yardım eden birileri vardır, bilir o kim yardım edecek, gider o kapıyı çalar devamlı. Neden? Çünkü artık mühürlenmiştir o. "Budur," diye tescil edilmiştir. İşte o kişi de onların ilgi duyup da tescil ettiği ve tescili de kesinleştiği bir halde çok sık gelirler, devamlı rahatsız ederler.

Onun yapacağı şu vardır: Evvela çok kuvvetli bir istiğfar çekmesi lazımdır. Yani yapılan ne kadar, ne derece ileri gidildiyse, ne kadar iştirak sağlandıysa, yani onların başlattıkları namazdan da hayır gelmez. Çünkü o zorlama bir başlatmadır. Hayali bir başlatmadır, kendi iradesi ile olan başlatma değildir. Nasıl başlattıysalar öyle de bitirtirler. Veya devam ediyor gibi olsa da Rabları kendilerinedir.

Kıldıkları namaz Hakk’a değildir. Bak, düşün bak, burası çok hassas bir mesele. Dışarıdan kişi ibadet eder görürsün ama Rabbına mı öteki Rabbına mı? Kimin kulu oldu acaba? Başlattılar... Ya kendilerine kul ettilerse? Namaz kılmasın o! O kılmadığı namaz ondan daha hayırlı. Şirkin tam içerisine girmiş oluyor. Şirkin de kötüsü. Şirki bir defa lisanınla edersiniz, günde beş defa şirk yaparsa nasıl çözülür, ödenir bu iş? Allah selamet versin!

Yapacağı iş “Euzu billahi mineşşeytanirracim”. Bunu sık sık çekmek. Bakın insanların buna ne kadar ihtiyacı olduğu Kur’an-ı Kerîm’de Cenâb-ı Hakk’ın eğitimi ile görülmekte. Kur’an okuyan kişiye bak Cenâb-ı Hakk, “bunu çek,” diyor: “**Fe izâ kare’tel kur’âne festeız billâhi mineş şeytânir racîm(racîmi).**” (16/NAHL-98)

Herhangi bir zaman bir işe başlayacağın zaman işine besmele ile başla sadece, diyor. Ama Kur’an okuyacağın zaman, “Euzu billahi mineşşeytanirracim,” yani, “kovulmuş şeytandan sana sığınırım ya Rabbi!” diye başla diyor. Bu bize neyi ifade ediyor? Yani bunların bize yapacağı tehlikenin ne kadar büyük oranda olduğunu gösteriyor. Kur’an-ı Kerîm’i elimize aldığımız zaman hiç onu lisanen söylemesek dahi onların gitmesi, uzaklaşması lazımdır. Öyle olduğu halde ulaşıyorlar ki uyarıyor ve diyor, “okurken dikkat et, onlardan sana gelecek sinyalleri bu kitabın içerisine sokma, yani onlardan gelecek sinyallerle bu kitabı okuma.” Çünkü onu da bozuyorlar. Haşa Kur’an-ı Kerîm’i bozmaları mümkün değil! Ama senin anlayışını bozuyorlar. Okuyanı bozuyorlar.

Bak ne acaip şeydir! Bunlar rastgele mi acaba? Hiçbirisi değil. Kur’an-ı Kerîm’e, “Euzu billahi mineşşeytanirracim,” besmele, ile başlıyorsun. Kur’an-ı Kerîm’i “**Kul eûzu bi rabbin nâs(nâsi). Melikin nâs(nâsi). İlâhin nâs(nâsi). Min şerril vesvâsil hannâs(hannâsi). Ellezî yuvesvisu fî sudûrin nâs(nâsi). Minel cinneti ven nâs(nâsi).**” diye bitiriyorsun bak. Hiç dikkatimizi çekti mi bu?

Ve Kur’an-ı Kerîm’in en ortasındaki tek âyet, Hud (a.s.)’ın zannediyorum “hayalden, vesveseden, cinden koru bizi ya Rabbi!” diye orada duası vardır. Bunlarla ilgili,

ortadaki âyet, en ortadaki âyet. Neye göre? Diyanet İşleri'nin verdiği sayılara göre. Bir bir bunları hesap ettik, çıkarttık. 6237 civarında âyet var. 6666 derler ama o yuvarlak bir sayı, nereden çıkmışsa, söylemesi de kolay, hatırlaması da kolay. Diyanet İşleri'nin tasdikli Kuranı Kerim'inde âyet sayısı 6237 zannediyorum, yanlış olmasın, bir tek sayı çıkıyor. İşte o tek sayı da Hud Suresi veyahut bir surenin tam ortadaki âyeti. Yani ikiye böldüğümüz zaman buçuklu çıkıyor. E bir buçuk âyet burada, yarım buçuk âyet orada olmuyor. Orta âyeti ayrı sayman gerekiyor. Çiftli hane bir tarafta, çiftli hane bir tarafta, bak ne kadar berrak. O da cinle ilgili, ortadaki âyet, en ortadaki âyet. Bunlar tabi tesadüfi şeyler değildir. Onun için Allah korusun gerçekten o halde olanları. Onların musallat olduğu kişilerden, şerlerinden Hakk'a sığınırız.

(Dinleyicilerden biri: Uzaklaşması lâzım.)

En kısa zamanda ve bir daha yaklaşmamak, sûret olarak da yaklaşmamak üzere...

(Dinleyicilerden biri: Başlıyorlarmış mesela 7'de hocam, eğer toplantı dağılmasa, cemaat dağılmasa, sabah 5'e 6'ya kadar hiç bozulmadan, hiç yorulmadan, aynen başladığı gibi devam ediyormuş, böyle de bir dinamiklik var.)

E verdikleri enerji o... Ateş varlıklar enerji veriyorlar.

(Dinleyicilerden biri: Özellikle sor dedi de bana, benim dayımın oğlu. Sor abi dedi... Sizin cevabınızı vericem ben.)

Kısaca dikkatle onun göz altlarına, yüz hatlarına baksın. Yanıktır, siyahtır yani, esmerdir... Dikkatle baksın farkettirmeden. Neden? Yakarlar çünkü. Cindir, ateştir, yakar. Siyahtır onun için cinlerle uğraşanların morarmıştır, siyahtır göz çevreleri. Oradan fayda gelir mi insana? Kendi başlarına yapsınlar, iradelerini kullansınlar, hiçbir şey bulamazlarsa, bir yere gidemezlerse... Bu kadar da iradeleri yok mu canım bunların? İnsan bu, vurdu mu yumruğunu ortaya, "ben yapcam bu işi," der. Allah selamet versin!

(Dinleyicilerden biri: Öyle de bir kendini sevdirmiş ki. Sizin söylediklerinizi onlara ileteceğim ama kopmaları biraz zor olacak.)

Kendileri bilir. Sen üstüne düşeni yaparsın. Hürriyet onların.

Halkımız çok zor durumda gerçekten. Bu neden kaynaklanıyor? Bunun bütün mesuliyeti devlettedir. Güzel bir din eğitimi vermedikleri için, dinden korktukları için, yahut dini gericilik olarak kabul ettikleri için, bu milletin vicdanları bomboş kaldı. O boşluklara da her türlü yaramaz düşünce hemen giriveriyor.

Yapılacak iş şuydu. Dergâhlar kaldırıldı. Tamam vakti geldi-gelmedi-geçti o ayrı konu, görevlerini bitirdiler o ayrı konu, ama birşeyi kaldırdığın zaman yerine gerçeğini koyman lazım ki o saha boş kalmasın. Daha geliştirerek, güzelini koyman lazım.

Şimdi nasıl Osmanlı devrinde o bir asker sistemi vardı hani, Yeniçeri sistemi vardı. N'aptılar? Yeniçeri sistemi özelliğini kaybetti, çapulçu oldular... Kaldırdılar, Nizam-ı Cedid'i kurdular yerine. Bak ne akıllı başlı yapılan iş. Hakkıyla yapılan bir iş. E sen tarikatı kaldırdın, o saha boş kaldı. Ne koydun yerine? İmam Hatipleri koymaya çalıştın neticede siyaset onu da kapattın. İlahiyat Fakülteleri'ni koydun, e onlar da havalarda uçuyorlar, halkla hiç ilişkileri yok, ilgileri yok. E bu millet ne yapsın?

O zaman bir onbaşı çıkıyor bir yerde, bir çavuş çıkıyor bir yerde. O albay rütbesini milletimiz veriveriyor hemen ona, iyi niyetiyle. E sarılacak birşey istiyor, tutunacak birşey istiyor. İşte bu saha o kadar boş bir saha ki. Kızıyolarlar şimdi işte şeyhler ürüyor, bunlar ürüyor, bunlar artıyor. E artacak tabi, saha boş.

Ayrık otunu sen üstünden tırpanlarsan, o ayrık otu gidiyor 30 metre ileriden tekrar çıkıyor. Sonra o kadar derinde ki, bir müddet sonra, sen onu kopardım zannediyorsun, çekiyorsun çekiyorsun yarım metre geliyor, "kökünden koptu," diyorsun. Yok canım o iki metre daha

derinde var. Bitiremezsin. Ya açacan sonuna kadar onu indireceksin, çıkarıcaksın yerden. Çıkardıktan sonra yeşil çimen ekeceksin oraya, yani sağlamını ekeceksin, ayrık otunu değil, ki o saha boş kalmasın. Çıkanları da yakacaksın. Onu bırak hemen tutunuveriyor toprağa, hop başka tarafa gidiyor. Allah'ımıza sığınırız!

Bakın yapacakları iş şu. Çıkıp dışarıdan seyretmek onların halini. Bir müddet sonra nasıl kavga dövüş birbirlerine girecekler hepsi. Seyretsinler bakalım.

Trende yolculuk hikâyesi

Bir trende yolculuk yapılıyormuş bazı yolcular var tabi... Değişik şekilde insanlar var. Değişik yörelerden gelmiş insanlar var. Derken, o yörelerin ismini söylemeyelim, normal insanlar gibi söyleyelim de belki bazılarına dokunabilir. Art niyetimiz olmasın, yani ayırma gibi de olmasın. Gerçi bu bilinen hikâyedir ama belki bazen tekrarında yarar oluyor. Sonra bir hikaye dilden dile geçerken de bazı değişikliklere uğruyor o da ayrı konudur.

Gidiyorlar, gidiyorlar... Trende tabi, "çıktıki, çıktıki, takır tukur, takır tukur, düüt düütt..."

Yemek vakti oluyor. Bir kişi cam önünde oturuyor, açmış masayı, kızarmış balık çıkarmış. Böyle düzenli koymuş. Yanında da birisi var. Uyanık, vermiyor da ona. Davet etmiyor, cezbetsin onu, diyor çünkü niyeti başka. Balığı o kadar güzel ayırıyor ki, başına gelince kesiyor başını, biraz ileride duvar taşları gibi üst üste, üst üste, üst üste diziyor. Üç tane, beş tane, on tane. Balıkları yiyor, yiyor, başlarını büyük bir intizamla üst üste diziyor.

Şimdi bakıyor komşu göz altından, hissettirmeden. Nihâyet yemeği bitecek yavaş yavaş. Merak ediyor, dayanamıyor. Dese ki "gel buyur arkadaş," sofraya gidecek ama onu da yapmıyor. "Yahu kardeşim," diyor, "bu kafaları sen niye böyle nizamla, intizamla, üst üste, duvar dizer gibi diziyorsun?"

"Ooo," diyor, "o kafalar çok değerli, satçam ben onları şimdi. Çünkü balık kafası yiyenin kafası çok işler. Orada çok büyük gıda var. Ben vücudunu yiyorum, onları saklıyorum, satıcam."

"Yaa öyle mi? Benim kafam biraz az çalışıyor, sat onları bana, ben yiyeyim o kafaları. Kaça satarsın?"

"İşte iki milyon liraya satarım," diyor.

Kilosunu alıyor bir milyon liraya, yiyor, yiyor, kafaları... İşin farkında değil, çok değerli diye reklam yaptı ya. "İki milyon liraya satarım," diyor.

"E peki o zaman, ben alayım o balıkları," diyor.

İki milyonu bastırıyor, öteki de bir güzel onları paket yapıyor, buyur diyor. Şimdi adam çekiliyor kenara. Takurda tukur, takırda tukur... Uyanmaya başlıyor yavaş yavaş. Düşünüyor, düşünüyor kendi kendine. "Yahu," diyor, "bunun kilosu bir milyon lira zaten. Vücuduyla birlikte, kafası değil sadece."

Dönüyor, "yahu arkadaş, biz bu hesabı yanlış mı yaptık acaba?" diye...

"Hayrola?" diyor.

"Bunun tamamı bir milyon lira." "Bak," diyor, "nasıl kafan çalışmaya başladı. Daha yemeden kafan çalışmaya başladı. Hele bir yede o zaman gör kafan nasıl çalışacak"

İki rüya tabiri

Bismillahirrahmanirrahîm.

Hüseyin'in askerden gelmesi demek, Hz. Hüseyin meşrebinin bazı hallerinin gelmesi. Askere gitmesi demek biraz uzağa gitmesi demek, askerden gelmesi demek yaklaşması. Belki şöyle birşey düşünmedin ama psikolojik yaşamda o zuhûrat da böyle birşey gösteriyor. Yani Hüseynî meşrep...

Hz. Hüseyin Efendimiz'in meşrebi neydi? Şehadetti, yani en belirgin hali. Ne yönüyle? Biz onun fiziki yönüyle

şehadetini düşünelim. Manevi yönüyle de müşahede ehli olduğunu. Yani fiziken bedeni kalktı ama mânen de müşahede ehli, yani Hakk'ı görenlerden oldu. İşte o hakikatin bazı yönlerinin açılması yönünde bazı teferruat, yeni doğuşlar, yeni oluşumların olması.

O nereden? Yumurta. Aslı nedir yumurtanın? Üretmesidir. Değil mi? Civ civ üretiyor. Ama bir kişi levvame mertebesinde ise civ civ üretmesi levvameyi çoğaltması demektir. Ama daha bir başka mertebede, onu aşmışsa artık o türlü hukuk üzerinde olmaz ise, ne yapıyor o zaman can üretilmiş oluyor. Küçük küçük de olsa yeni bilgiler başlangıcı. Şehadet mertebesinin yeni açılımları oluyor mânâsına düşünebiliriz. Kesin değil tabi, böyle düşünebiliriz.

Siz birşey soruyordunuz.

(Dinleyicilerden biri: Çokça elmalar, armutlar gördüm (rüyada). "Ya Rabbi! Çok şükür, bu ne bereket!" diyorum... Uyandım, ondan sonra da kendi kendime dedim ki, "Elma Âdem ile Havva'yı cenneten uzaklaştırdı, sen şükrediyorsun buna!" Bizi de mi uzaklaştıcaklar? Kafamdan ani bir yorum geçti farkında olmadan... Rüyadan sonra.)

İnsan yorumu rüya içinde de yapar, rüyayı görüp uyandıktan sonra şuhudda yapar yorumu. Ders var mı? (Yok) Güzel, berekettir inşeallah dediğiniz gibi. Eğer ders olsaydı malûm tabi nerelerden geçildiği...

(Dinleyicilerden biri: Ben sadece bir yol gördüm. Yürüyorum, yürüyorum, yürüyorum... Sonunu bulamıyorum. Sadece o kadar. Sabah namazından sonra.)

Güzel tabi. Yolun sonuna ulaşmak demek, sınırı koymak demek, sınırlanmak demek. Çünkü bir yere gelseniz de o yol bitmez. Onun arkası tekrar var, onun arkası tekrar var. Hakk'a giden yolun sonu olmaz. Belirli bir aşamaları olur ama Allah'ta seyir bitmez. Yani seyr-i fillah, Allah'ın varlığında seyir bitmez, devam ediyor yolumuz inşeallah.

Başka var mı rüyası olan? Saat 3. Ay da 3. Sene de 3. Bu kadar da olur mu?

Uluhiyet, velâyet ve nübüvvet

Velâyet ve nübüvvet birer mertebedir. Hz. Ali Efendimiz'in mertebesi velâyet mertebesi, Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz'in nübüvvet mertebesi, Allah'ın da uluhiyyet mertebesi vardır. Ama bütün bu mertebeleri Cenâb-ı Hakk onlara uluhiyyetinden verdi.

Ancak Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz'in nübüvveti velâyetinden kaynaklanmaktadır. Yani velâyet önde, nübüvveti sonra olmaktadır. Çünkü bir peygamber evvela veli olmazsa peygamber olmaz. Onun bâtınındaki veliliği peygamberlik olarak zuhûra çıkmaktadır. Veli ile peygamber arasındaki fark şu, veli bâtında Hakk'ın temsilcisi, peygamber, yani nebi, zâhirde de Hakk'ın temsilcisidir. Yani veli kitap getirmez, kendi kendine Hakk'ın perdelediği bir şekilde halk arasında yaşar, onu tanımak kolay kolay mümkün olmaz ta ki kendisi biraz belirtmeyince. Ama peygamber kendini tanıtmak zorundadır, veli tanıtmamak zorundadır. Aradaki farkı anlıyor musunuz? Cenâb-ı Hakk ikisine de zatı ile tecelli eder ama velide gizlemesini ister, nebide açmasını ister.

Neden? Çünkü nebide, resûlde, peygamberde bâtınından gelen haberi insanlara bildirmesi gerekir, Allah'ın emrini onlara tebliğ etmesi gereklidir. Eğer bütün veliler bâtında kalmış olsalar, yani risâletleri olmasa, kimse Allah'ın hakikatlerini bilemez. Veliler bilir, onlar da bâtında kalır.

İşte Cenâb-ı Hakk kendini tanıtması için kitap gönderdiği kimselere nübüvvet, risâlet vermiştir. Nebi haberci demek. Risâlet, resûl de haberi ulaştıran demektir. Allah'ın kulları ile arasında mabeyinci olan, iletici olan... Hakk'tan alır halka dağıtırlar. Ve buna aşikar yapmak için de Hakk'ın iznine tabidirler. Hakk kime bu izni vermişse izni verdiği kimselerin ismi resûldur veya nebidir. İzin vermediği veya bâtında kalmasını murad ettikleri de velidir.

İşte Cenâb-ı Allah'ın uluhiyyetini bu peygamberler zuhûra çıkarmakta. Peygamberler olmasa Allah'ı tanımak mümkün değil idi. Allah kendini resûlleri itibari ile tanıtmakta. Resûllerin varisleri olan veliler de aynı peygamberin hukukunu daha sonra kendi yakın çevrelerine bildirmekteler ama mühürsüz olarak. Yani zâhirde peygamber olarak değil. Peygamber olması için yeni bir kitap getirmesi lazım. Veya kendisinden evvel gelen kitabı tasdik edip onunla amel etmesi lazım. İşte bu genele açılan, Hakk'ın bildirdiği, tanıttığı velileridir. Bunların hem velâyetleri hem risâletleri vardır. Diğerleri de Allah'ın indinde aynı derecede, aynı hükümdedir. Aynı değerdedir ama mertebeleri ayrıdır, her peygamberin her velinin.

Cenâb-ı Hakk velilerini gizler. Veya genele açmaz da mahalli olarak, özel olarak onlara görev yaptırır. İşte Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz'in hem velâyeti hem nübüvveti vardır. Hz. Ali Efendimiz'in de nübüvveti ve risaleti yok, sadece velâyeti vardır. Ama peygamber risâleti ile Allah'ı anlatmakta, veli de velâyeti ile peygamberi anlatmakta. Dolayısıyla peygamberi anlatırken peygamberin de bağlı olduğu Allah'ı da anlatmakta. Peygamber genele bu görevi yapmakta, veliler de özelde yapmaktalardır.

İşte Mekke-i Mükerreme Cenâb-ı Hakk'ın uluhiyyet bayrağının dalgalandığı yer, Medine-i Münevvere Hz. Resûlullah'ın risâleti mertebesinde görevini yaptığı dalgalandırdığı... Mekke'de "La ilahe illallah", Medine'de "Muhammedur resûlullah". Ama Medine'de "La ilahe illallah" denmiyor mu? Deniyor, o ayrı konu. Ama direkler tek olarak, yani asaleti olarak "La ilahe illallah". Mekke'de "Muhammedur resûlullah" denmiyor mu? Deniyor. Tabi bunlar hepsi bir yerlerde deniyor. Ama asli olarak kelime-i tevhidin adresi Mekke. Yani Kabe-i Muazamma. "Muhammedur resûlullah" risalet kelimesinin aslı, yani kaynağı, kökü, mertebesi Medine-i Münevvere, oradaki Mescid-i Nebevi.

Ali Veliyullah sancağının, yani velilik sancağının yeri de Irak'ta Necef denilen yerde. İşte bu üç mertebe diğer

mertebelerin üstünde olan bir özellik taşıyan mertebelerdir. Cenâb-ı Hakk onun için bu mertebelerin şanına layık birer onlara mülk verdi. Hz. Ali Efendimiz'in Medine-i Münevvere'de defnedilmemesinin sebebi bu. Medine'de olsa idi, 2. veya 3. derece ziyaret yeri olacaktı. Velilik bayrağını çünkü oraya asamazdı. Orada peygamberin bayrağı var, nezaketen onu yapamazdı. Ama Hz. Resûlullah'ın peygamberliğinin tasdik edilişi gibi onun veliliğinin tasdiki var orada, kendisine Cenâb-ı Hakk'ın sancak vermesiyle. Nasıl ordu yeni bir birim kuruyorken daha evvel askeri garnizon olmayan yere, yeni bir garnizon kuruyorken o garnizona bir sancak veriyor, muhtariyet veriyor yani ona, işte bu şekilde.

Eğer Cenâb-ı Hakk Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz'i Medine'ye hicret ettirmeseydi, bu sefer o Mekke'i Mükerreme'de yani Kabe-i Şerif'in kelime-i tevhid sancağı altında gölgede kalacaktı, yani ikinci derece ziyaret yeri olacaktı. Ama Cenâb-ı Hakk Efendimiz'in ikinci derecede değil birinci derecede, yani kendine has bir mülkünün olmasını istiyordu, saltanatının olmasını istiyordu. Bu padişah saltanatı değil, ilâhi saltanat. Sultanlık. Onun için Medine-i Münevvere'ye hicret ettirdi ve o sancağını oraya dikti. Yani orasını ona merkez yaptı. Hz. Ali Efendimiz'in de velâyetinin muhkem olması, açık olarak ortaya çıkması için de Necef'te ona bir makam verdi. Orası gidilip görülse çok muhteşem bir yer. Hz. Ali Efendimiz'in kabrinin de bulunduğu, eski evinin de bulunduğu yerdir.

Irak seyahatimizde oraya gittiğimizde Sabah namazından evvel Hz. Ali efendimizin makamının da içinde bulunan etrafı duvarlarla çevrili geniş alanın içinde yer alan tarihi yerin kapıları gülbenk çekilimi ile açılmakta ve Ezan-ı muhammadiyye okunuyor iken "Ali veliyullah ilâvesi yapılmaktadır.

Bir rüya tabiri

Kollarında mendil görmesi... Mendil insanın temel ihtiyaçlarından ya, temizlik aracı. Abdest almak için en çok lazım olan mendil, havlu gibi... Onun ifadesi. Korkulacak birşey değil, güzel birşey. Allah mübarek etsin! Güzel birşey.

İnsanın hilkati üzerine

Cenâb-ı Hakk insan olarak bir varlık meydana getirdi ezelde. Böyle bir programı vardı. Bu programın tahakkuku içinde, genel alemlerin programın tahakkuku içinde, insanın varlığı da vardı. Ama bu insan henüz daha bilinmiyordu. Nihâyet dünya verimli hale geldi, üzerinde meyveler, hayvanlar, yani yaşanacak hale geldi. O zaman Cenâb-ı Hakk insan diye vasfettiği varlığını da cennetten yeryüzüne indirdi. "**Halakakum min nefsin vâhıdetin summe ceale minhâ zevcehâ**" Ve onlardan da çocuklarını... Yani Âdem tek bir varlıktan, bu **nefsi vahid** dedikleri nefsi vahidiyyet mertebesinden meydana geldiği, kaynağı orası...

Âdem (a.s.)'ın hılkiyetini meydana getirdi, programını zahire çıkardı. Âdem Babamız'dan da Havva Validemiz'i zuhûra çıkardı. Ve bu ikisinden de birlikte nesillerini zuhûra çıkardı.

Şimdi bu başta, yani kaynakta, olan bir hadise. Aslımız, hepimizin aslı, Âdem. Her iki cinsin de aslı Âdem. Yani erkek ayrı bayanlar ayrı diye birşey söz konusu değil. İnsan dendiği zaman her ikisi de insan. Bakın, bir başka vasfı yok. Özelliği insan. Ana kaynak da insan. Bazı fiziki değişiklikleri var ki bu hiçbir şey ifade etmiyor. Görev taksimatı için böyle olması gerekiyor. Ama tek nefisten halkedildik. Yani biz bir varlığın iki görüntüsüyüz. Böyle bakalım meseleye. Varlık bir ama biz onu iki olarak görüyoruz. Bu da neden? Hayatın devamını sağlamak için. Eğer bütün roller erkek diye bilinen, bay diye bilinen, zümre içerisinde olsaydı, bu dünya sisteminin devamı olmazdı. Yine aynı şekilde bayan ismi ile,

hanım ismi ile, bilinen yönü olsaydı yine bu hayat devam etmezdi. İşte bu hayatın devam etmesi için iki özellik gerekiyor. Cenâb-ı Hakk programını böyle koymuş. Ama bunun iki olması gerçekten mutlak iki, yani mutlak iki olması değil. Mutlak birin iki görünüşüdür o. Tek başına erkek diye birşey yok, tek başına bayan diye de birşey yoktur. İkisi bir insanı meydana getiriyor. Âdem'i meydana getiriyor.

Buna da Cenâb-ı Hakk Âdem demiş, halife demiş, beşer demiş, insan demiş, nefis demiş. Beş tane ismi var insanın. Ama bunun hangisini saysanız Âdem dendiği zaman cinsiyet farkı yok. Beşer dendiği zaman cinsiyet ayrımı yok. Ayrı özel olarak hitap etmiyor. İnsan dendiği zaman yok. Nefs dendiği zaman yok. Halife dendiği zaman yok. Bunun dışında da insanın başka vasfı yok. Ama hepsiyle de tek bir varlık belirtiliyor. Nedir? İnsan.

Bunun için sohbetlerde, genel yaşamda bunlar bir tarafı ayrı koyucak, başı sımsıkı kapanacak, oda arkasına, perde arkasına atılacak diye böyle bir husus yok. Neden peki bunlar yapmışlar? "İşte Efendim ittika var ya, süphelilerden sakınma var ya. Ya beraber oturursanız da kafanız kayarsa, zihniniz kayarsa sohbetin dışına." Ya kardeşim bunları bırakın artık!

Cenâb-ı Hakk bize öyle bir şerefli ilmi saltanat vermiş ki artık burada dünya üstündeki yaşam bizi ilgilendirmiyor. Biz ruhlar aleminin varlıklarıyız. Gök varlıklarıyız biz. Gökyüzü varlıklarıyız. Melaike-i kiramın da üstünde. Daha hala biz düşünürsek yok o ona baktı, yok saçı uzundu, yok kaşı uzundu, bunlarla uğraşıyorsak zaten hiç bu şeye gelmeyelim. Böyle bir meclise, yahut tarikat meclisine, yahut şeriat meclisine... İlmi meclise yani, hangi mertebede olursa olsun. Gidelim biz sokaklarda balık tutalım. Neşemize bakalım. Dünyayı yaşayalım hiç olmazsa.

Öyle demiş bak: Dünyayı yaşıyorsan yaşa, gerçekten yaşa. Ne kadar iyi yaşayabiliyorsan yaşa. Çok mu içki içeceksin? İç. Çok mu gezeceksin? Gez. Çok mu uyuyacaksın? Uyu. Yani beşeriyetin için ne yapacaksan yap. Yani yaptığın şeyi hakkıyla yap hiç olmazsa. Ama ahireti de

programa alıp düşünüyorsan o zaman programı değiştir bunun hakkını ver. Yani hangi dünya için yaşıyorsan hakkını vererek yaşa. Çünkü ne yaşarsan burada yaşayacaksın, bir başka dünya daha yok. Ahirette sana bir nasip yok. Eğer dünyayı yaşamakta Samimiysen...

Bunları baştan düşünde sonra pişmanlıklar içinde sonsuz bir hüsranla ahiret hayatında yaşayıp kalma. Kendine yazık edersin şu an elinde bütün imkânların mevcut vaktiyle değerlendir de sonun hüsran olmasın.

Allahına Peygamberine yakışır bir hayat yaşa. Nefsine uyup bu güzelim günlerini heba etme.

Rabb-ımıza şükrederiz bu kitabımızda böylece neticelenmiş oldu.

Okuma fırsatını bulanların azami derece de faydalanmalarını niyaz ederim Cenâb-ı Hakk hepimizin feyzlerini arttırsın inşeallah.

Allah Hakk söyler Hakk-ı söyler çalışmak bizden muvaffakiyet Haktandır.

Terzi Baba kitapları.

Terzi Baba Baskısı olan kitaplar.

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
35. Fâtiha Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
41. İnci tezgâhı:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-namaz sureleri
69. 2-namaz sureleri

88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
91-Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.

(H) Yayınları tarafından basılan kitaplarımız:

----

6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve hakikatleri:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri.
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem-safiyeti. Safiyyullah. (a.s.)
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.

Terzi Baba kitapları sıra listesi

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADîS :
2. VEHB : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):

8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. 3-Terzi Baba İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:

46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Beled-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. 20-TÂ HÂ Sûresi:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
62. -4-Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:
65. Reşehatt'an bölümler:
66. Risâle-i Gavsiyye:
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-Namaz Sûrereleri:
69. 2-Namaz Sûrereleri:
70. Yahova Şahitleri:
71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
72. Îman bahsi:
73. Celâl cemâl Celâl:
74. 2012 Umre dosyası:
75. Gülşen-i Râz şerhi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
83- 2013 Umre dosyası.
84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.

85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
89- 6-Her şey merkezinde hikâyesi.
90- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-1) şerhi.
91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
92- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (2) şerhi.
93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
94- Mescid-i Dırarr-Kubbet-ul Kara.
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
97- 2015 Umre dosyası.
98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
101- Bosna Hersek dosyası.
102-The SCHOOL OF WISDOM (irfan mektebi)
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
104-Hacc Umre ve hakikatleri.
105-Cemo ve Farko.
106-(2016) Umre dosyası.
107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)
108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
110-19-53-Şeker risalesi.
111-Lübb-ül lübb-Özün özü ve şerhi.
112-Bir kardeşin soruları ve cevapları
113- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-2) şerhi.
114- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-3) şerhi.
115- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-4) şerhi.
116- 2017-Kudüs seyahati dosyası.
117- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-5) şerhi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
119-Fu-Hi-01-Adem Fassı.
120-Fu-Hi-02-Şit Fassı.
121-Fu-Hi-03-Nuh-fassı.
122-Fu-Hi-04-İdris-05-İbrahim-fassı

123-Gülşen-i Raz-2-Terzi Baba şerhinin tamamı.
124-İbretlik bir değmez dosyası daha Satih ince.
125-2018 Umre dosyası
126-14-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
127-15-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
128-İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-
132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-
133-1-İzmir İrfan sohbetleri.
134-2-Sohbet arası sohbetler.
135-3-Sohbet arası sohbetler.
136-4-Sohbet arası sohbetler.
137-5-Sohbet arası sohbetler.
138-6-Sohbet arası sohbetler.
139-7-Sohbet arası sohbetler.
140-8-Sohbet arası sohbetler.
141-9-Sohbet arası sohbetler.
142-10-Sohbet arası sohbetler.
143-11-Sohbet arası sohbetler.
144-12-Sohbet arası sohbetler.
145-13-Sohbet arası sohbetler.
146-14-Sohbet arası sohbetler.
147-15-Sohbet arası sohbetler.
148-16-Sohbet arası sohbetler.
149-17-Sohbet arası sohbetler.
150-18-Sohbet arası sohbetler.
151-19-Sohbet arası sohbetler.
152-20-Sohbet arası sohbetler.
153-21-Sohbet arası sohbetler.
154-22-Sohbet arası sohbetler.
155-23-Sohbet arası sohbetler.
156-24-Sohbet arası sohbetler.
157-25-Sohbet arası sohbetler.
158-26-Sohbet arası sohbetler.
159-27-Sohbet arası sohbetler.

160-28-Sohbet arası sohbetler.
161-29-Sohbet arası sohbetler.
162-30-Sohbet arası sohbetler.

Altı peygamber serisi:

1-15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
2-21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
3-24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
4-59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
5-60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
6-61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

Terzi Baba kitapları serisi:

1-12- Terzi Baba-(1)
2-39- Terzi Baba-(2)
3-32- Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
4-79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
5-80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
6-86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
7-91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
8-95-Terzi Baba-(8) (19/53)
9-99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
10-103-Terzi baba yüksek lisans tezi.
11-108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
12-109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
13-110-19-53-Şeker risalesi.
14-126-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
15-127-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
16-87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
17-129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
18-131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-

Bir hikâye birçok yorum serisi.

1-25 -Köle ve incir dosyası:
2-27 -Genç ve elmas dosyası:
3-34 -Bakara dosyası:

4-61-Bir ressam hikâyesi:
5-76-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
6-89-Her şey merkezinde hikâyesi.

Dîvanlar serisi:

1-1-Necdet Divanı:
2-2-Hacc Divanı:
3-16-Divân (3)
4-87-Terzi Baba-İlâhiler derleme.
5-88-Nusret Tura-Divanı.

İbretlik dosyalar serisi.

1-17-kevkeb-kayan yıldızlar.
2-23-İbretlik değmez dosyası.
3-73-Celâl Cemâl Celâl "hayalî Kamer'in hayal vâdîsi"
4-81-Hayal vadisinin çıkmaz sokakları.
5-93-Mescid-i dırar/Kubbet-ul kara.
6-98-Solan bahçenin/kuruyan gülleri.
7-105-Cemo ve Farko.
8-112-Bir kardeşin soruları ve cevapları.
9-124-İbretlik bir değmez dosyası daha. Satih ince.
10-128- İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
11-130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
12-132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-

Umre dosyaları serisi

1-2. Hacc Divanı:
2-20. Terzi Baba Umre (2009)
3-33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
4-74. 2012 Umre dosyası:
5-83- 2013 Umre dosyası.
6-97- 2015 Umre dosyası.
7-106-(2016) Umre dosyası.
8-104-Hacc Umre ve hakikatleri.
9-125-2018 Umre dosyası

Diğer dillere çevrilen Terzi Baba kitapları serisi

1-5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
2- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
3-46. İngilizce, Salât-Namaz:
4-47. İspanyolca, Salât-Namaz:
5-48. Fransızca İrfan mektebi:
6-71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
7-93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8-100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
9-107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

Terzi Baba İnternet dosyaları:

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
1-2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar .
21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-

Kitaplar devam ediyor şu an Yekün=
(162+100=262)

GÖNÜLDEN
ESİNTİLER
NECDET ARDIÇ
İZ-TERZİ BABA
MUHTELİF SOHBET
ARASI SOHBETLER
(KİTAP - 151-19)
İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
MUHTELİF SOBETLER
TASAVVUF SERİSİ (151-19)
NECDET ARDIÇ - TERZİ BABA - MUHTELİF SOHBETLER (151-19)
Hak ile geçirmişsem anımı
Uyandırırsam biraz yaranımı
Memnun etmişsem ecdadımı
Geriye benden budur kalacak.